

รายงานการวิจัย

เรื่อง

เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทาง
วัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

Finishing Technology for value added Praewa Silk,
Cultural Wisdom Heritage in Kalasin province

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปฎิมาศ เสริฐเลิศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2560)

รายงานการวิจัย

เรื่อง

เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทาง
วัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

Finishing Technology for value added Praewa Silk,
Cultural Wisdom Heritage in Kalasin province

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปฎิมาศ นิตยาชิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2560)

รายงานการวิจัย

เรื่อง

เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทาง
วัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

Finishing Technology for value added Praewa Silk,
Cultural Wisdom Heritage in Kalasin province

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปฎิมาศ เสริฐเลิศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2560)

รายงานการวิจัย

เรื่อง

เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทาง
วัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

Finishing Technology for value added Praewa Silk,
Cultural Wisdom Heritage in Kalasin province

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปฎิมาศ นิตยาชิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2560)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยมีการรวบรวมข้อมูลและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการทดลองนำสารเคมีที่ใช้สำหรับการตกแต่งสำเร็จ ได้แก่ การทำสละท่อน้ำ การทำ Anti-Bacterial การทำนุ่น และการทำกลิ่นหอม มาทดลองกับผ้าไหมแพรวา โดยรวบรวมข้อมูล ประเภทของการตกแต่งสำเร็จ และอัตราส่วนในการทดลองจากการผสมตามสูตรสารเคมีที่ใช้ในการ ตกแต่งสำเร็จ รวมถึงเปรียบเทียบคุณสมบัติที่เกิดขึ้นกับผ้าไหมแพรวา ทั้งก่อนและหลังจากที่ได้รับการ ตกแต่งสำเร็จ เพื่อศึกษาลักษณะของผ้าไหมแพรวาที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และผลที่เกิดขึ้นหลังจาก การทดสอบ เพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์สำหรับการนำไปขยายผลเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และนำไปใช้ ได้จริง จากนั้นผู้วิจัยนำผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาที่ได้จากการใช้เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จมาศึกษาวิจัย ต่อโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็น 2 รูปแบบได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้ได้มาซึ่งผลการศึกษาที่เป็นจริงและสมบูรณ์ตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคในการศึกษาหลายอย่าง เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็นการ สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากเอกสาร (Document) ข้อมูล ภาคสนาม (Field Study) โดยใช้วิธีการสำรวจเบื้องต้น การสัมภาษณ์ การสังเกต แบบสอบถาม และ นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย (Creswell, 2013) โดยมี กระบวนการ ขั้นตอน และวิธีวิเคราะห์วิจัยดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การนำเสนอผลการวิจัย

พื้นที่ที่ทำการวิจัย

ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ที่ทำการวิจัยคือ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยเลือก 4 อำเภอที่มีการทอผ้าไหมแพรวา ได้แก่ อำเภอคำม่วง, อำเภอสหัสขันธ์, อำเภอสมเด็จ และอำเภอสามชัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ในการวิจัยเรื่องเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใช้แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ทั้งในส่วนของผู้ที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จในหน่วยงานของภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนผ้าไหมแพรวาในท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ 4 อำเภอที่เป็นแหล่งผลิตผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ได้แก่ อำเภอคำม่วง, อำเภอสหัสขันธ์, อำเภอสมเด็จ และอำเภอสามชัย และผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยกำหนดประชากร ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1.1 กลุ่มผู้ที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จในหน่วยงานของภาครัฐ เอกชน ได้แก่ นักวิชาการจากสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกาฬสินธุ์ และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 9 ราย

1.1.2 กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนผ้าไหมแพรวาในพื้นที่ 4 อำเภอ ที่เป็นแหล่งผลิตผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ได้แก่ อำเภอคำม่วง, อำเภอสหัสขันธ์, อำเภอสมเด็จ และอำเภอสามชัย จำนวน 24 ราย

1.1.3 กลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 400 ราย

1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มดังนี้

1.2.1 กลุ่มผู้ที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จในหน่วยงานของภาครัฐ เอกชน โดยการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้เลือกใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 ราย

1.2.2 กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้เลือกใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ในพื้นที่ 4 อำเภอ ที่เป็นแหล่งผลิตผ้าไหมแพรวาได้แก่ อำเภอก้ามวง, อำเภอสหัสขันธ์, อำเภอสมเด็จ และอำเภอสามชัย จำนวน 24 ราย

1.2.3 กลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์โดยใช้วิธีการสุ่มแบบตามความสะดวก (Convenience Sampling) จำนวน 400 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้ได้มาซึ่งผลการศึกษาที่เป็นจริงและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยใช้เทคนิคในการศึกษาหลาย ๆ อย่าง เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็นการสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึก

1) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และแบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการทดลองของผู้เชี่ยวชาญในการนำสารเคมีในแต่ละประเภทมาทำการตกแต่งสำเร็จ ได้แก่ การทำสะท้อนน้ำ การทำ Anti-Bacterial การทำนุ่น และการทำกลิ่นหอม ที่ทดลองกับผ้าไหมแพรวา

2) แบบสัมภาษณ์ได้แก่แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured Interview) ใช้สัมภาษณ์ 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จในหน่วยงานของภาครัฐ เอกชน ได้แก่ นักวิชาการจากสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกาฬสินธุ์ และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 8 ราย และ 2) กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนผ้าไหมแพรวาในพื้นที่ 4 อำเภอ ที่เป็นแหล่งผลิตผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ อำเภอก้ามวง, อำเภอสหัสขันธ์, อำเภอสมเด็จ และอำเภอสามชัย จำนวน 24 ราย

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

2.2.1 แบบสอบถาม (Questionnaires)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับงานวิจัยในการสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา เกี่ยวกับเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยแบ่งประเภทแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ใช้สอบถามกลุ่มในจังหวัดกาฬสินธุ์โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถามที่ซื้อผ้าไหมแพรวาใน 4 อำเภอที่มีการทอผ้าไหมแพรวา ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของลักษณะและวัตถุประสงค์การซื้อผ้าไหมแพรวา จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาที่ซื้อ สถานที่ซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา วัตถุประสงค์ในการซื้อผ้าไหมแพรวา ความถี่ในการซื้อผ้าไหมแพรวา จำนวนเงินที่ซื้อผ้าไหมแพรวา ความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาตกแต่งสำเร็จ

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 21 ข้อ ประกอบด้วย เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ จำนวน 3 ข้อ เทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวาด้านแบคที่เรีย จำนวน 3 ข้อ เทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้นุ่ม จำนวน 3 ข้อ เทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวากลิ่นหอม จำนวน 3 ข้อ การเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ จำนวน 5 ข้อ การเพิ่มมูลค่าด้านราคา จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

การให้คะแนนแบบสอบถามจำนวน 5 ระดับ โดยระดับการให้คะแนนเฉลี่ย ในแต่ละระดับ มีเกณฑ์ประเมินผล ดังนี้ (Nunnally, 1972)

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 4.00 – 4.40 อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.00 – 3.90 อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2.00 – 2.90 อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.90 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น รวมทั้งแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยเกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำราเอกสารต่าง ๆ

2.3.3 รวบรวมสาระและเนื้อหาต่างๆ ที่ได้จากเอกสารงานวิจัยและการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการการท่องเที่ยววิถีพุทธอย่างยั่งยืนในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้สอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ

2.3.4 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบความถูกต้องและเสนอแนะเพิ่มเติม

2.3.5 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา ความสมบูรณ์ของเนื้อหา (Content Validity) ได้แก่ ความสอดคล้องและความครอบคลุมของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาที่ใช้

2.3.6 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง แล้วนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

2.3.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 ราย ที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การนอนบาคส์อัลฟา (Cronbach's Alpha) (Nunnally, 1972) เมื่อมีค่าต่ำกว่า 0.6 ลงมา แสดงว่าตัวบ่งชี้ของมาตรวัดไม่สามารถจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกันและไม่สามารถวัดในเรื่องเดียวกัน ก็จะนำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง จนได้ค่าที่สูงกว่านี้จึงจะถือได้ว่าเป็นเครื่องมือในการวิจัยที่ได้มาตรฐาน เพื่อนำไปเก็บข้อมูลภาคสนามต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณซึ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ และการแจกแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง มีการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเตรียมข้อมูลที่ต้องการสัมภาษณ์อย่างกว้างก่อนลงภาคสนาม มีการศึกษาภาคสนามสร้างความไว้วางใจความใกล้ชิดกับผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในท้องถิ่น เพื่อเอื้อให้เกิดประโยชน์ในการเก็บข้อมูลและได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตสิ่งที่ปรากฏขึ้นในชุมชนที่ทอผ้าไหมแพรวา เพื่อนำมารวบรวมและวิเคราะห์ต่อไป

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้ศึกษาจะทำการเก็บข้อมูลเอง โดยแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่

3.1.1 การสังเกต (Observation) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และแบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) เพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทำการทดลองนำสารเคมีที่ใช้สำหรับการตกแต่งสำเร็จ ได้แก่การทำ สะท้อนน้ำ การทำ Anti-Bacterial การทำนุ่ม และการทำกลิ่นหอม มาทดลองกับผ้าไหมแพรวาโดยรวบรวมข้อมูลประเภทของการตกแต่งสำเร็จ และอัตราส่วนในการทดลองจากการผสมตามสูตร สารเคมีที่ใช้ในการตกแต่งสำเร็จ รวมถึงเปรียบเทียบคุณสมบัติที่เกิดขึ้นกับผ้าไหมแพรวา ทั้งก่อนและหลังจากที่ได้รับการตกแต่งสำเร็จ เพื่อศึกษาลักษณะของผ้าไหมแพรวาที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมีขั้นตอนการทดลองใช้เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จกับผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาวัฒนธรรมท้องถิ่นตามขั้นตอนดังนี้

- 1) สถานที่ทำการทดลองและเก็บข้อมูล สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาฬสินธุ์
- 2) วัสดุที่ใช้ในการทดลอง ผ้าไหมแพรวา จังหวัดกาฬสินธุ์
- 3) สารเคมีที่ใช้ในเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้า

ตารางที่ 3.1 สารเคมีที่ใช้ในเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้า

ลำดับ	ประเภทการตกแต่งสำเร็จ	สารเคมีที่ใช้
1	สูตรทำผ้าสะท้อนน้ำ	1.Starguard FCS 2.Acetic acid หรือ Citric acid 3.pH paper
2	สูตรทำผ้า Anti-Bacterial	1. Niccanon RB
3	สูตรทำผ้านุ่ม	1. Texamina CA/2 2. Microsil HSB 3. Acetic acid หรือ Citric acid 4. pH paper
4	สูตรทำผ้ามีกลิ่นหอม	1. Microcapsule กลิ่นที่ต้องการ 2. Blinder

ขั้นตอนการสร้างผ้าไหมแพรวาตัวอย่างด้วยวิธีตกแต่งสำเร็จ ทั้ง 4 แบบมีขั้นตอนดังนี้

วิธีทำผ้าไหมแพรวาสะท้อนน้ำ

1. เตรียมสารเคมีสะท้อนน้ำ โดยใช้สารสะท้อนน้ำ 50 กรัม ต่อน้ำ 1 ลิตร หลังจากนั้นทำการปรับค่าความเป็นกรด-ด่าง ด้วย Acetic acid หรือ Citric acid ทำการเช็คค่าความเป็นกรด-ด่าง ด้วย pH paper โดยค่าความเป็นกรด-ด่างที่เหมาะสมจะอยู่ระหว่าง 4 - 4.5

2. นำผ้าไปจุ่มลงในสารสะท้อนน้ำที่เตรียมไว้ โดยจุ่มให้ผ้าเปียกทั่วทั้งผืน หลังจากนั้นนำขึ้นบิดหมาด แต่ถ้าเป็นผ้าไหมให้ใช้ไม้รีดน้ำ รีดน้ำส่วนเกินออกหรือนำผ้าไปแขวนตากให้พอหมาด

3. นำผ้ามาอบด้วยเครื่องอบที่ความร้อน 150 องศาเซียส เป็นเวลา 2 นาที หรือรีดด้วยเตารีด โดยใช้ความร้อนให้เหมาะสมกับผ้า โดยรีดให้ทั่วผืนผ้าจนผ้าแห้งสนิท

วิธีทำผ้าไหมแพรวา Anti-Bacterial

1. เตรียมสารเคมี Anti-Bacterial โดยใช้สาร Niccanon RB 30 กรัม ต่อน้ำ 1 ลิตร

2. นำผ้าไปจุ่มลงในสาร Anti-Bacterial ที่เตรียมไว้ โดยจุ่มให้ผ้าเปียกทั่วทั้งผืน หลังจากนั้น นำขึ้นบิดหมาด แต่ถ้าเป็นผ้าไหมให้ใช้ไม้รีดน้ำ รีดน้ำส่วนเกินออกหรือนำผ้าไปแขวนตากให้พอหมาด
3. นำผ้ามาอบด้วยเครื่องอบที่ความร้อน 130 องศาเซียส เป็นเวลา 2 นาที หรือรีดด้วยเตารีด โดยใช้ความร้อนให้เหมาะสมกับผ้า โดยรีดให้ทั่วผืนผ้าจนผ้าแห้งสนิท

วิธีทำผ้าไหมแพรวานุ่ม

1. เตรียมสารเคมีปรับนุ่ม โดยใช้สาร Texamina CA/2 50 กรัม และสาร Microsil HSB 50 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หลังจากนั้นทำการปรับค่าความเป็นกรด-ด่าง ด้วย Acetic acid หรือ Citric acid ทำการเช็คค่าความเป็นกรด-ด่าง ด้วย pH paper โดยค่าความเป็นกรด-ด่างที่เหมาะสมจะอยู่ระหว่าง 4 - 4.5

2. นำผ้าไปจุ่มลงในสารปรับนุ่มที่เตรียมไว้ โดยจุ่มให้ผ้าเปียกทั่วทั้งผืน หลังจากนั้นนำขึ้นบิดหมาด แต่ถ้าเป็นผ้าไหมให้ใช้ไม้รีดน้ำ รีดน้ำส่วนเกินออกหรือนำผ้าไปแขวนตากให้พอหมาด

3. นำผ้ามาอบด้วยเครื่องอบที่ความร้อน 130 องศาเซียส เป็นเวลา 1.30 นาที หรือรีดด้วยเตารีดโดยใช้ความร้อนให้เหมาะสมกับผ้า โดยรีดให้ทั่วผืนผ้าจนผ้าแห้งสนิท

วิธีทำผ้าไหมแพรวาทอม

1. เตรียมสารเคมีกลิ่นหอม โดยใช้สาร Microcapsule 10-15 กรัม และสาร Blinder 2-5 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร

2. นำผ้าไปจุ่มลงในสารปรับนุ่มที่เตรียมไว้ โดยจุ่มให้ผ้าเปียกทั่วทั้งผืน หลังจากนั้นนำขึ้นบิดหมาด แต่ถ้าเป็นผ้าไหมให้ใช้ไม้รีดน้ำ รีดน้ำส่วนเกินออกหรือนำผ้าไปแขวนตากให้พอหมาด

3. นำผ้ามาอบด้วยเครื่องอบที่ความร้อน 110 องศาเซียส เป็นเวลา 1.30 นาที หรือรีดด้วยเตารีดโดยใช้ความร้อนให้เหมาะสมกับผ้า โดยรีดให้ทั่วผืนผ้าจนผ้าแห้งสนิท (วรวิทย์ พัฒนสินกุล, 2559)

3.1.5 ทดสอบคุณสมบัติผ้าไหมแพรวาที่ผ่านการตกแต่งสำเร็จ ดังนี้

1. ผ้าไหมแพรวาสะท้อนน้ำ ทดสอบโดยการหยดน้ำลงบนผ้า น้ำจะต้องกลิ้งไม่ติดบนผ้า ถ้าน้ำยังติดอยู่บนผ้าให้นำผ้ากลับไปรีดซ้ำ

2. ผ้าไหมแพรวา Anti-Bacterialทดสอบโดยการส่งทดสอบห้องปฏิบัติการ LAB เพื่อดูการยับยั้งแบคทีเรีย

3. ผ้าไหมแพรวานุ่ม ทดสอบโดยการสัมผัสผ้า ผ้าจะมีความนุ่มลื่น

4. ผ้าไหมแพรวาหอมทดสอบโดยการชดดูผ้าจะได้กลิ่นไมโครแคปซูลที่ทำ (กรวิกา กันทะ, 2560)

ผลที่เกิดขึ้นหลังจากการทดสอบ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสังเคราะห์สำหรับการนำไปขยายผลเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และนำไปใช้ได้จริงต่อไป

3.1.2 การสัมภาษณ์ (Interview) โดยผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured Interview) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ดังนี้

3.2.1 กลุ่มผู้ที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จในหน่วยงานของภาครัฐ เอกชน ได้แก่ นักวิชาการจากสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกาฬสินธุ์ และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ รวมสัมภาษณ์ทั้งหมด 8 ราย โดยสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured Interview) เกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวาสะทอนน้ำ ด้านแบคทีเรีย นุ่ม และหอม

3.2.2 กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนผ้าไหมแพรวาในพื้นที่ 4 อำเภอ ที่เป็นแหล่งผลิตผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ อำเภอก้ามวง, อำเภอสหัสขันธ์, อำเภอสมเด็จ และอำเภอสหัสขันธ์ เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ รวมสัมภาษณ์ทั้งหมด 12 ราย โดยมีการกำหนดประเด็นคำถามไว้ 6 ข้อดังนี้

1) การตกแต่งผ้าไหมแพรวาสะทอนน้ำ มีคุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง มีข้อดี มีข้อเสียอย่างไร และผู้ใช้งานที่เหมาะสมกับการใช้ผ้าไหมแพรวาประเภทนี้คือใคร

2) การตกแต่งผ้าไหมแพรวาด้านแบคทีเรีย มีคุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง มีข้อดี มีข้อเสียอย่างไร และผู้ใช้งานที่เหมาะสมกับการใช้ผ้าไหมแพรวาประเภทนี้คือใคร

3) การตกแต่งผ้าไหมแพรวานุ่ม มีคุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง มีข้อดี มีข้อเสียอย่างไร และผู้ใช้งานที่เหมาะสมกับการใช้ผ้าไหมแพรวาประเภทนี้คือใคร

4) การตกแต่งผ้าไหมแพรวาสะทอนหอม มีคุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง มีข้อดี มีข้อเสียอย่างไร และผู้ใช้งานที่เหมาะสมกับการใช้ผ้าไหมแพรวาประเภทนี้คือใคร

5) การใช้เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวาด้านผลิตภัณฑ์อย่างไร

6) การใช้เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวาด้านผลราคาอย่างไร

เมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องนำไปประกอบการวิเคราะห์งานวิจัยต่อไป เพื่อผลวิจัยที่ถูกต้องที่สุด

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม (Questionnaires)

เป็นการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้ศึกษาจะทำการเก็บข้อมูลเอง โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาที่มาซื้อผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ รวมทั้งสิ้น 400 ราย

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4. การจัดการข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการเก็บข้อมูลจากการสังเกต สัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 การสังเกตนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมประเด็นสำคัญของข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาจัดประเภท หมวดหมู่ และตีความข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์เชิงลึกนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมประเด็นสำคัญของข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการจัดประเภท หมวดหมู่ และตีความข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์นำมาวิเคราะห์ดังนี้

1. รวบรวมแบบสอบถาม มาทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์คุณภาพของข้อมูล ความเที่ยงตรง ความเชื่อถือได้ของข้อมูลตามเงื่อนไขข้อกำหนดของการวิเคราะห์ทางสถิติ

2. ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติวิเคราะห์ข้อมูลสหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) วิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แล้วจึงทำการวิเคราะห์ผลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 สถิติพื้นฐาน

4.1.1 ร้อยละ (Percentage)

4.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.317–0.687 (ตารางที่ ค-1 ภาคผนวก ค)

4.2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.696 – 0.844 (ตารางที่ ค-1 ภาคผนวก ค)

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบ

4.3.1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis)

4.3.2 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

5. การนำเสนอผลการวิจัย

การประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล และการรายงานผลการวิจัย จากการวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎี ผลการสำรวจด้วยแบบสอบถาม การวิเคราะห์ผลได้จัดทำออกมาในรูปแบบการนำเสนอด้วยตาราง กราฟ พร้อมการบรรยาย ดังนี้

5.1 ผลการศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ โดยบรรยายพร้อมภาพประกอบ

5.2 ผลการวิเคราะห์เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์กับกลุ่มประชากร นำเสนอการตกแต่งผ้าไหมแพรวาสะท้อนน้ำ การตกแต่งผ้าไหมแพรวาด้านแบคทีเรีย การตกแต่งผ้าไหมแพรวานุ่ม การตกแต่งผ้าไหมแพรวาสะท้อนหอม การเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวาด้านผลิตภัณฑ์ การเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวาด้านราคา สรุปรายงานผลในรูปแบบของตาราง กราฟประกอบการบรรยาย

5.3 เสนอแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

5.4 ผลสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากการทดลอง การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ เพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลของการศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวา จังหวัดกาฬสินธุ์

ส่วนที่ 2 ผลของการศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์

ส่วนที่ 3 แนวทางพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ส่วนที่ 1 ผลของการศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวา จังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้วิจัยได้ร่วมสังเกตการทดลอง และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญผู้ประกอบการผ้าไหมแพรวา 4 อำเภอ ที่เป็นแหล่งผลิตผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ อำเภอคำม่วง, อำเภอสหัสขันธ์, อำเภอสมเด็จ และอำเภอสามชัย เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวา จำนวนทั้งสิ้น 24 ราย โดยเข้าร่วมการทดลองนำสารเคมีที่ใช้สำหรับการตกแต่งสำเร็จ 4 รูปแบบ ได้แก่ 1)การตกแต่งผ้าไหมแพรวาสะทอนน้ำ 2)การตกแต่งผ้าไหมแพรวา Anti-Bacterial 3) การตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้นุ่ม และ4)การตกแต่งไหมแพรวาทำกลิ่นหอม โดยรวบรวมข้อมูลประเภทของการตกแต่งสำเร็จ และอัตราส่วนในการทดลองจากการผสมตามสูตรสารเคมีที่ใช้ในการตกแต่งสำเร็จ รวมถึงเปรียบเทียบคุณสมบัติที่เกิดขึ้น ข้อดี ข้อเสีย ของผ้าไหมแพรวาก่อนและหลังจากที่ได้รับการตกแต่งสำเร็จ ได้ผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบคุณสมบัติผ้าไหมแพรวาก่อนและหลังผ่านการใช้เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จ

ลำดับ	ประเภทของเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวา	สารเคมีที่ใช้	คุณสมบัติก่อนการใช้เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จ	คุณสมบัติหลังการใช้เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จ	หมายเหตุ
1	ผ้าสะท้อนน้ำ	1. Starguard FCS 50 g/l 2. Acetic acid หรือ Citric acid 3. pH paper	- สีสดใส - ผิวสัมผัสหยาบ - น้ำซึมผ่านได้ - ไม่มีกลิ่น - เกิดเชื้อแบคทีเรียสะสมได้	- สีสดใส - ผิวสัมผัสหยาบ - น้ำซึมผ่านได้ยาก - ไม่มีกลิ่น - เกิดเชื้อแบคทีเรียสะสมได้	สามารถใช้เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าทั้ง 4 รูปแบบร่วมกันได้ โดยเริ่มทีละขั้นตอน
2	ผ้า Anti-Bacterial	1. Niccanon RB 50 g/l	- สีสดใส - ผิวสัมผัสหยาบ - น้ำซึมผ่านได้ - ไม่มีกลิ่น - เกิดเชื้อแบคทีเรียสะสมได้	- สีสดใส - ผิวสัมผัสหยาบ - น้ำซึมผ่านได้ - ไม่มีกลิ่น - เกิดเชื้อแบคทีเรียสะสมได้ยาก	จากการตกแต่งสำเร็จผ้านุ่มผ้าหอมผ้า Anti-Bacterial ตามด้วย
3	ผ้านุ่ม	1. Texamina CA/2 50 g/l 2. Microsil HSB 50 g/l 3. Acetic acid หรือ Citric acid 4. pH paper	- สีสดใส - ผิวสัมผัสหยาบ - น้ำซึมผ่านได้ - ไม่มีกลิ่น - เกิดเชื้อแบคทีเรียสะสมได้	- สีจางลง - ผิวสัมผัสนุ่มพริ้ว - น้ำซึมผ่านได้ - ไม่มีกลิ่น - เกิดเชื้อแบคทีเรียสะสมได้	ผ้าสะท้อนน้ำ
4	ผ้าหอม	1. Microcapsule (กลิ่นที่ต้องการ) 10-15 g/l 2. Blinder 2-5 g/l	- สีสดใส - ผิวสัมผัสหยาบ - น้ำซึมผ่านได้ - ไม่มีกลิ่น - เกิดเชื้อแบคทีเรียสะสมได้	- สีสดใส - ผิวสัมผัสหยาบ - น้ำซึมผ่านได้ - มีกลิ่น - เกิดเชื้อแบคทีเรียสะสมได้	

1.1) การตกแต่งผ้าไหมแพรวาสะท้อนน้ำ (Water repellency)

คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง การใช้เทคโนโลยีตกแต่งสะท้อนน้ำกับผ้าไหมแพรวา ส่งผลให้คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาเปลี่ยนไปจากเดิมคือ น้ำจะลอยอยู่บนผืนผ้าสามารถกลิ้งไปมาบนผ้าได้เช่นเดียวกับเวลาที่เทน้ำลงในใบบัว น้ำไม่สามารถแทรกลงไปบนผืนผ้าได้ ยกเว้นการขยี้หรือถูน้ำโดยใช้แรงกดกับผืนผ้าลงไปโดยตรง

ข้อดีของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวาสะท้อนน้ำ คือ ผ้าไหมแพรวามีคุณสมบัติกันเหงื่อ กันน้ำ น้ำชา กาแฟ ชุป ไขมัน เครื่องดื่มทุกชนิด น้ำจากอาหารที่จะหกรดเสื้อผ้า น้ำมัน หรือน้ำที่มีสีไม่สามารถซึมเข้าไปในผ้าได้

ข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวาสะท้อนน้ำ คือ เนื่องจากมีการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวาสะท้อนน้ำ ดังนั้นน้ำจะซึมลงเนื้อผ้าได้ยาก หากต้องการซักผ้าไหมแพรวาที่ผ่านการตกแต่งสะท้อนน้ำ ผู้ใช้งานต้องออกแรงขยี้เพื่อให้ น้ำซึมลงบนเนื้อผ้า

ผู้ใช้งานที่เหมาะสมกับการใช้ผ้าไหมแพรวาที่ตกแต่งสะท้อนน้ำ ได้แก่ สุภาพบุรุษและสุภาพสตรีที่ต้องการนำผ้าไหมแพรวามาตัดชุดสวมใส่ออกงานในช่วงหน้าร้อน สามารถช่วยป้องกันเหงื่อได้ หรือผู้ใช้งานที่ต้องการออกงานที่ต้องมีการรับประทานอาหารและเครื่องดื่มที่เสี่ยงต่อการหกเปื้อนชุด เนื่องจากผ้าไหมแพรวามีราคาค่อนข้างสูง หากเกิดคราบเปื้อนจากสิ่งสกปรกซึมเข้าเนื้อผ้าแล้ว เมื่อทำการซักแล้วผ้าอาจเกิดรอยต่างหรือสีที่ซีดจางลง ไม่สวยงามตามเดิม

1.2) การตกแต่งผ้าไหมแพรวาด้านแบคทีเรีย (Anti-Bacterial)

คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง การใช้เทคโนโลยีตกแต่ง ด้านแบคทีเรียกับผ้าไหมแพรวา ส่งผลให้คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาเปลี่ยนไปจากเดิมคือ ผ้าไหมแพรวาสะอาด ปลอดภัยไร้โรค สามารถป้องกันการเกิดเชื้อแบคทีเรีย ลดการสะสมของเชื้อโรค เชื้อแบคทีเรีย และเชื้อรา

ข้อดีของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวาด้านแบคทีเรีย คือ ผ้าไหมแพรวามีคุณสมบัติด้านเชื้อแบคทีเรีย ป้องกันผ้าไหมแพรวาไม่ให้เกิดเชื้อรา หากชุดไม่เปื้อนผู้ใช้งานไม่จำเป็นต้องซักบ่อย ชุดที่ตัดจากผ้าไหมแพรวาด้านแบคทีเรียสีจะสด มีความคงทน อยู่ทรง และสามารถสวมใส่ได้นาน เนื่องจากไม่ต้องผ่านการซักบ่อย

ข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวาด้านแบคทีเรีย คือ ผู้ใช้งานต้องจ่ายเงินซื้อผ้าไหมแพรวาแพงขึ้นเท่าตัว

ผู้ใช้งานที่เหมาะสมกับการใช้ผ้าไหมแพรวาที่ตกแต่ง Anti-Bacterial ได้แก่ สุภาพบุรุษและสุภาพสตรีที่ต้องการนำผ้าไหมแพรวามาตัดชุดสวมใส่ในช่วงหน้าร้อนสามารถช่วยป้องกันแบคทีเรียจากเหงื่อได้ หรือผู้ใช้งานที่ต้องการสวมใส่ชุดเดิมต่อเนื่องหลายวันโดยไม่ซัก ผ้าไหมแพรวาหากผู้ใช้งานซักบ่อยครั้งจะทำให้เส้นใยของผ้าอ่อนนุ่มชุดไม่อยู่ทรงเดิม

1.3) การตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้นุ่ม (Wrinkle recovery)

คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง การใช้เทคโนโลยีตกแต่งทำให้นุ่มกับผ้าไหมแพรวา ส่งผลให้คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาเปลี่ยนไปจากเดิมคือ ผิวสัมผัสของผ้าไหมแพรวามีความนุ่ม ลื่น ผ้าทิ้งตัว มีความพลิ้วไหวมากขึ้น และสามารถคืนตัวเมื่อยับได้

ข้อดีของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้นุ่ม คือ ผ้าไหมแพรวาที่ผ่านการตกแต่งทำให้นุ่ม ผ้าจะมีความนุ่ม ลื่น พลิ้วไหว มีความทนต่อการทำให้ยับ ทำให้การดูแลรักษาฝ้าน้อยลง สามารถลดความหยابกระด้างของผ้า ลดการก่อให้เกิดอาการระคายเคืองผิวให้กับผู้สวมใส่ สามารถนำผ้าไหมแพรวาไปตัดชุดในรูปแบบที่พลิ้วไหว สามารถตัดชุดได้หลายแบบมากขึ้น เพิ่มทางเลือกที่หลากหลายให้กับผู้ใช้งาน

ข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้นุ่ม คือ ผ้าไหมแพรวาที่ผ่านการกระบวนการตกแต่ง อาจเกิดรอยต่างจากน้ำยาเคมีได้

ผู้ใช้งานที่เหมาะสมกับการใช้ผ้าไหมแพรวาที่ตกแต่งทำให้นุ่ม ได้แก่ สุภาพบุรุษและสุภาพสตรีที่ชื่นชอบผ้าไหมแพรวาที่มีความนุ่ม ลื่น พลิ้ว สวมใส่สบาย ทนทานต่อการยับ หรือผู้ใช้งานที่ต้องการนำผ้าไหมแพรวามาตัดชุดสวมใส่ออกงานในรูปแบบใหม่ ที่ไม่ชอบผ้าไหมแพรวาแบบอยู่ทรงแข็งตัว เป็นการเพิ่มความหลากหลายและทางเลือกให้ผู้บริโภคมากขึ้น

1.4) การตกแต่งไหมแพรวาทำกลิ่นหอม (Aroma therapy)

คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง การใช้เทคโนโลยีตกแต่งทำให้ออมกับผ้าไหมแพรวา ส่งผลให้คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาเปลี่ยนไปจากเดิมคือ ผ้าไหมแพรวาจะมีกลิ่นหอมติดทนนาน หากมีการขยี้หรือขุดผ้าที่ผ้าจะทำให้เกิดการแตกตัวไมโครแคปซูลทำให้ได้กลิ่นหอมมากยิ่งขึ้น การตกแต่งผ้าไหมแพรวากลิ่นหอมจะเกิดประสิทธิภาพและได้คุณลักษณะที่ดีขึ้น เมื่อทำ

ความคู่กับการตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้นุ่ม โดยทำการตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้นุ่มก่อนแล้วจึงมาตกแต่งทำให้หอมเพิ่มเติม

ข้อดีของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้หอม คือ ผ้าไหมแพรวาที่ผ่านการตกแต่งทำให้หอม ผ้าจะมีความหอม เป็นการเพิ่มความหลากหลายของผ้าไหมแพรวา อีกทั้งยังเพิ่มทางเลือกให้ผู้ใช้งานที่ชอบผ้าไหมแพรวาที่มีกลิ่นหอมด้วย

ข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้หอม คือ การตกแต่งกลิ่นเป็นความชอบเฉพาะของส่วนบุคคล หลังจากผ่านการตกแต่งสำเร็จผู้ใช้งานอาจไม่ชอบกลิ่นของผ้าในบางกลิ่น

ผู้ใช้งานที่เหมาะสมกับการใช้ผ้าไหมแพรวาที่ตกแต่งทำให้หอม ได้แก่ สุภาพบุรุษและสุภาพสตรีที่ต้องการใช้ผ้าไหมแพรวาที่มีกลิ่นหอม มีความชื่นชอบสวมใส่เสื้อผ้าที่มีกลิ่นหอม ซึ่งมีหลากหลายกลิ่นให้ผู้ใช้งานเลือก ได้แก่ กลิ่นมะลิ กลิ่นยูคาลิปตัส กลิ่นลาเวนเดอร์ กลิ่นกุหลาบ เป็นต้น

ส่วนที่ 2. ผลของการศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 4.2 แสดงสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรและค่าสถิติ

สัญลักษณ์	ความหมาย
\bar{X}	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
MIN	คะแนนต่ำสุด (Minimum)
MAX	คะแนนสูงสุด (Maximum)
p - value	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
Adj R ²	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง
a	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Constant)
b	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
B	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเป็นรายองค์ประกอบ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ความหมาย
X1	การตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ
X2	การตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบบคทีเรีย
X3	การตกแต่งสำเร็จฝ้านุ่ม
X4	การตกแต่งสำเร็จผ้าหอม
Y1	การเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์
Y2	การเพิ่มมูลค่าด้านราคา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และร้อยละ (Percentages) (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2552) ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของกลุ่มตัวอย่าง (400 ราย) แสดงดังตารางที่ 4.3 ซึ่งอธิบายผลได้ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรที่ศึกษา จำนวน 400 ราย

	คุณสมบัติ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	106	26.50
	หญิง	294	73.50
	รวม	400	100.00
สถานภาพ	โสด	123	30.75
	สมรส	265	66.25
	หย่าร้าง	6	1.50
	อื่นๆ ได้แก่ หม้าย แยกกันอยู่	6	1.50
	รวม	400	100.00
อายุ	ต่ำกว่า 21 ปี	21	5.25
	21 - 30 ปี	51	12.75
	31 - 40 ปี	127	31.75
	41 - 50 ปี	125	31.25

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรที่ศึกษา 400 ราย (ต่อ)

	คุณสมบัติ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ	50 ปีขึ้นไป	76	19.00
	รวม	400	100.00
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	13	3.25
	มัธยมศึกษา	24	6.00
	ปวช.	36	9.00
	ปวส.	60	15.00
	ปริญญาตรี	148	37.00
	ปริญญาโท	79	19.75
	ปริญญาเอก	40	10.00
	รวม	400	100.00
อาชีพ	เกษตรกร	8	2.00
	นักเรียน/นักศึกษา	20	5.00
	ข้าราชการ	133	33.25
	รัฐวิสาหกิจ	37	9.25
	พนักงานบริษัท	17	4.25
	ธุรกิจส่วนตัว	61	15.25
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	18	4.50
	รับจ้างทั่วไป	5	1.25
	เครือข่ายระบบราชการ	101	25.25
	รวม	400	100.00
	รายได้(ต่อเดือน)	ไม่มีรายได้	5
ต่ำกว่า 10,001 บาท		24	6.00
10,001-20,000 บาท		65	16.25
20,001-30,000 บาท		111	27.75
30,001-40,000 บาท		131	32.5
40,001-50,000 บาท		50	12.50
มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป		14	3.50
รวม		400	100.00

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิจัยพบว่าผู้ซื้อผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 73.5) สถานภาพ สมรส (ร้อยละ 66.3) รองลงมา โสด (ร้อยละ 30.8) อายุ 31 - 40 ปี (ร้อยละ 31.8) รองลงมา 41 - 50 ปี (ร้อยละ 31.3) การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 38) รองลงมาปริญญาโท (ร้อยละ 19.8) ประกอบอาชีพรับราชการ (ร้อยละ 33.3) รองลงมาเครือข่ายระบบราชการ (ร้อยละ 25.3) มีรายได้(ต่อเดือน)ตั้งแต่ 30,001-40,000 บาท (ร้อยละ 32.8) รองลงมา 20,001-30,000 บาท (ร้อยละ 27.8)

ตารางที่ 4.4 วัตถุประสงค์และลักษณะทั่วไปของการซื้อผ้าไหมแพรวา

	คุณสมบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทผ้า	ผ้าสไบ	77	19.25
	ผ้าแพรวมน/ผ้าผูกผม	34	8.50
	ผ้าไหมแพรวาผืน	134	33.50
	เสื้อผ้าแปรรูปจากผ้าไหมแพรวา	59	14.75
	กระเป๋าผ้าไหม	43	10.75
	ผ้าไหมแพรวาอัดกรอบรูป	32	8.00
	อื่นๆ	21	5.25
	รวม	400	100.00
สถานที่ซื้อ	ห้างสรรพสินค้าทั่วไป	16	4.00
	ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกทั่วไป	109	27.25
	ศูนย์จำหน่ายสินค้าOTOPจังหวัด	137	34.25
	ศูนย์จำหน่ายสินค้าOTOPชุมชน	74	18.50
	ผู้ทอผ้าไหมแพรวาโดยตรง	64	16.00
	รวม	400	100.00
วัตถุประสงค์ การซื้อ	ใช้งานเอง	217	54.25
	แปรรูปผลิตภัณฑ์	46	11.50
	จำหน่ายต่อ	43	10.75
	เป็นของฝากของที่ระลึก	89	22.25
	อื่นๆ	5	1.25
	รวม	400	100.00

ตารางที่ 4.4 วัตถุประสงค์และลักษณะทั่วไปของการซื้อผ้าไหมแพรวา (ต่อ)

	คุณสมบัติ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนครั้งที่ซื้อ	ปีละ 1 ครั้ง	186	46.50
	ปีละ 2 ครั้ง	102	25.50
	ปีละ 3 ครั้ง	68	17.00
	ปีละ 4 ครั้งขึ้นไป	44	11.00
	รวม	400	100.00
จำนวนเงินที่ซื้อ	น้อยกว่า 1,000 บาท	64	16.00
	1,001-5,000 บาท	127	31.75
	5,001-10,000 บาท	167	41.75
	10,001-15,000 บาท	40	10.50
	15,001-20,000 บาท	2	0.50
	รวม	400	100.00
ประเภทผ้าไหม	ผ้าไหมแพรวากันน้ำ	86	21.50
	แพรวาดกแต่ง	35	8.75
	สำเร็จที่ผู้บริโภค	146	36.50
	ต้องการ	111	27.75
	อื่นๆ (ผ้าไหมแพรวากันไฟ)	22	5.50
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิจัยพบว่าผู้ซื้อผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่ ซื้อผ้าไหมแพรวาแบบผืน (ร้อยละ 33.5) รองลงมา ซื้อผ้าสไบ (ร้อยละ 19.3) จากศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP จังหวัด (ร้อยละ 34.3) รองลงมา ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกทั่วไป (ร้อยละ 27.3) มีวัตถุประสงค์การซื้อเพื่อใช้งานเอง (ร้อยละ 54.3) รองลงมา เป็นของฝากของที่ระลึก(ร้อยละ 22.3) ความถี่ในการซื้อปีละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 46.5) รองลงมา ปีละ 2 ครั้ง (ร้อยละ 25.5) แต่ละครั้งใช้เงิน 5,001-10,000 บาท (ร้อยละ 41.8) รองลงมา 1,001-5,000 บาท (ร้อยละ 31.8) มีความต้องการใช้ผ้าไหมแพรวานุ่ม (ร้อยละ 36.5) รองลงมา ผ้าไหมแพรวาหอม (ร้อยละ 27.8)

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรในการวิจัย ผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในตารางที่ 4.5 ซึ่งผู้วิจัย ใช้เกณฑ์การจัดระดับคะแนนเฉลี่ย (Nunnally, 1972) โดยการให้คะแนนสำหรับการวัดด้วยมาตราวัดลิเกิร์ต สเกล (Likert Scale) แบบ 5 ระดับ ซึ่งมีวิธีการกำหนดความกว้างของชั้นข้อมูลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.49	น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.50-2.49	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.50-3.49	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.50-4.49	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.50-5.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.5 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำช่วยลดความเสียหายของผ้าที่เกิดขึ้นจากการเปียกน้ำ	4.29	0.60	มาก
2. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำช่วยให้สามารถสวมใส่ได้สะดวกในทุกฤดูกาล	4.31	0.60	มาก
3. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำจะแปรรูปเป็นสินค้าอื่นได้หลายชนิด เช่น ผ้าบุโตะกันน้ำ ปลอกหมอนกันน้ำ ปลอกที่นั่งกันน้ำ เป็นต้น	4.53	0.60	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.38	0.60	มาก

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.5 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$ S.D. = 0.66) โดยสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากรายการข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหารายการข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนี้ ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำจะแปรรูป

เป็นสินค้าอื่นได้หลายชนิด เช่น ผ้าปูโต๊ะกันน้ำ ปลอกหมอนกันน้ำ ปลอกที่นึ่งกันน้ำ เป็นต้น ($\bar{X} = 4.29$ S.D.= 0.60) 2. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำช่วยให้สามารถสวมใส่ได้สะดวกในทุกฤดูกาล ($\bar{X} = 4.31$ S.D.= 0.60) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำช่วยลดความเสียหายของผ้าที่เกิดขึ้นจากการเปียกน้ำ ($\bar{X} = 4.29$ S.D.= 0.60)

ตารางที่ 4.6 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียส่งผลกระทบต่อ การเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรีย	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียช่วยลดการสะสมของเชื้อราและแบคทีเรีย	4.58	0.56	มากที่สุด
2. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียช่วยยืดอายุการใช้งานได้นานขึ้น	4.42	0.61	มาก
3. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียช่วยให้ไม่ต้องซักรีดบ่อย ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย	4.40	0.56	มาก
เฉลี่ยรวม	4.47	0.58	มาก

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.6 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียส่งผลกระทบต่อ การเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$ S.D.= 0.58) โดยสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากรายการข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหารายการข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนี้ ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียช่วยลดการสะสมของเชื้อราและแบคทีเรีย ($\bar{X} = 4.58$ S.D.= 0.56) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียช่วยยืดอายุการใช้งานได้นานขึ้น ($\bar{X} = 4.42$ S.D.= 0.61) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียช่วยให้ไม่ต้องซักรีดบ่อย ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 4.40$ S.D.= 0.56)

ตารางที่ 4.7 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จฝ้านุ่มส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จฝ้านุ่ม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จฝ้านุ่มช่วยให้ผ้ามีผิวสัมผัสนุ่ม พลิ้วไหว สวมใส่สบาย	4.55	0.54	มากที่สุด
2. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จฝ้านุ่มช่วยให้ผ้ามีความเรียบ คีนตัวได้ไม่ยับ	4.56	0.57	มากที่สุด
3. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จฝ้านุ่มช่วยให้ผ้าสามารถนำไปตัดชุดได้หลายแบบหลายทรงมากยิ่งขึ้น	4.72	0.56	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.61	0.56	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.7 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จฝ้านุ่มส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$ S.D.= 0.56) โดยสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากรายการข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหารายการข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนี้ ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จฝ้านุ่มช่วยให้ผ้าสามารถนำไปตัดชุดได้หลายแบบหลายทรงมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.72$ S.D.= 0.56) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จฝ้านุ่มช่วยให้ผ้ามีความเรียบ คีนตัวได้ไม่ยับ ($\bar{X} = 4.56$ S.D.= 0.57) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จฝ้านุ่มช่วยให้ผ้ามีผิวสัมผัสนุ่ม พลิ้วไหว สวมใส่สบาย ($\bar{X} = 4.55$ S.D.= 0.54)

ตารางที่ 4.8 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าหอมส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าหอม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าหอมช่วยให้ผ้ามีกลิ่นให้เลือกหลากหลาย	4.79	0.51	มากที่สุด

ตารางที่ 4.8 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าห่มส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ (ต่อ)

เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าห่ม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าห่มช่วยให้ผ้ามีกลิ่นหอมติดทนนาน	4.37	0.83	มาก
3. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าห่มช่วยลดการเกิดกลิ่นอับหรือกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ของผ้า	4.46	0.59	มาก
เฉลี่ยรวม	4.57	0.64	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.8 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าห่มส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$ S.D.= 0.64) โดยสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากรายการข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหารายการข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนี้ ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าห่มช่วยให้ผ้ามีกลิ่นให้เลือกหลากหลาย ($\bar{X} = 4.79$ S.D.= 0.51) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าห่มช่วยลดการเกิดกลิ่นอับหรือกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ของผ้า ($\bar{X} = 4.46$ S.D.= 0.59) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าห่มช่วยให้ผ้ามีกลิ่นหอมติดทนนาน ($\bar{X} = 4.37$ S.D.= 0.83)

ตารางที่ 4.9 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

การเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวาด้านผลิตภัณฑ์	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะช่วยให้ผ้าไหมแพรวามีคุณภาพดีขึ้น	4.46	0.57	มาก

ตารางที่ 4.9 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ (ต่อ)

การเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวาด้านผลิตภัณฑ์	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะช่วยให้การผลิตผ้าไหมแพรวาได้มาตรฐาน สินค้ามีคุณภาพคงที่ทุกชิ้น	4.53	0.59	มากที่สุด
3. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะช่วยให้ผ้าไหมแพรวามีความสะดวกสบายในการใช้งานมากยิ่งขึ้น	4.69	0.57	มากที่สุด
4. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะช่วยให้ผ้าไหมแพรวามีคุณสมบัติในการใช้งานที่หลากหลายเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค	4.70	0.57	มากที่สุด
5. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะช่วยให้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวามีรูปแบบหลากหลายสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับรูปแบบการใช้งานมากขึ้น	4.47	0.82	มาก
เฉลี่ยรวม	4.57	0.62	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.9 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$ S.D.= 0.62) โดยสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากรายการข้อความที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหารายการข้อความที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนี้ ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะช่วยให้ผ้าไหมแพรวามีคุณสมบัติในการใช้งานที่หลากหลายเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ($\bar{X} = 4.70$ S.D.= 0.57) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะช่วยให้ผ้าไหมแพรวามีความสะดวกสบายในการใช้งานมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.69$ S.D.= 0.57) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะช่วยให้การผลิตผ้าไหมแพรวาได้มาตรฐาน สินค้ามีคุณภาพคงที่ทุกชิ้น (

$\bar{X} = 4.53$ S.D.= 0.59) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะช่วยให้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวามีรูปแบบหลากหลาย สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับรูปแบบการใช้งานมากขึ้น ($\bar{X} = 4.47$ S.D.= 0.82) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะช่วยให้ผ้าไหมแพรวามีคุณภาพดีมากขึ้น ($\bar{X} = 4.46$ S.D.= 0.57)

ตารางที่ 4.10 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าด้านราคาผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

การเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวาด้านราคา	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะมีความคุ้มค่ากับราคาที่จ่ายแพงขึ้น	4.65	0.53	มากที่สุด
2. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะสามารถจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม	4.61	0.54	มากที่สุด
3. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาจะสามารถวางจำหน่ายในราคาที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกร้าน	4.80	0.47	มากที่สุด
4. ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาจะเป็นที่ต้องการของลูกค้ามากขึ้น ส่งผลให้มียอดขายและผลกำไรเพิ่มมากขึ้น	4.72	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.69	0.52	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.10 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าด้านราคาผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$ S.D.= 0.52) โดยสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากรายการข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหารายการข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนี้ ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาจะสามารถวางจำหน่ายในราคาที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกร้าน ($\bar{X} = 4.80$ S.D.= 0.47) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหม

แพรวาจะเป็นที่ต้องการของลูกค้ามากขึ้น ส่งผลให้มียอดขายและผลกำไรเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 4.72$ S.D.= 0.53) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะมีความคุ้มค่ากับราคาที่จ่ายแพงขึ้น ($\bar{X} = 4.65$ S.D.= 0.53) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะสามารถจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.61$ S.D.= 0.54)

ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยและการสร้างสมการพยากรณ์

ตารางที่ 4.11 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ตัวแปรอิสระ	การเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ (Y1)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	2.800	0.329	8.504	0.000*
การตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ (X1)	0.050	0.050	0.662	0.509
การตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรีย (X2)	0.054	0.054	0.721	0.472
การตกแต่งสำเร็จผ้านุ่ม (X3)	0.048	0.048	1.852	0.065
การตกแต่งสำเร็จผ้าหอม (X4)	0.046	0.046	5.041	0.000*

F = 9.993 p = 0.000 Adj R² = 0.083

หมายเหตุ * p < .05 ** p < .01

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การตกแต่งสำเร็จผ้าหอม (X4) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ (X1) การตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรีย (X2) และการตกแต่งสำเร็จผ้านุ่ม (X3) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ (Y1)

เมื่อนำการตกแต่งสำเร็จผ้าหอม (X4) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ (Y1) ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าหอมที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ (ครั้งที่ 2)

ตัวแปรอิสระ	การเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ (Y1)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	3.409	0.202	16.841	0.000*
การตกแต่งสำเร็จผ้าหอม (X4)	0.277	0.044	5.756	0.000*

F = 33.132 p = 0.000 Adj R² = 0.075

หมายเหตุ * p < .05 ** p < .01

จากตารางที่ 4.12 พบว่า เมื่อนำการตกแต่งสำเร็จผ้าหอม (X4) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ (Y1) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (Adj R²) เท่ากับ 0.075

$$Y1 = 3.409 + 0.277X4$$

ตารางที่ 4.13 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าด้านราคาผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ตัวแปรอิสระ	การเพิ่มมูลค่าด้านราคา (Y2)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	3.227	0.298	10.813	0.000*
การตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ (X1)	0.111	0.045	2.116	0.035*
การตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรีย (X2)	0.001	0.049	0.027	0.978
การตกแต่งสำเร็จผ้านุ่ม (X3)	0.168	0.043	3.218	0.001*
การตกแต่งสำเร็จผ้าหอม (X4)	0.108	0.041	2.163	0.031*

F = 7.461 p = 0.000 Adj R² = 0.061

หมายเหตุ * p < .05 ** p < .01

จากตารางที่ 4.13 พบว่า การตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ (X1) การตกแต่งสำเร็จฝ้านุ่ม (X3) และการตกแต่งสำเร็จผ้าหอม (X4) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการเพิ่มมูลค่าด้านราคา (Y2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรีย (X2) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มมูลค่าด้านราคา (Y2)

เมื่อนำการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ (X1) การตกแต่งสำเร็จฝ้านุ่ม (X3) และการตกแต่งสำเร็จผ้าหอม (X4) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของการเพิ่มมูลค่าด้านราคา (Y2) ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ การตกแต่งสำเร็จฝ้านุ่ม และการตกแต่งสำเร็จผ้าหอมที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าด้านราคาผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ (ครั้งที่ 2)

ตัวแปรอิสระ	การเพิ่มมูลค่าด้านราคา (Y2)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	3.231	0.274	11.807	0.000*
การตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ (X1)	0.111	0.042	2.246	0.025*
การตกแต่งสำเร็จฝ้านุ่ม (X3)	0.168	0.042	3.320	0.001*
การตกแต่งสำเร็จผ้าหอม (X4)	0.108	0.041	2.167	0.031*

F = 9.973 p = 0.000 Adj R² = 0.063

หมายเหตุ * p < .05 ** p < .01

จากตารางที่ 4.14 พบว่า เมื่อนำการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ (X1) การตกแต่งสำเร็จฝ้านุ่ม (X2) และการตกแต่งสำเร็จผ้าหอม (X3) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของการเพิ่มมูลค่าด้านราคา (Y2) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (Adj R²) เท่ากับ 0.063

$$Y2 = 3.231 + 0.111X1 + 0.168X2 + 0.108X3$$

ส่วนที่ 3 แนวทางพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยมีคำถามปลายเปิด ให้ผู้ใช้ผ้าไหมแพรวาแสดงความคิดเห็นในประเด็นของการพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้ ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของผู้ใช้ผ้าไหมแพรวา ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวาพบว่า นักท่องเที่ยวแสดงความเห็นจำนวน 58 ความคิดเห็น ส่วนใหญ่ผู้แสดงความเห็นต้องการให้พัฒนาด้านการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้านราคา ให้ทุกภาคส่วนควรร่วมกันรณรงค์และอนุรักษ์การสวมใส่ผ้าไทย เพื่อเป็นการกระตุ้นการใช้งานของผู้บริโภค ส่งผลให้ยอดขายผ้าไหมแพรวาเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 24.14) ความคิดเห็นลำดับถัดมาพบว่า ควรให้ผู้ผลิตสินค้าในชุมชน และผู้ประกอบการผ้าไหมแพรวานำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นวัตกรรมมาตกแต่งผ้ามาผสมผสานกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้โดดเด่น มีความหลากหลายทันสมัย (ร้อยละ 15.52)

ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของผู้ซื้อผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

	จำนวน (ความคิดเห็น)	ร้อยละ	
ด้านการตกแต่งสำเร็จผ้า	1. ผู้ผลิตสินค้าในชุมชน และผู้ประกอบการผ้าไหมแพรวานำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นวัตกรรมมาตกแต่งผ้ามาผสมผสานกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้โดดเด่นให้มีความหลากหลายทันสมัย	11	18.96
	2. ควรพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวาที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	4	6.90
การเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์	3. มีการใช้เทคนิคการทอ ผสมผสานกับการออกแบบ และการเลือกใช้เทรนด์สีที่ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค	9	15.52
	4. ควรมีการผสมผสานนวัตกรรมกับผ้าไหมแพรวาให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานในยุคสมัยปัจจุบัน	7	12.07

ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของผู้ซื้อผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ (ต่อ)

	จำนวน (ความคิดเห็น)	ร้อยละ	
การเพิ่มมูลค่า ด้านผลิตภัณฑ์	5. มีการถ่ายทอดเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ วัตถุประสงค์ วิถีชีวิต และความพิถีพิถันในการออกแบบลวดลายของผลิตภัณฑ์ ด้วยวิธีแบบดั้งเดิม โดยผ่านทางแอปพลิเคชัน ที่ได้พัฒนาขึ้นมาโดยเฉพาะ ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น โดยการนำนวัตกรรม และคุณสมบัติพิเศษเสริมให้กับผลิตภัณฑ์ เช่น การสะท้อนน้ำ การทำนุ่น การทอหวงไฟ ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตรประจำวันได้จริง	3	5.17
การเพิ่มมูลค่า ผลิตภัณฑ์ด้าน ราคา	6. ทุกภาคส่วนควรร่วมกันรณรงค์และอนุรักษ์การสวมใส่ผ้าไทย เพื่อเป็นการกระตุ้นการใช้งานของผู้บริโภค ส่งผลให้ยอดขายผ้าไหมแพรวาเพิ่มขึ้น	14	24.14
	7. หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรช่วยกันเสริมสร้างศักยภาพ และผลักดันผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน (OTOP) และ ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) เพื่อให้เกิดการเพิ่มมูลค่า	8	13.79
	8. การเสริมสร้างศักยภาพในการผลิต สามารถพัฒนาสินค้าสนองต่อความต้องการของตลาดระดับบน มุ่งเน้นการสร้าง ความแตกต่าง สำหรับผ้าทอ	2	3.45
	รวม	58	100

จากตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของผู้ซื้อผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ซื้อผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีข้อเสนอแนะให้ทุกภาคส่วนควรร่วมกันรณรงค์และอนุรักษ์การสวมใส่ผ้าไทย เพื่อเป็นการกระตุ้นการใช้งานของผู้บริโภค ส่งผลให้

ยอดขายผ้าไหมแพรวาเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 24.14) รองลงมาเห็นว่าผู้ผลิตสินค้าในชุมชน และผู้ประกอบการผ้าไหมแพรวาควรนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นวัตกรรมมาตกแต่งผ้ามาผสมผสานกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้โดดเด่น ให้มีความหลากหลายทันสมัย (ร้อยละ 18.96)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ครั้งนี้เป็นการวิจัย 2 รูปแบบ เป็นงานเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวาจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ผลการวิจัยเรื่องเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้สรุปผลของการวิจัยวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวาจังหวัดกาฬสินธุ์

จากการสังเกตการทดลอง และสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวา 4 รูปแบบได้แก่ การตกแต่งสำเร็จสะท้อนน้ำ การตกแต่งสำเร็จด้านเบคทีเรีย การตกแต่งสำเร็จนุ่ม และการตกแต่งสำเร็จหอม ส่งผลให้ผ้าไหมแพรวามีคุณสมบัติดังนี้

การตกแต่งผ้าไหมแพรวาสะท้อนน้ำ (Water repellency) การใช้เทคโนโลยีตกแต่งสะท้อนน้ำกับผ้าไหมแพรวา ส่งผลให้คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาเปลี่ยนไปจากเดิมคือ น้ำจะ

ลอยอยู่บนผืนผ้า สามารถกลิ้งไปมาบนผ้าได้เช่นเดียวกับเวลาที่เทน้ำลงในใบบัว น้ำไม่สามารถแทรกลงไปในผืนผ้าได้ ยกเว้นการขยี้หรือถูน้ำโดยใช้แรงกดกับผืนผ้าลงไปโดยตรงจึงจะทำให้น้ำซึมผ่านลงไปยังผ้า ผ้าไหมแพรวาที่ตกแต่งสำเร็จสะท้อนน้ำ มีคุณสมบัติกันเหงื่อ กันน้ำ น้ำชา กาแฟ ชูบ ไวน์ เครื่องดื่มทุกชนิด น้ำจากอาหารที่จะหกรดเสื้อผ้า น้ำมัน หรือน้ำที่มีสีไม่สามารถซึมเข้าไปในผ้า ลดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นกับผ้าได้

การตกแต่งผ้าไหมแพรวาด้านแบคทีเรีย (Anti-Bacterial) การใช้เทคโนโลยีตกแต่ง ด้านแบคทีเรียกับผ้าไหมแพรวา ส่งผลให้คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาเปลี่ยนไปจากเดิมคือ ผ้าไหมแพรวาสะอาด ปลอดภัยโรค สามารถป้องกันการเกิดเชื้อแบคทีเรีย ลดการสะสมของเชื้อโรค เชื้อแบคทีเรีย และเชื้อรา ช่วยเพิ่มความทนทาน และช่วยยืดอายุการใช้งานของผ้า สามารถสวมใส่ได้นาน เนื่องจากไม่ต้องผ่านการซักบ่อย

การตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้นุ่ม (Wrinkle recovery) การใช้เทคโนโลยีตกแต่ง ทำให้นุ่มกับผ้าไหมแพรวา ส่งผลให้คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาเปลี่ยนไปจากเดิมคือ ผิวสัมผัสของผ้าไหมแพรวามีความนุ่ม ลื่น ผ้าทิ้งตัว มีความพลิ้วไหวมากขึ้น และสามารถคืนตัวเมื่อยับได้ ทำให้การดูแลรักษาผ้าน้อยลง สามารถลดความหยาบกระด้างของผ้า ลดการก่อให้เกิดอาการระคายเคืองผิวให้กับผู้สวมใส่ สามารถนำผ้าไหมแพรวาไปตัดชุดในรูปแบบที่พลิ้วไหว สามารถตัดชุดได้หลายแบบมากขึ้น เพิ่มทางเลือกที่หลากหลายให้กับผู้ใช้งาน

การตกแต่งไหมแพรวาทำกลิ่นหอม (Aroma therapy)

การใช้เทคโนโลยีตกแต่งทำให้หอมกับผ้าไหมแพรวา ส่งผลให้คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาเปลี่ยนไปจากเดิมคือ ผ้าไหมแพรวาจะมีกลิ่นหอมติดทนนาน หากมีการขยี้หรือขัดถูผ้าที่ผ้าจะทำให้เกิดการแตกตัวไมโครแคปซูลทำให้ได้กลิ่นหอมมากยิ่งขึ้น การตกแต่งผ้าไหมแพรวากลิ่นหอมจะเกิดประสิทธิภาพและได้คุณลักษณะที่ดีขึ้น เมื่อทำความคู่กับการตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้นุ่ม โดยทำการตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้นุ่มก่อนแล้วจึงมาตกแต่งทำให้หอมเพิ่ม ซึ่งมีหลากหลายกลิ่นให้ผู้ใช้งานเลือก ได้แก่ กลิ่นมะลิ กลิ่นยูคาลิปตัส กลิ่นลาเวนเดอร์ กลิ่นกุหลาบ เป็นการเพิ่มความหลากหลายของผ้าไหมแพรวา อีกทั้งยังเพิ่มทางเลือกให้ผู้ใช้งานที่ชอบผ้าไหมแพรวาที่มีกลิ่นหอมด้วย

**วัตถุประสงค์ที่ 2 เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวา
มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์**

ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อการนำเสนอออกเป็น 2 หัวข้อ คือ (1) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (2) ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยและการสร้างสมการพยากรณ์มีรายละเอียดดังนี้

1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพสมรส การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับราชการ มีรายได้(ต่อเดือน)ตั้งแต่ 30,001-40,000 บาท ซื้อผ้าไหมแพรวาแบบผืน จากศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP จังหวัด มีวัตถุประสงค์การซื้อเพื่อใช้งานเอง ความถี่ในการซื้อปีละ 1 ครั้ง แต่แต่ละครั้งใช้เงิน 5,001-10,000 บาท มีความต้องการใช้ผ้าไหมแพรวานุ่ม จากกลุ่มตัวอย่างนี้ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดังนี้

(1) เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ อยู่ในระดับมาก ซึ่งหมายถึง การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำจะแปรรูปเป็นสินค้าอื่นได้หลายชนิด เช่น ผ้าปูโต๊ะกันน้ำ ปลอกหมอนกันน้ำ ปลอกที่นั่งกันน้ำ เป็นต้น การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำช่วยให้สามารถสวมใส่ได้สะดวกในทุกฤดูกาล การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำช่วยลดความเสียหายของผ้าที่เกิดขึ้นจากการเปียกน้ำ

(2) เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรีย อยู่ในระดับมาก ซึ่งหมายถึง การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียช่วยลดการสะสมของเชื้อราและแบคทีเรีย การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียช่วยยืดอายุการใช้งานได้นานขึ้น การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียช่วยให้ไม่ต้องซักบ่อย ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

(3) เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้านุ่มส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับความคิดเห็น

เกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้านุ่ม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งหมายถึง การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้านุ่มช่วยให้ผ้าสามารถนำไปตัดชุดได้หลายแบบหลายทรงมากยิ่งขึ้น การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้านุ่มช่วยให้ผ้ามีความเรียบ คีนตัวได้ไม่ยับ การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้านุ่มช่วยให้ผ้ามีผิวสัมผัสนุ่ม พลิวไหว สวมใส่สบาย

(4) เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าหอมส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าหอม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งหมายถึง การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าหอมช่วยให้ผ้ามีกลิ่นให้เลือกหลากหลาย การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าหอมช่วยลดการเกิดกลิ่นอับหรือกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ของผ้า การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าหอมช่วยให้ผ้ามีกลิ่นหอมติดทนนาน

(5) เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งหมายถึง การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะช่วยให้ผ้าไหมแพรวามีคุณสมบัติในการทำงานที่หลากหลายเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะช่วยให้ผ้าไหมแพรวามีความสะดวกสบายในการทำงานมากยิ่งขึ้น การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะช่วยให้การผลิตผ้าไหมแพรวาได้มาตรฐาน สินค้ามีคุณภาพคงที่ทุกชิ้น การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะช่วยให้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวามีรูปแบบหลากหลาย สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับรูปแบบการใช้งานมากขึ้น การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะช่วยให้ผ้าไหมแพรวามีคุณภาพดีมากขึ้น

(6) เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าด้านราคาผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าด้านราคา มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งหมายถึง การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาจะสามารถวางจำหน่ายในราคาที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกร้าน การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาจะเป็นที่ต้องการของลูกค้ามากขึ้น ส่งผลให้มียอดขายและผลกำไรเพิ่มมากขึ้น การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะ

มีความคุ้มค่ากับราคาที่ย่างแพงขึ้น การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะสามารถจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม

2. ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยและการสร้างสมการพยากรณ์

(1) การตกแต่งสำเร็จผ้าหอม (X4) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ (Y1) ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y1 = 3.409 + 0.277X4$$

(2) การตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ (X1) การตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรีย (X2) และการตกแต่งสำเร็จผ้านุ่ม (X3) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ (Y1)

(3) การตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ (X1) การตกแต่งสำเร็จผ้านุ่ม (X2) และการตกแต่งสำเร็จผ้าหอม (X3) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของการเพิ่มมูลค่าด้านราคา (Y2) ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y2 = 3.231 + 0.111X1 + 0.168X2 + 0.108X3$$

(4) การตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรีย (X2) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มมูลค่าด้านราคา (Y2)

วัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ซื้อผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ทุกภาคส่วนควรร่วมกันรณรงค์และอนุรักษ์การสวมใส่ผ้าไทย เพื่อเป็นการกระตุ้นการใช้งานของผู้บริโภค ส่งผลให้ยอดขายผ้าไหมแพรวาเพิ่มขึ้น ผู้ผลิตสินค้าในชุมชนและผู้ประกอบการผ้าไหมแพรวาควรนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นวัตกรรม การตกแต่งผ้ามาผสมผสานกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้โดดเด่น ให้มีความหลากหลายทันสมัย มีการใช้เทคนิคการทอ ผสมผสานกับการออกแบบ และการเลือกใช้เทรนด์สีที่ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรช่วยกันเสริมสร้างศักยภาพ และผลักดันผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน (OTOP) และผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) เพื่อให้เกิดการเพิ่มมูลค่า ควรมีการผสมผสานนวัตกรรมกับผ้าไหมแพรวาให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานในยุคสมัยปัจจุบัน ควรพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวาที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

มีการถ่ายทอดเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ วัตถุประสงค์ วิถีชีวิต และความพิถีพิถันในการออกแบบลวดลายของผลิตภัณฑ์ ด้วยวิธีแบบดั้งเดิม โดยผ่านทางแอปพลิเคชัน ที่ได้พัฒนาขึ้นมาโดยเฉพาะ ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น โดยการนำนวัตกรรม และคุณสมบัติพิเศษเสริมให้กับผลิตภัณฑ์ เช่น การสะท้อนน้ำ การทำนุ้ม การทอผ้า ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง และมีการเสริมสร้างศักยภาพในการผลิตสามารถพัฒนาสินค้าสนองต่อความต้องการของตลาดระดับบน มุ่งเน้นการสร้างความแตกต่าง สำหรับผ้าทอ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถอภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยได้ ดังนี้

(1) เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหม มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหม มีความสัมพันธ์และผลกระทบบกับการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ แสดงว่า การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมช่วยให้ผ้ามีกลิ่นให้เลือกหลากหลาย การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมช่วยลดการเกิดกลิ่นอับหรือกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ของผ้า การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมช่วยให้ผ้ามีกลิ่นหอมติดทนนานมากขึ้น การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวาหอมมาใช้จะช่วยให้ผ้าไหมแพรวามีคุณสมบัติในการใช้งานที่หลากหลายเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวาหอมมาใช้จะช่วยให้ผ้าไหมแพรวามีความสะดวกสบายในการใช้งานมากยิ่งขึ้น การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวาหอมมาใช้จะช่วยให้การผลิตผ้าไหมแพรวาได้มาตรฐานสินค้ามีคุณภาพคงที่ทุกชิ้น การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวาหอมมาใช้จะช่วยให้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวามีรูปแบบหลากหลาย สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับรูปแบบการใช้งานมากขึ้น การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวาหอมมาใช้จะช่วยให้ผ้าไหมแพรวามีคุณภาพดีมากขึ้น

ซึ่งข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับวรรณกรรมจำนวนมากที่สนับสนุนว่าหลายประเด็น นวัตกรรมการตกแต่งสำเร็จ (ผ้าสะท้อนน้ำ ผ้าที่มีสมบัติด้านเชื้อแบคทีเรีย ผ้าหอม ผ้านุ้ม ผ้าป้องกันรังสี) นวัตกรรมการย้อมสีธรรมชาติ มีการเลือกวัตถุดิบและกระบวนการที่เป็นมิตรต่อ

สิ่งแวดล้อม (วรวิทย์ พัฒนสินกุล: สัมภาษณ์, 2559) ผ้าไหมแพรวาที่ผ่านการใช้เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จแล้ว ยังคงความมีเอกลักษณ์ ของสีสัน ลวดลาย วิถีชีวิตการทอผ้าที่เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นของผ้ายังคงเดิม แต่ผ้าไหมแพรวามีคุณสมบัติที่เพิ่มมากขึ้น ได้แก่ สามารถกันน้ำได้ สามารถลดการเกิดเชื้อราและแบคทีเรียบนผ้า สามารถลดความหยาบกระด้างของผ้าทำให้ผ้ามีผิวสัมผัสที่นุ่ม มีความพลิ้วไหว คีนตัวไม่ยับง่าย รวมถึงสามารถทำให้มีกลิ่นหอมติดทนนาน (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ, 2561) ส่งผลให้สามารถยืดอายุการใช้งานของผ้าได้ยาวนาน เกิดความสะดวกสบายในการใช้งาน เพิ่มทางเลือกที่หลากหลายให้กับผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น (สนั่น บุญลา: สัมภาษณ์, 2559)

(2) เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มมูลค่าด้านราคาผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ในทำนองเดียวกัน การตกแต่งสำเร็จผ้านุ่ม มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มมูลค่าด้านราคาผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้านุ่ม มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ และการตกแต่งสำเร็จผ้าหอม มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มมูลค่าด้านราคา ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าหอม มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ แสดงว่า การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้านุ่มช่วยให้ผ้าสามารถนำไปตัดชุดได้หลายแบบหลายทรงมากยิ่งขึ้น การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้านุ่มช่วยให้ผ้ามีความเรียบ คีนตัวได้ไม่ยับ การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้านุ่มช่วยให้ผ้ามีผิวสัมผัสนุ่ม พลิ้วไหว สวมใส่สบาย การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำจะแปรรูปเป็นสินค้าอื่นได้หลายชนิด เช่น ผ้าปูโต๊ะกันน้ำ ปกอกหมอนกันน้ำ ปกอกที่นั่งกันน้ำ การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำช่วยให้สามารถสวมใส่ได้สะดวกในทุกฤดูกาล การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำช่วยลดความเสียหายของผ้าที่เกิดขึ้นจากการเปียกน้ำ การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าหอมช่วยให้ผ้ามีกลิ่นให้เลือกลากหลาย การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าหอมช่วยลดการเกิดกลิ่นอับหรือกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ของผ้า การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าหอมช่วยให้ผ้ามีกลิ่นหอมติดทนนาน การนำ

เทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวาสะท้อนน้ำ นุ่ม หอมจะสามารถวางจำหน่ายในราคาที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกร้าน การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวาสะท้อนน้ำ นุ่ม หอมจะเป็นที่ต้องการของลูกค้ามากขึ้น ส่งผลให้มียอดขายและผลกำไรเพิ่มมากขึ้น การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวาสะท้อนน้ำ นุ่ม หอมจะมีความคุ้มค่ากับราคาที่จ่ายแพงขึ้น การนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวามาใช้จะสามารถจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม

ซึ่งข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับวรรณกรรมจำนวนมากที่สนับสนุนว่าหลายประเด็น การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการตกแต่งสำเร็จสิ่งทอ เพิ่มคุณสมบัติพิเศษบนผ้าและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ คือ การทำให้ผ้ามีความนุ่ม และสะท้อนน้ำตามหน้าที่ และประโยชน์ของการใช้งาน (กรวิกา กันทะ: สัมภาษณ์, 2559) สอดคล้องกับการวิจัยของ ฌักญภัทร จินดา (2560) กระบวนการตกแต่งสำเร็จผ้าไหม โดยการเติมกลิ่นน้ำมันหอมระเหย หรือคุณสมบัติที่ต้องการของสมุนไพรไทย ให้กับผ้าไหม ด้วยการใช้สารประกอบเชิงซ้อนเบต้าไซโคลเด็กซ์ตริน (β -Cyclodextrin) ซึ่งเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นตัวยึดเหนี่ยวให้น้ำมันหอมระเหยจากสมุนไพรติดกับผ้าไหม รวมถึงศึกษาความคงทนของกลิ่นของสมุนไพรในผ้าไหม และวิธีการเติมกลิ่นให้กับผ้าไหมหลังผ่านการใช้งาน เพื่อเพิ่มคุณสมบัติให้ผ้าไหมมีคุณสมบัติที่ได้จากสมุนไพรไทย เช่น กลิ่นหอมที่สามารถช่วยผ่อนคลาย ไล่แมลง หรือมีสารยับยั้งแบคทีเรีย ด้วยคุณสมบัติที่หลากหลายของน้ำมันหอมระเหยที่ได้จากสมุนไพรต่างๆ อาทิเช่น น้ำมันหอมระเหยจากพืชสมุนไพร กลุ่มอบเชย ตะไคร้ ไซโล แมงลัก สามารถยับยั้งการเจริญของแบคทีเรียบางกลุ่ม น้ำมันหอมระเหยจากเลมอน กะเพรา มะกรูด ลาเวนเดอร์ ดอกส้ม กระจ่าง มะลิ กุหลาบ จันทน์หอม แฝกหอม คาโมมายล์ ตะไคร้หอม ยูคาลิปตัส ตะไคร้บ้าน ดอกบัว ดอกจำปา ฯลฯ มีสมบัติเกี่ยวข้องกับภาวะทางอารมณ์ ช่วยผ่อนคลายความกังวล ลดความกระวนกระวาย ลดความเครียด บรรเทาอาการปวดศีรษะ และช่วยให้นอนหลับได้ง่ายขึ้น น้ำมันหอมระเหย ลาเวนเดอร์ จูนิเปอร์ โรสแมรี่ คาโมไมล์ ส้ม เลมอน เสม็ดขาว มีศักยภาพลดปฏิกิริยาของอาการภูมิแพ้จากไรฝุ่นได้น้ำมันหอมระเหยเปปเปอร์มินท์ และสมุนไพรต่างประเทศ เช่น *Baccharis spartioides*, *Rosmarinus officinalis* และ *Aloysia citriodora* มีสมบัติไล่ยุง และมอด สอดคล้องกับการวิจัยของ ผุสดี แซ่ลิ้ม (2560) การเพิ่มคุณสมบัติให้กับผ้าไหม เป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่ผ้าไหมและสร้างรายได้เพิ่มให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร ซึ่งสมุนไพรไทยมีสรรพคุณที่หลากหลาย เช่น ช่วยผ่อนคลาย ไล่แมลง ยับยั้งแบคทีเรีย ฯลฯ ดังนั้นเมื่อนำสรรพคุณที่เฉพาะของสมุนไพรไทยมาตกแต่งบนผ้าไหม

สามารถช่วยเพิ่มคุณสมบัติที่ต้องการลงบนผ้าไหม เพิ่มโอกาสให้กับผู้ประกอบการได้รับผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่า และเพิ่มช่องทางให้การแข่งขันทางการตลาดของอุตสาหกรรมไหมให้กับผู้ผลิตอีกด้วย

จากการวิจัยเรื่อง เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยพบแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ เพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จ

ผู้ผลิตสินค้าในชุมชน และผู้ประกอบการผ้าไหมแพรวา นำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นำนวัตกรรมการตกแต่งผ้ามาผสมผสานกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้โดดเด่นให้มีความหลากหลายทันสมัย (ชาญณรงค์ ไชยโสตา: สัมภาษณ์, 2561) โดยใช้ลักษณะเด่นของลวดลายและสีสันทองของผ้าทอแต่ละจังหวัด เช่น ผ้าไหมแพรวา ผ้าไหมมัดหมี่ ผ้าขาวม้า และผ้าไหมตีนแดง นำมาออกแบบผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทั้ง เสื้อผ้าสตรี ชุดลำลอง กระเป๋าเป้ และของที่ระลึกต่างๆ พร้อมการเพิ่มมูลค่าโดยการนำนวัตกรรม และคุณสมบัติพิเศษเสริมให้กับผลิตภัณฑ์ เช่น การสะท้อนน้ำ การทำนุ่น ทำหอม การทอห่วงไฟ ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง (กัญญารัตน์ แสนศิลา: สัมภาษณ์, 2561) ควรพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวาที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (สุนทรเทพมั่งกร: สัมภาษณ์, 2559)

2) การเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์

การใช้เทคนิคการทอ ผสมผสานกับการออกแบบ และการเลือกใช้เทรนด์สีที่ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค มีการดีไซน์ออกแบบผ้าไหมแพรวาให้มีความทันสมัยเพื่อดึงดูดใจทุกเพศทุกวัย (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ, 2552) ควรมีการผสมผสานนวัตกรรมกับผ้าไหมแพรวาให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานในยุคสมัยปัจจุบัน มีการถ่ายทอดเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ วัตถุประสงค์ วิถีชีวิต และความพิถีพิถันในการออกแบบลวดลายของผลิตภัณฑ์ ด้วยวิธีแบบดั้งเดิม โดยผ่านทางแอปพลิเคชัน ที่ได้พัฒนาขึ้นมาโดยเฉพาะ ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น (ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 5 และบริษัท ออราเคิลอินเฟอร์ จำกัด, 2551) ผ้าไหมแพรวาที่ผ่านการใช้เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จแล้ว ไม่ส่งผลกระทบต่อร่างกาย หรือเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเป็นสารเคมีที่เป็นนาโนเทคโนโลยี ผ่านการทดสอบจากสถาบันพัฒนาสิ่งทอ และ

สำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแล้วว่าไม่มีสารตกค้างหรือเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม และจะมี สติกเกอร์ตราสัญลักษณ์ ผ้าไหมแพรวานาโนเทคโนโลยีติดที่สินค้า ซึ่งทางสำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้ออกแบบและผลิตให้กับผู้ประกอบการที่ผ่านการอบรมการตกแต่งสำเร็จผ้าแล้ว ผู้บริโภคมั่นใจได้ว่าได้รับผ้าไหมแพรวาที่มีคุณภาพ (วรภัทร สิมะสุวรรณรงค์: สัมภาษณ์, 2560) เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จไม่ได้ทำให้วิถีการทอผ้าเสี่ยงต่อการสูญหาย แต่ยังเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผ้าไหมแพรวาให้มีความหลากหลาย เกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ๆ ถือเป็นส่งเสริมและกระตุ้นให้คนในชุมชนตระหนักเห็นคุณค่า และหันกลับมาช่วยกันอนุรักษ์ศิลปะการทอผ้าไหมแพรวา ไว้ให้ยั่งยืนสืบทอดเป็นเอกลักษณ์และมรดกของท้องถิ่นตลอดไป

3. การเพิ่มมูลค่าด้านราคา

ทุกภาคส่วนร่วมกันรณรงค์และอนุรักษ์การสวมใส่ผ้าไทย เพื่อเป็นการกระตุ้นยอดขายผ้าไหมแพรวา ให้ทุกคนหันมาใช้สอยผลิตภัณฑ์ของไทยให้มากยิ่งขึ้น การมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรช่วยกันเสริมสร้างศักยภาพ และผลักดันผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน (OTOP) และผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ให้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาประยุกต์ใช้กับผ้าทออีสาน เพื่อให้เกิดการเพิ่มมูลค่า พัฒนาการผลิตให้ได้มาตรฐาน สามารถพัฒนาสินค้าสนองต่อความต้องการของตลาดระดับบน (High-end Market) มุ่งเน้นการสร้างความแตกต่างสำหรับผ้าทอ นำวัฒนธรรม ความเชื่อ และความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างและสวยงามร่วมสมัย ประยุกต์ใช้สำหรับตกแต่ง พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม การตกแต่งสำเร็จสิ่งทอ เพิ่มคุณสมบัติพิเศษบนผ้าและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ คือการทำให้ผ้ามีความนุ่มและ สะท้อนน้ำตามหน้าที่และประโยชน์ของการใช้งาน (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ,2561) ปัจจุบันมีความพยายามขยายตลาดโดยส่งเข้าไปจำหน่ายในกรุงเทพมหานครมากขึ้น ความงดงามวิจิตรของผ้าแพรวาเป็นที่ยอมรับ มีผู้ตัดแปลงนำมาใช้เป็นผ้าแขวนผนัง ตกแต่งบ้าน นอกเหนือจากการนำมาใช้เพื่อตัดเสื้อผ้า และได้ก่อให้เกิดการพัฒนาตัดแปลงลวดลาย และผลิตภัณฑ์ที่มีความโดดเด่นและหลากหลายยิ่งขึ้นเพื่อสนองความต้องการของตลาด อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนหลายหน่วยงาน ได้เข้ามาสนับสนุน และจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าให้กับผู้ประกอบการในจังหวัดกาฬสินธุ์ ส่งผลให้ในปี 2558 มีผู้ประกอบการที่สามารถผลิตผ้าไหมแพรว

วาทที่ผ่านการอบรมการใช้เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้า มากกว่า 70 ราย (กาญจนา วงศ์ราชา: สัมภาษณ์, 2560) การใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ร่วมกับการออกแบบในเชิงสร้างสรรค์ ผสมผสานวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น อัตลักษณ์ของจังหวัด ยกยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าทออีสานให้มีรูปแบบมาตรฐานสากลร่วมสมัย เพิ่มมูลค่า สร้างความแตกต่าง การยกระดับผลิตภัณฑ์สิ่งทอด้วยนวัตกรรมให้เป็นสินค้าที่เป็นที่ต้องการของตลาดในวงกว้างเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สินค้าที่มีอยู่นั้น ขยายขอบเขตทางการค้าและตรงกับความต้องการของลูกค้าให้เพิ่มขึ้น ดังนั้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในกลุ่มผ้าทออีสานจะกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเกิดการเรียนรู้และเข้าถึงนวัตกรรมใหม่ๆ และพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสให้มากขึ้นด้วยการคิดต่างและผลิตงานที่ตรงกับความต้องการของตลาด ก็จะสามารถต่อยอดมูลค่าทางการขายได้มากขึ้น สร้างศักยภาพและความยั่งยืนให้กับสินค้าท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์โอท็อปและพร้อมก้าวไปสู่เวทีโลกต่อไป (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ, 2561)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการจัดทำหลักสูตรอบรมการใช้เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าทอมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้กับผู้ผลิตผ้าทอในจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจ ในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนการพัฒนาผ้าทอให้มีความหลากหลาย เพิ่มมูลค่า และยกระดับมาตรฐานคุณภาพให้กับสินค้าในชุมชน

1.2 ควรจัดให้มีกิจกรรมโครงการหรือนิทรรศการแสดงเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคผ้าไหมแพรวาได้รู้จักเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้ามากขึ้น

1.3 ควรให้ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาศึกษาองค์ความรู้ในเรื่องมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น คุณค่า ความสำคัญ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้าใจ ความภาคภูมิใจ ไม่ให้เกิดการสูญเสียภูมิปัญญา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นไป

1.4 ควรมีการจัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าทอมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ เอกสารแผ่นพับ หนังสือคู่มือ โปสเตอร์ และจดหมายข่าว รวมทั้งการทำเว็บไซต์ (Web Site)

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้งานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาที่ผ่านการตกแต่งสำเร็จ เพื่อให้ทราบความพึงพอใจ และความต้องการของผู้ใช้ผ้าไหมแพรวาที่ผ่านการตกแต่งสำเร็จ ในด้านคุณภาพสินค้า ด้านความสะดวกในการใช้งาน ด้านความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า ด้านการออกแบบสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ และด้านอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา และเป็นแนวทางจัดทำกลยุทธ์ด้านการตลาดต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยกลยุทธ์ทางการตลาดของการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวา จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อวางแผนขยายตลาดสินค้าต่อไป

2.3 ควรมีการวิจัยแนวทางการพัฒนาผ้าไหมแพรวามรดกทางภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแนวทางในอนุรักษ์ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่นต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กรมหม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2560). *ภูมิปัญญาผ้าไหมไทย*. เรียกใช้เมื่อ 18 กันยายน 2560. จาก: www.qsds.go.th
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2557). *สินค้าเกษตรกรรม*. เอกสารสรุปรายงานประจำปี, หน้า 12-25. ฝ่ายงานนโยบายและวางแผน. ภาพสีนิจ์.
- กระทรวงพาณิชย์. (2560). *มูลค่าการส่งออก*. เรียกใช้เมื่อ 18 กันยายน 2560 จากเว็บไซต์ www.moc.go.th
- การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาฬสินธุ์. (2561). *แพรวาราชนิแห่งใหม่*. ภาพสีนิจ์: ภาพสีนิจ์การพิมพ์.
- กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย. (2560). *จำนวนประชากร*. เรียกใช้เมื่อ 12 กันยายน 2560. จากเว็บไซต์: www.dopa.go.th
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2558). *คู่มือการเสนอขอขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ*. สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์, 65 หน้า.
- กัญญารัตน์ แสนศิลา. *นักวิชาการมาตรฐาน*. (14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.
- คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารละจดหมายเหตุ. (2558). *วัฒนธรรม พัฒนาการ ประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดกาฬสินธุ์*. กรมศิลปากร. กรุงเทพฯ.
- จารวี ธีรการณนภาส. (2548). *พฤติกรรมผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อผลิตภัณฑ์ผ้าไหม*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ.
- จุฑารัตน์ ศรีโยวงศ์. (2546). *แนวทางการพัฒนาตลาดของธุรกิจผ้าไหมในเขตอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณกัญภัทร จินดา. (2560). *กระบวนการตกแต่งสำเร็จผ้าไหม*. ภาควิชาเทคโนโลยีชีวภาพ. คณะอุตสาหกรรมเกษตร. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- ทวีศักดิ์ ศรีศิริ. (2561). *สังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการท่องเที่ยว จังหวัดกาฬสินธุ์*. ค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2561, จาก <http://www.livekalasin.com>
- ทัศนาวลัย พรหมเสน. (2547). *แนวทางการพัฒนากลยุทธ์การตลาดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP ของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ทิพย์สุรางค์ วัฒนสุข. (2554). *ผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว
กรณีศึกษาในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอดงหลวง จังหวัดกาฬสินธุ์*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
ขอนแก่น.
- ธนวรรณ แสงสุวรรณ, และ คณะ. (2545). *การบริหารการตลาด*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ.
- นิภา ขุนทอง. (2554). *การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าไหมแพรวาบ้านโพน อำเภอดงหลวง จังหวัด
กาฬสินธุ์*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2555). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการท่องเที่ยว*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). *ธรรมสารจำกัด*.
กรุงเทพฯ.
- ประเวศ วะสี. (2536). *การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยเพื่อการพัฒนาภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนา*.
กรุงเทพฯ: มูลนิธิภูมิปัญญา.
- ผุสดี แซ่ลิ้ม. (2560). *เพิ่มคุณสมบัติผ้าไหมด้วยสมุนไพรไทย*. ภาควิชาวิทยาการสิ่งทอ.
คณะอุตสาหกรรมเกษตร. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- พนมพร สารสิทธิ์ยศ. (2552). *ผู้ไทย : แนวทางการจัดการหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว
(โฮมสเตย์) จังหวัดมุกดาหาร*. ศศ.ม. สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภัทรา คุ่มเขต. (2555). *เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จสะท้อนน้ำมันของผ้าฝ้ายทอมือ
เพื่อผลิตชุดเซฟ*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. (2550). *การจัดการทรัพยากรการ
ท่องเที่ยว*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รัตน์กมณ รัตนเศรษฐ์กุล. (2555). *รูปแบบการจัดการภูมิปัญญาสมุนไพรความงามเพื่อเสริมสร้าง
ธุรกิจชุมชน*. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม
- ลักขณา จาตกานนท์ และคณะ. (2556). *การเพิ่มมูลค่าเศษวัสดุสิ่งทอเหลือทิ้งเป็นผลิตภัณฑ์
เครื่องใช้ในบ้านและของที่ระลึก*. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลพระนคร
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. (2552). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์*. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 5 และบริษัท ออราเคิลอินเฟอร์ จำกัด. (2551). *การพัฒนาการ
รวมกลุ่มและเชื่อมโยง (cluster) อุตสาหกรรมผ้าไหมแพรวา*. โครงการพัฒนาการรวมกลุ่ม
และเชื่อมโยง (cluster) อุตสาหกรรมผ้าไหมแพรวา, (หน้า 4-6). กาฬสินธุ์.

สถานีอุตุนิยมวิทยาภาพสีนิจ. (2560). *ภูมิอากาศจังหวัดกาฬสินธุ์*. หน้า 5. ภาพสีนิจ

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. (2561). *การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทออีสานด้วยนวัตกรรม*.
ค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2561, จาก www.thaitextile.org/th

สำนักงานคณะกรรมการวิจัย. (2559). (ร่าง) *นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564))*. การประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) *นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564))*.

สำนักงานคลังจังหวัดกาฬสินธุ์. (2555). *สภาพเศรษฐกิจ*. ภาพสีนิจ

สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์. (2560). *ผ้าไหมแพรวาภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวภาพสีนิจ*.
กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. ภาพสีนิจ.

สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์. (2560). *ข้อมูลจังหวัดกาฬสินธุ์*. กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร. ภาพสีนิจ.

สำนักงานเทศบาลตำบลโพน อำเภอดงคำมวง จังหวัดกาฬสินธุ์. (2560). *ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทยผ้าไหมแพรวา*. ค้นเมื่อ 9 กันยายน 2557, จาก <http://www.poncity.go.th>

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. *ประกาศสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์ผ้าแพรวา มาตรฐานเลขที่ มผช.14/2557*.
ค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2561, จาก <http://app.tisi.go.th>

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. (2552). *แนวทางการผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสู่ตลาดสหภาพยุโรป*. กรุงเทพฯ.

สำนักงานส่งเสริมการปกครองจังหวัดกาฬสินธุ์. (2560). *ประชากร*. สรุปรายงานประจำปี 2560, หน้า 14. ภาพสีนิจ.

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์. (2560). *สถานพยาบาล*. คู่มือสถานพยาบาลจังหวัดกาฬสินธุ์, หน้า 7-9. ภาพสีนิจ.

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาฬสินธุ์. (2559). *ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรม*. เอกสารรายงานความคืบหน้าประจำเดือนธันวาคม. ภาพสีนิจ.

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกาฬสินธุ์. (2560). *ผลิตภัณฑ์ OTOP ของจังหวัด*. รายงานประจำปี 60, หน้า 11-24. ภาพสีนิจ.

สุนทร เทพมังกร. *นักวิชาการอุตสาหกรรมชำนาญการ*. (17 สิงหาคม 2559). สัมภาษณ์.

สุภาภรณ์ เชียงใหม่ และสถาพร. (2561). *การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวากรณีศึกษา*

กลุ่มทอผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอดำม่วงจังหวัดกาฬสินธุ์. สาขาวิชาการปกครอง
ท้องถิ่นวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.

อาจารย์ยา คำทูล. (2555). ผลของการจัดกระบวนการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วมที่มีต่อความสามารถใน
การเพิ่มมูลค่าสินค้าท้องถิ่นของผู้ประกอบการชุมชน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.

โอภาส พานิชชะกุล. (2553). กลยุทธ์สินค้าไทยชนะเลิศตลาดโลก. กรุงเทพฯ: สำนักข่าวพาณิชย์ กรม
ส่งเสริมการส่งออก.

เฮก เอ็กซ์เปอร์เน็ท, และ แมทท์. (2547). 100 แปรนด์ลัมดิง. กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์.

Bellini, and Vago. (2002). *Textile Reference book for finishing*. London: Fondazione
ACIMIT Publishing.

Creswell. (2013). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods
Approaches* (พิมพ์ครั้งที่ 2). Thousand Oaks: Sage publications.

Nunnally, J. C. (1972). *Educational Measurement and Evaluation*. New York:
McGraw-Hill.

Tomasino. (1992). *Essential oils terpenoids as parasiticides*. Essential Oil Safety.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ประกอบการผ้าไหมแพรวาจังหวัดกาฬสินธุ์

(ในพื้นที่วิจัย 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอดงคำม่วง อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอสว่างแดนดิน และอำเภอสว่างแดนดิน)

เรื่อง เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
ของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัย สาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะ
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จัดทำขึ้นเพื่อใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับ เทคโนโลยีการ
ตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์
ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีในการตอบแบบสัมภาษณ์ ซึ่งคำตอบ
ของท่านจะถือว่าเป็นความลับและจะนำไปประกอบในการวิจัยเท่านั้น การตอบแบบสัมภาษณ์นี้เพื่อ
การศึกษา ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จะไม่มีผลกระทบจากการตอบแบบสอบถามแต่ประการใด และการ
เสนอผลการวิจัยเป็นภาพโดยรวมเท่านั้น

คำแนะนำในการตอบแบบสัมภาษณ์

1. แบบสัมภาษณ์นี้ มีทั้งหมด 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวาจังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 3 เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญา
ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่ม
มูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์

2. แบบสัมภาษณ์นี้ มีทั้งหมด 4 หน้า กรุณาตอบแบบสอบถามทุกหน้า ทุกข้อ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่
สมบูรณ์ตามความจริงมากที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้

นางปฎิมาศ เสริฐเลิศ

ผู้วิจัย

แบบสัมภาษณ์เรื่อง เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: ให้ท่านเติมข้อความที่ตรงตามสภาพความเป็นจริง

1. ชื่อ นามสกุล
2. ภูมิลำเนา (อำเภอ)..... จังหวัด กาฬสินธุ์
3. ปัจจุบันท่านอายุ ปี
4. ระดับการศึกษา
5. อาชีพหลัก
6. รายได้โดยประมาณ บาท/เดือน

ตอนที่ 2 เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวาจังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง: ให้ท่านเติมข้อความที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวากันน้ำ, ต้านแบคทีเรีย, ทำให้นุ่ม และทำกลิ่นหอม

2.1 การตกแต่งผ้าไหมแพรวากันน้ำ (Water repellency)

คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

.....

.....

.....

ข้อดีของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวากันน้ำ

.....

.....

.....

ข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวากันน้ำ

.....

.....

.....

ผู้ใช้งานที่เหมาะสมกับการใช้ผ้าไหมแพรวาที่ตกแต่งกันน้ำ

2.2 การตกแต่งผ้าไหมแพรวาด้านแบคทีเรีย (Anti-Bacterial)

คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

ข้อดีของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวาด้านแบคทีเรีย

ข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวาด้านแบคทีเรีย

ผู้ใช้งานที่เหมาะสมกับการใช้ผ้าไหมแพรวาที่ตกแต่ง Anti-Bacterial

2.3 การตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้นุ่ม (Wrinkle recovery)

คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

ข้อดีของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้นุ่ม

.....

.....

.....

ข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้นุ่ม

.....

.....

.....

ผู้ใช้งานที่เหมาะสมกับการใช้ผ้าไหมแพรวาที่ตกแต่งทำให้นุ่ม

.....

.....

.....

2.4 การตกแต่งไหมแพรวาทำกลิ่นหอม (Aroma therapy)

คุณลักษณะของผ้าไหมแพรวาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

.....

.....

ข้อดีของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้หอม

.....

.....

.....

ข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้หอม

.....

.....

.....

ผู้ใช้งานที่เหมาะสมกับการใช้ผ้าไหมแพรวาที่ตกแต่งทำให้หอม

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 การใช้เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง: ให้ท่านเติมข้อความที่ตรงตามสภาพความเป็นจริง ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จกับผ้าไหมแพรวากันน้ำ, ต้านแบคทีเรีย, ทำให้นุ่ม และทำกลิ่นหอม ที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น 2 ด้าน

3.1 การใช้เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวาด้านผลิตภัณฑ์อย่างไร

.....

.....

.....

3.2 การใช้เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวาด้านราคาอย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำชี้แจง: ให้ท่านเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์

.....

.....

.....

ผู้สัมภาษณ์.....

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสอบถามสำหรับผู้ผลิตผ้าไหมแพรวา จังหวัดกาฬสินธุ์
เรื่อง เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของ
ท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัย สาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะ
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จัดทำขึ้นเพื่อใช้สอบถามเทคโนโลยีการตกแต่ง
สำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งคำตอบของ
ท่านจะถือว่าเป็นความลับและจะนำไปประกอบในการวิจัยเท่านั้น การตอบแบบสัมภาษณ์นี้เพื่อ
การศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบจากการตอบแบบสอบถามแต่ประการใด และการ
เสนอผลการวิจัยเป็นภาพโดยรวมเท่านั้น

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้ผ้าไหมแพรวาเกี่ยวกับเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อ
เพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
แบบสอบถามมี 4 ตอนคือ
ตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2. ลักษณะและวัตถุประสงค์ของการใช้งานผ้าไหมแพรวา
ตอนที่ 3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดก
ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์
ตอนที่ 4. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวา
มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

แบบสอบถามเรื่อง เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดตอบคำถามในช่องว่างโดยการทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ท่านคิดว่าเหมาะสมมากที่สุดให้ครบทุกข้อ

1. เพศ (1) ชาย (2) หญิง
2. สถานภาพ (1) โสด (2) สมรส (3) หย่าร้าง (4) อื่นๆโปรดระบุ.....
3. อายุ (1) ต่ำกว่า 21 ปี (2) 21 – 30 ปี (3) 31 – 40 ปี
 (4) 41 - 50 ปี (5) ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป
4. ระดับการศึกษา (1) ประถมศึกษา (2) มัธยมศึกษา (3) ปวช.
 (4) ปวส. (5)ปริญญาตรี (6) ปริญญาโท
 (7) ปริญญาเอก (8) อื่นๆ โปรดระบุ
5. อาชีพ (1) เกษตรกร (2) นักเรียน / นักศึกษา (3) ข้าราชการ
 (4) รัฐวิสาหกิจ (5) พนักงานบริษัท (6) ธุรกิจส่วนตัว
 (7) แม่บ้าน/พ่อบ้าน (8) รับจ้างทั่วไป (9) เครือข่ายระบบราชการ
 (10) ภิกษุ สามเณร แม่ชี (11) อื่นๆ โปรดระบุ.....
6. รายได้ต่อเดือน (1) ไม่มีรายได้ (2) ต่ำกว่า 10,001 บาท
 (3) 10,001-20,000 บาท (4) 20,001-30,000 บาท
 (5) 30,001-40,000 บาท (6) 40,001-50,000 บาท
 (7) มากกว่า 50,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ลักษณะและวัตถุประสงค์การซื้อผ้าไหมแพรวา

7. ท่านซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาประเภทใด

☐ (1) ผ้าสไบ	☐ (2) ผ้าแพรวม/ผ้าผูกผม
☐ (3) ผ้าไหมแพรวาผืน	☐ (4) เสื้อผ้าแปรรูปจากผ้าไหมแพรวา
☐ (5) กระเป๋าผ้าไหม	☐ (6) ผ้าไหมแพรวาอัดกรอบรูป
☐ (7) อื่นๆ(โปรดระบุ).....	

8. ท่านซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาจากสถานที่ใด

☐ (1) ห้างสรรพสินค้าทั่วไป	☐ (2) ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกทั่วไป
☐ (3) ศูนย์จำหน่ายสินค้าOTOPในจังหวัดกาฬสินธุ์	☐ (4) ศูนย์จำหน่ายสินค้าOTOPในชุมชน
☐ (5) ผู้ทอผ้าไหมแพรวาโดยตรง	☐ (6) อื่นๆ(โปรดระบุ).....

9. วัตถุประสงค์ในการซื้อผ้าไหมแพรวาของท่านคืออะไร

- (1) ใช้งาน (2) แปรรูปผลิตภัณฑ์ (3) จำหน่ายต่อ
 (4) เป็นของฝากของที่ระลึก (5) อื่นๆ(โปรดระบุ).....

10. ความถี่ในการซื้อผ้าไหมแพรวา

- (1) ปีละ 1 ครั้ง (2) ปีละ 2 ครั้ง (3) ปีละ 3 ครั้ง (4) ปีละ 4 ครั้งขึ้นไป

11. จำนวนเงินที่ซื้อผ้าไหมแพรวาในแต่ละครั้ง

- (1) น้อยกว่า 1,000 บาท (2) 1,001-5,000 บาท
 (3) 5,001-10,000 บาท (4) 10,001-15,000 บาท
 (5) 15,001-20,000 บาท (6) 20,001-25,000 บาท
 (7) 25,001-30,000 บาท (8) มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป

12. ท่านมีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาตกแต่งสำเร็จประเภทใดมากที่สุด

- (1) ผ้าไหมแพรวากันน้ำ (2) ผ้าไหมแพรวา Anti-Bacterial
 (3) ผ้าไหมแพรวานุ่ม (4) ผ้าไหมแพรวากลิ่นหอม
 (5) อื่นๆ(โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่อง ที่ท่านคิดว่าเหมาะสมที่สุด

- ระดับมากที่สุด = 5 ระดับมาก = 4 ระดับปานกลาง = 3
 ระดับน้อย = 2 ระดับน้อยที่สุด = 1

3.1 เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำช่วยลดความเสียหายของผ้าที่เกิดขึ้นจากการเปียกน้ำ					
2) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำช่วยให้สามารถสวมใส่ได้สะดวกในทุกฤดูกาล					
3) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้า					

สะท้อนน้ำจะแปรรูปเป็นสินค้าอื่นได้หลายชนิด เช่น ผ้าปูโต๊ะกันน้ำ ปлокหมอนกันน้ำ ปลอกที่นั่งกันน้ำ เป็นต้น					
3.2 เทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวาด้านแบคทีเรีย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียช่วยลดการสะสมของเชื้อราและแบคทีเรีย					
2) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียช่วยยืดอายุการใช้งานได้นานขึ้น					
3) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียช่วยให้ไม่ต้องซักบ่อย ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย					
3.3 เทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวาทำให้นุ่ม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้านุ่มช่วยให้ผ้ามีผิวสัมผัสนุ่ม พริ้วไหว สวมใส่สบาย					
2) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้านุ่มช่วยให้ผ้ามีความเรียบ คินตัวได้ไม่ยับ					
3) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้านุ่มช่วยให้ผ้าสามารถนำไปตัดชุดได้หลายแบบหลายทรงมากยิ่งขึ้น					
3.4 เทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหมแพรวากลิ่นหอม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าหอมช่วยให้ผ้ามีกลิ่นให้เลือกหลากหลาย					
2) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าหอมช่วยให้ผ้ามีกลิ่นหอมติดทนนาน					

3) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้า หอมช่วยลดการเกิดกลิ่นอับหรือกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ ของผ้า					
3.5 การเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหม แพรวามาใช้จะช่วยทำให้ผ้าไหมแพรวามีคุณภาพดีมาก ขึ้น					
2) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหม แพรวามาใช้จะช่วยให้การผลิตผ้าไหมแพรวาได้ มาตรฐาน สินค้ามีคุณภาพคงที่ทุกชิ้น					
3) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหม แพรวามาใช้จะช่วยทำให้ผ้าไหมแพรวามีความ สะดวกสบายในการใช้งานมากยิ่งขึ้น					
4) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหม แพรวามาใช้จะช่วยทำให้ผ้าไหมแพรวามีคุณสมบัติใน การใช้งานที่หลากหลายเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค					
5) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหม แพรวามาใช้จะช่วยเพิ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวามี รูปแบบหลากหลาย สามารถนำไปปรับใช้ให้ เหมาะสมกับรูปแบบการใช้งานมากขึ้น					
3.6 การเพิ่มมูลค่าด้านราคา	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหม แพรวามาใช้จะมีความคุ้มค่ากับราคาที่จ่ายแพงขึ้น					
2) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหม แพรวามาใช้จะสามารถจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม					
3) ท่านเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีการตกแต่งผ้าไหม แพรวามาใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาจะสามารถวาง					

แบบสังเกต

เรื่อง เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของ
ท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

แบบสังเกตนี้ เป็นประโยชน์ในการนำเอาข้อมูลไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีการ
ตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

1. กิจกรรมที่สังเกต

.....
.....

2. วัน เวลา สถานที่

.....
.....

3. บุคคลที่เกี่ยวข้อง

.....
.....

4. เนื้อหาสาระจากการสังเกต

.....
.....

5. เครื่องมือประกอบการสังเกต (กล้องถ่ายรูป / กล้องวิดีโอ / สัมภาษณ์)

.....
.....

ผู้สังเกต

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ที่สังเกต

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

เรื่อง เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของ
ท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ชื่อ นามสกุล
- หน่วยงาน ตำแหน่ง
2. ชื่อ นามสกุล
- หน่วยงาน ตำแหน่ง
3. ชื่อ นามสกุล
- หน่วยงาน ตำแหน่ง
4. ชื่อ นามสกุล
- หน่วยงาน ตำแหน่ง
5. ชื่อ นามสกุล
- หน่วยงาน ตำแหน่ง
6. ชื่อ นามสกุล
- หน่วยงาน ตำแหน่ง
7. ชื่อ นามสกุล
- หน่วยงาน ตำแหน่ง
8. ชื่อ นามสกุล
- หน่วยงาน ตำแหน่ง
9. ชื่อ นามสกุล
- หน่วยงาน ตำแหน่ง
10. ชื่อ นามสกุล
- หน่วยงาน ตำแหน่ง

จัดการสนทนากลุ่ม วันที่ เดือน พ.ศ.

เริ่มเวลา สิ้นสุดเวลา สถานที่จัดการสนทนากลุ่ม

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. รายนามผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวา
เพื่อเพิ่มมูลค่ามรดกทางภูมิปัญญาวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 9 ราย

กรวิกา กันทะ. นักวิจัยศูนย์พัฒนาสิ่งทอ, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2559

กาญจนา วงศ์ราชา. นักวิชาการอุตสาหกรรม, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2560

กัญญารัตน์ แสนศิลา. นักวิชาการมาตรฐาน, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2561

ชาญณรงค์ ไชยโสตา. หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมอุตสาหกรรมจังหวัดกาฬสินธุ์, สัมภาษณ์เมื่อวันที่
19 พฤษภาคม 2561

ผกามาส ธนพัฒน์. นักวิจัยศูนย์พัฒนาสิ่งทอ, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2559

วรภัทร สิมะสุวรรณรงค์. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม
2560

วรวิทย์ พัฒนสินกุล. นักวิจัยศูนย์พัฒนาสิ่งทอ, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2559

สนั่น บุญลา. ผู้เชี่ยวชาญด้านผ้าทอ, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2559

สุนทร เทพมังกร. นักวิชาการอุตสาหกรรมชำนาญการ, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม
2559

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. รายนามผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่ทอผ้า 4 อำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์
ได้แก่ อำเภอคำม่วง, อำเภอสหัสขันธ์, อำเภอสมเด็จ และอำเภอสามชัย จำนวน 24 ราย

จันทร์เพ็ง พิณระรัตน์. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอสหัสขันธ์, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 23
เมษายน 2561

จุฑามาศ เทศารินทร์. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26
กรกฎาคม 2561

เดือนใจ แถมศิริ. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอสมเด็จ, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 29 เมษายน
2561

ทองสุข อุเทศ. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอสหัสขันธ์, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 23 เมษายน
2561

นคร ไผ่ชอบ. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2561

บุญชู ไพรัตน์. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2561

บุญมาก บุตรผา. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2561

บุญเรือง ศรีบัว. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2561

ประกอบ ปัญจิต. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอสามชัย, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2560

ประวิง ชันธุรงค์. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2561

ประยงค์ ศรีบัว. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2561

พิมพ์ชนก พิมพ์วงศ์. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2561

มนสวรรค์ โพธิ์วิเศษ. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2561

มะณีรัก เวงวิธา. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2561

วราภรณ์ สาระภรณ์. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอสามชัย, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2560

วันคำ ศรีบัว. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2561

วารินทร์ เชื้อซาร์. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2561

ศักดิ์ศรี พันทะลี. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21
กุมภาพันธ์ 2561

สมศรี สะทอง. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์
2561

สุวิชาดา จันทะโสชาติ. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21
กุมภาพันธ์ 2561

เสาวณี คำสาสินธุ์. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21
กุมภาพันธ์ 2561

สมใจ แดงวันสี. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอสหัสขันธ์, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 23 เมษายน
2561

อ่อนสา เทศารินทร์. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 19
กุมภาพันธ์ 2561

อินตา บุตรวัง. ผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาในพื้นที่อำเภอคำม่วง , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์
2561

ภาคผนวก ค

คุณภาพของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค-1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น
1. การตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ		
1	0.4106	
2	0.5341	
3	0.3832	
รวม		0.7455
2. การตกแต่งสำเร็จผ้าด้านเบคทีเรีย		
1	0.4061	
2	0.4732	
3	0.3324	
รวม		0.7176
3. การตกแต่งสำเร็จผ้านุ่ม		
1	0.6868	
2	0.6821	
3	0.4509	
รวม		0.8443

ตารางที่ ค-1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (ต่อ)

เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น
4. การตกแต่งสำเร็จผ้าห่ม		
1	0.2823	
2	0.5008	
3	0.3722	
รวม		0.6955
5. การเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์		
1	0.5015	
2	0.4049	
3	0.5230	
4	0.5674	
5	0.3173	
รวม		0.7612
6. การเพิ่มมูลค่าด้านราคา		
1	0.5057	
2	0.5745	
3	0.5367	
4	0.4356	
รวม		0.7977

ภาคผนวก จ

ภาพประกอบงานวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ จ-1
การสนทนากลุ่ม

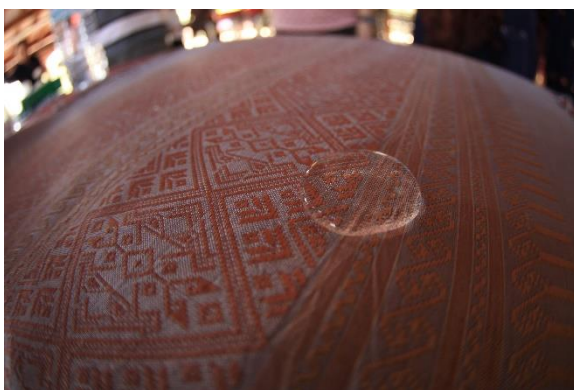
ภาพที่ จ-2
สังเกตการสาธิตวิธีใช้เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้า

ภาพที่ จ-3
ผู้ประกอบการทดลองผลิตเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้า

ภาพที่ จ-4
การทดสอบคุณสมบัติผ้ากันไฟลาม

ภาพที่ จ-5
การทดสอบคุณสมบัติผ้าสะท้อนน้ำ

ภาพที่ จ-6
การแจกแบบสัมภาษณ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวปฐิมาศ เสริฐเลิศ

ตำแหน่ง อาจารย์

ที่ทำงาน สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
เลขที่ 80 ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000 โทรศัพท์ 043-742621
มือถือ 085-7435958

อีเมล pu_bule@hotmail.com

การศึกษา

- บธ.ม. (การจัดการการท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ศศ.บ. (การท่องเที่ยวและการโรงแรม) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประสบการณ์ในการทำงาน

- ปี พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน ตำแหน่งอาจารย์ สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ปี พ.ศ. 2555 - 2557 ตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาฬสินธุ์

รายวิชาที่สอน

- การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- จิตวิทยาบริการและการพัฒนาบุคลิกภาพ
- การจัดการงานแม่บ้าน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือจากหลายท่าน ดังรายนามต่อไปนี้

ขอกราบขอบพระคุณทุนอุดหนุนการศึกษาค้นคว้าและวิจัยในการทำการวิจัยสำหรับอาจารย์จากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2560

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.กฤตพา แสนชัยธร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาวางรากฐานความรู้อันเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการทำงานวิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ ผศ.ปิยะวรรณ ยางคำ และดร.กชนิภา วาณิชกิตติกุล ที่สละเวลาอันมีค่า คอยให้คำปรึกษาในการทำวิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณบิดาร.ต.บุญชู นิตยาชิต และมารดาคุณแม่กมลภรณ์ นิตยาชิต ที่กรุณาดูแลอบรมสั่งสอน ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือบุตรคนนี้อย่างเต็มที่โดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้วยดีจนได้ข้อมูลงานวิจัยที่สมบูรณ์

สุดท้ายขอขอบคุณพี่ น้อง และเพื่อนทุกคนที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กันเสมอมาตลอดจนผู้มีส่วนสนับสนุนทุกท่านที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปฏิมาศ เสริฐเลิศ

2562

หัวข้อวิจัย	เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์
ผู้ดำเนินการวิจัย	ปฎิมาศ เสริฐเลิศ
หน่วยงาน	หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ปี พ.ศ.	2562

บทคัดย่อ

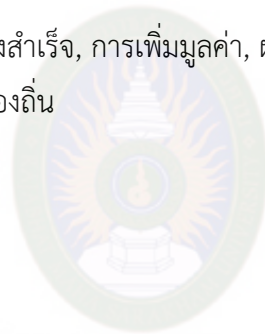
การวิจัยเรื่อง เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวา ศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ และเพื่อหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็น 2 รูปแบบได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม จำนวน 33 ราย จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง 400 ราย โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบคือ การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แล้วอธิบายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ซื้อผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง สถานภาพสมรส อายุ 31 - 40 ปี การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับราชการ มีรายได้(ต่อเดือน) ตั้งแต่ 30,001-40,000 บาท ส่วนใหญ่ซื้อผ้าไหมแพรวาแบบผืน จากศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP จังหวัด มีวัตถุประสงค์การซื้อเพื่อใช้งานเอง ความถี่ในการซื้อปีละ 1 ครั้ง แต่ละครั้งใช้เงิน 5,001-10,000 บาท มีความต้องการใช้ผ้าไหมแพรวานุ่ม ผลการทดสอบสมมติการการวิจัยพบว่า เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหม มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ

เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จฝ้ายนุ่ม และเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จฝ้ายหอม มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มมูลค่าด้านราคาผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

จากผลจากการวิจัยครั้งนี้ได้แนวทางพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จ นำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาผสมผสานกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้โดดเด่นให้มีความหลากหลาย เพิ่มคุณสมบัติพิเศษให้กับผลิตภัณฑ์ 2) การเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์การใช้เทคนิคการทอ ผสมผสานกับการออกแบบ และการเลือกใช้สีที่ทันสมัย มีการดีไซน์ออกแบบผ้าไหมแพรวาให้มีความทันสมัย เพื่อดึงดูดใจ และตรงตามความต้องการของผู้บริโภค 3) การเพิ่มมูลค่าด้านราคา ทุกภาคส่วนร่วมกันรณรงค์และอนุรักษ์การสวมใส่ผ้าไทย เพื่อเป็นการกระตุ้นยอดขายผ้าไหมแพรวา ให้ทุกคนหันมาใช้สอยผลิตภัณฑ์ของไทยให้มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ, การเพิ่มมูลค่า, ผ้าไหมแพรวา และมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

mbTitle Finishing Technology for value added Praewa Silk, Intangible Cultural Heritage in Kalasin province

Auther Mrs Patimas sertlert

Program Bachelor of Business Administration **Major** Hotel and Tourism

University Rajabhat Mahasarakham University **Faculty** Management Science

Year 2018

Abstract

The research of the finishing technology for value added Praewa Silk, Intangible Cultural Heritage in Kalasin province aimed to study the finishing technology of Praewa silk, the finishing technology for value added Praewa Silk, Intangible Cultural Heritage and find a guideline to develop the finishing technology for value added Praewa Silk, Intangible Cultural Heritage in Kalasin province. The researchers collected the data 2 methods: Qualitative Research and Quantitative Research with interviewing and discussing 33 respondents from Purposive Sampling, questionnaire data via a distribute 400 respondents from Simple Random Sampling. The data would be analyzed to statistics, average, percentage, standard deviation and Multiple Regression Analysis and explained the result under the research purpose.

It revealed that Most buyers of Praewwa silk in Kalasin province are female, marital status, age 31 - 40 years, Bachelor's degree, Career, income 30,001-40,000 baht (per month), buy a piece of Prae Wa silk, buyfrom the OTOP product distribution center of the province, purchase purpose for own use, frequency of buying once a year, spend 5,001-10,000 baht per time, want to use wrinkle recovery silk. The hypothesis testing of researchers found that the finishing technology to aroma therapy have a relationship with **value** added to Prae Wa silk products of local cultural heritage Kalasin Province. the finishing technology to water repellency, wrinkle recovery, aroma therapy have a relationship with value added to Prae Wa silk price of local cultural heritage Kalasin Province.

According to this research gettings 3 guidelines by development the finishing technology for value added Praewa Silk, Intangible Cultural Heritage in

Kalasin province As follows 1) Finishing technology; science and technology knowledge intergrade with product design to be outstanding special features to products 2) value added products by weaving techniques with design and selection of modern colors, design Praewa silk to be modern to attract and the needs of consumers 3) value added price all sectors participate in campaigning and conservation to wear Thai fabric In order to stimulate sales of Praewa silk. For everyone turn to use more Thai products.

Keywords: Finishing, value added, Praewa Silk and Intangible Cultural Heritage

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
บริบทพื้นที่ศึกษา	8
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับผ้าไหมแพรวา	33
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ	42
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าสินค้า	44
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	68
กรอบแนวคิดในการวิจัย	71
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	72
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	73
การสร้างเครื่องมือการวิจัย	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล	77

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	81
การนำเสนอผลการวิจัย	83
บทที่ 4 ผลการวิจัย	84
ผลของการศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวา จังหวัดกาฬสินธุ์ ..	84
ผลของการศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่า ผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	88
แนวทางพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวา มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	102
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	105
สรุปผลการวิจัย	105
อภิปรายผล	110
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	115
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	116
บรรณานุกรม	117
บรรณานุกรมภาษาไทย	117
ภาคผนวก	120
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	121
ภาคผนวก ข รายนามผู้ให้สัมภาษณ์	136
ภาคผนวก ค ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	140
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการวิจัย	143
ประวัติผู้วิจัย	145

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 สารเคมีที่ใช้ในเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้า	78
4.1 เปรียบเทียบคุณสมบัติผ้าไหมแพรวาก่อนและหลังการใช้เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จ .	85
4.2 แสดงสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรและค่าสถิติ	88
4.3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรที่ศึกษา จำนวน 400 ราย	89
4.4 วัตถุประสงค์และลักษณะทั่วไปของการซื้อผ้าไหมแพรวา	91
4.5 แสดงการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำ	93
4.6 แสดงการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้า ด้านแบคทีเรีย	94
4.7 แสดงการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้านุ่ม	95
4.8 แสดงการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าหอม	95
4.9 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จ ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์	96
4.10 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จ เพื่อเพิ่มมูลค่าด้านราคา	98
4.11 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ ที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์	99
4.12 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ ที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าด้านผลิตภัณฑ์ (ครั้งที่ 2)	100
4.13 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ ผ้าที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าด้านราคา	100
4.14 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ ผ้าที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าด้านราคา (ครั้งที่ 2)	101
4.15 ความคิดเห็นของผู้ซื้อผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการพัฒนาเทคโนโลยี การตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	102

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงตราประจำจังหวัดกาฬสินธุ์	8
2.2 แสดงแผนที่จังหวัดกาฬสินธุ์	9
2.3 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย	71
จ-1 การสนทนากลุ่ม	144
จ-2 สังเกตการสาธิตวิธีใช้เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้า	144
จ-3 ผู้ประกอบการทดลองผลิตเทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้า	144
จ-4 การทดสอบคุณสมบัติผ้ากันไฟลาม	144
จ-5 การทดสอบคุณสมบัติผ้าสะท้อนน้ำ	144
จ-6 การแจกแบบสัมภาษณ์	144

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เป็นอย่างมาก รัฐบาลได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ปี 2560 - 2564) ถึงการพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เพื่อสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นและชุมชน และเสริมสร้างความมั่นคงทางอาชีพให้กับผู้มีรายได้น้อย นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปพัฒนาสินค้า OTOPT ให้ตรงกับความต้องการของตลาด การสร้างโอกาสทางตลาดสินค้า OTOPT ทั้งภายในและต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) โดยประเทศไทยมีสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่หลากหลาย แต่มีผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่ผสมผสานกับหัตถศิลป์ของไทยที่สามารถสร้างมูลค่าให้กับประเทศ อีกทั้งยังได้รับความนิยมและเป็นที่ต้องการของกลุ่มผู้บริโภคเป็นจำนวนมากนั้นคือ ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย (ทิพย์สุรางค์ วัชชุม, 2554)

อุตสาหกรรมส่งออกผ้าไหมไทยเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อประเทศเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศได้อย่างต่อเนื่องในปี 2558 ผ้าไหมไทยสร้างรายได้จากการส่งออกประเภทผ้าผืนและเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหม รวมมูลค่าสูงถึง 462,280,000 บาท (กระทรวงพาณิชย์, 2560) ทั้งนี้เป็นเพราะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างจริงจัง รวมถึงสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชดำริในการสนับสนุนและส่งเสริมงานฝีมือภูมิปัญญาไทย ทรงให้ทำการส่งเสริมพัฒนาหลากหลายรูปแบบ และพัฒนามาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันตามสมัยนิยม เนื่องจากผ้าไหมเกิดจากการทอด้วยมือ ต้องใช้ความประณีตละเอียดอ่อน ประสพการณ์และความชำนาญที่สั่งสมกันมานานับ 100 ปี จึงเกิดเป็นลวดลาย สีสันที่วิจิตรงดงาม เป็นภูมิปัญญาไทยที่ล้ำค่า และยังเป็นเครื่องบ่งบอกถึงเชื้อสายชาติพันธุ์ ตลอดจนประเพณี วัฒนธรรมความเชื่อ และการดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาวไทย จึงเป็นภูมิปัญญาไทยที่สร้างความภาคภูมิใจให้กับคนไทย และจะต้องหวงแหนอนุรักษ์ สืบสานไว้ผ้าไหมไทยมีหลากหลายรูปแบบเช่น ผ้าไหมพื้น ผ้าจก ผ้าขัด ผ้ามัดหมี่ ผ้ายกผ้าไหมบาร์ติก และผ้าไหมแพรวา (กรมหม่อนไหม, 2560)

ผ้าไหมแพรวาถูกยกให้เป็นราชินีแห่งไหม พบว่ามีการทอในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอก้ามวง, อำเภอสหัสขันธ์, อำเภอสมเด็จ และอำเภอสามชัย (กัญญารัตน์ แสนศิลา, 2561) ผ้าไหมแพรวาเป็นผ้าที่มีความวิจิตรงดงามของลวดลาย มีความประณีตละเอียด ซึ่งเกิดจากการถักทอเส้นไหมด้วยมือ การจำแนกเส้นไหมสามารถทำได้โดยการสัมผัส (Identification By Touch) จะพบว่าผ้าที่ทอจากเส้นไหมจะมีความอ่อน มีความเรียบ มีความแห้ง มีความกระด้างแต่ไม่มีความยืดหยุ่น และยับง่าย คุณสมบัติของผ้าไหมแพรวา คือมีเนื้อมันแวววาวสวยงาม มีความเหนียวมาก สวมใส่สบาย ปรับให้เหมาะกับอากาศร้อนเย็นได้ดี จะรู้สึกเย็นเมื่ออากาศร้อน และจะรู้สึกอบอุ่นเมื่ออากาศหนาว ผ้าไหมย้อมสีติดง่าย พิมพ์ลวดลายได้สวยงาม ผ้าไหมนิยมนำมาตัดเป็นเสื้อผ้า เครื่องใช้ที่ให้ความหรูหราเพื่อใช้เป็นครั้งคราว จึงไม่นิยมตัดเสื้อผ้าที่ต้องใส่ประจำวัน เพราะผ้าไหมราคาค่อนข้างแพง ซักรีดยาก ผ้าไหมที่ฟอกเอาสีที่ติดมากับเส้นใยออกหมด น้ำหนักจะเบาและค่อนข้างยับง่าย ผ้าไหมจะเก่าเร็วหากทำการซักบ่อยเนื่องจากไม่ทนต่อสารซักฟอกที่มีส่วนผสมของด่างเข้มข้นและไม่ทนต่อแสงแดดเวลาซักรีด ผ้าไหมจึงต้องทำอย่างระมัดระวังมากกว่าการซักผ้าชนิดอื่นอีกทั้งผ้าไหมที่ผ่านการย้อมสีจะเสื่อมคุณภาพเมื่อถูกความชื้นมากเกินไป ดังนั้นจึงต้องตากแห้งให้มีความนุ่ม หอม กั้นเหงื่อ และต้านแบคทีเรีย (นิภา ขุนทอง, 2554) การนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จมาใช้ จะสามารถถนอมผ้า และสามารถทำให้ผ้ามีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น อีกทั้งสามารถช่วยยืดอายุการใช้งานผ้าไหมแพรวาได้ยาวนานยิ่งขึ้นด้วย (สุนทร เทพมังกร, 2559)

เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ (Finishing) มีหลากหลายรูปแบบได้แก่ การตกแต่งสะท้อนน้ำ การตกแต่งป้องกันแบคทีเรีย การตกแต่งนุ่ม และการตกแต่งกลิ่นหอม ดังนั้นเมื่อนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จมาใช้กับผ้าไหมแพรวา โดยผ่านกระบวนการขั้นตอนการตกแต่งชุบน้ำยาเคมีลงบนผ้าแล้วผ้าไหมแพรวาจะมีคุณสมบัติที่เปลี่ยนไปจากเดิมคือ สามารถกันน้ำ กันเหงื่อ ต้านแบคทีเรีย มีความนุ่ม พลิ้ว รวมทั้งมีกลิ่นหอม ตามคุณสมบัติเฉพาะของสารเคมีแต่ละชนิดที่ผสมเทชุบลงบนผ้าซึ่งสามารถช่วยเพิ่มคุณสมบัติตามธรรมชาติบางอย่างของผ้าไหมแพรวาให้สูงขึ้นและสร้างคุณสมบัติใหม่ให้กับผ้าไหมแพรวาตลอดจนเพิ่มอายุการใช้งานของผ้าไหมแพรวา หรือทำให้ผ้าไหมแพรวาคงทนทำให้เกิดรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายแต่ยังคงอัตลักษณ์ของลวดลายที่เป็นมรดกทางภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้ (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ, 2552) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงคุณค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนผ้าไหมแพรวาที่สามารถพัฒนาต่อยอดโดยการนำเอาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จมาผสมผสานกับผ้าไหมแพรวา เพื่อพัฒนาสินค้าและ

ยกระดับรายได้ให้กับผู้ประกอบการชุมชน ผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่อง “เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์” ขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาการผลิตผ้าไหมแพรวาให้มีความหลากหลาย มีคุณภาพ และมาตรฐานสูงขึ้น รวมถึงเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา อีกทั้งยังสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคได้มากขึ้น ตลอดจนเป็นโอกาสที่สามารถขยายช่องทางการตลาดอีกทางหนึ่ง ให้กับกลุ่มผู้ประกอบการผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวาจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาโครงการวิจัยเรื่องเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยที่ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ 4 อำเภอที่เป็นแหล่งผลิตผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ได้แก่ อำเภอก้ามวง, อำเภอสหัสขันธ์, อำเภอสมเด็จ และอำเภอสหัสขันธ์ โดยเลือกจาก 4 อำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีการทอผ้าไหมแพรวา

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยจะทำการศึกษาประชากร 3 กลุ่ม ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักดังต่อไปนี้ คือ

2.1 กลุ่มผู้ที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จในหน่วยงานของภาครัฐ เอกชน ได้แก่ นักวิชาการจากสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกาฬสินธุ์ และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 9 ราย โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2.2 กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตผ้าไหมแพรวาในเขตพื้นที่ 4 อำเภอ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ อำเภอก้ามวง, อำเภอสหัสขันธ์, อำเภอสมเด็จ และอำเภอสามชัย ในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 24 ราย โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2.3 กลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 400 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มแบบตามความสะดวก (Convenience Sampling)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.1 ศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้าไหมแพรวาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผู้วิจัย ศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ 4 ประเภท ได้แก่ การตกแต่งสะท้อนน้ำ การตกแต่งป้องกันแบคทีเรีย การตกแต่งนุ่ม และการตกแต่งกลิ่นหอม

3.2 ศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ ศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การตกแต่งสำเร็จสะท้อนน้ำ, 2)การตกแต่งสำเร็จด้านแบคทีเรีย, 3)การตกแต่งสำเร็จนุ่ม, 4)การตกแต่งสำเร็จหอม ที่ส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่า 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลิตภัณฑ์ และ2) ด้านราคา

3.3 แนวทางพัฒนาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าสะท้อนน้ำส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานข้อที่ 2 เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าด้านแบคทีเรียส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานข้อที่ 3 เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้านุ่มส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานข้อที่ 4 เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้าหอมส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้า หมายถึง กระบวนการขั้นตอนการตกแต่งชุบน้ำยาเคมีลงบนผ้า เพื่อให้มีคุณสมบัติที่เปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งในงานวิจัยเล่มนี้ผู้วิจัย หมายถึงการตกแต่งสำเร็จ 4 รูปแบบ ดังนี้ การตกแต่งสะท้อนน้ำ, การตกแต่งป้องกันจุลินทรีย์, การตกแต่งให้นุ่มการคืนตัวเมื่อยับ, การตกแต่งกลิ่นหอม

การเพิ่มมูลค่า (The value increasing) หมายถึง วิธีการหรือกลยุทธ์ทางการตลาดอย่างหนึ่งในการพัฒนาสินค้าให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ในที่นี้ผู้วิจัยใช้กลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดที่เหมาะสม 4P อาจจะเรียกได้อีกอย่างว่า “Marketing Mix” ได้แก่ 1) ผลิตภัณฑ์ (Product), 2) ราคา (Price), 3) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place), 4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) มาปรับประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวาของจังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าคุณภาพดีมีมาตรฐาน หมายถึง สินค้าที่มีสภาพดีและมีความทนทานในการใช้งาน ได้รับความพอใจและความจงรักภักดีจากลูกค้า และการผลิตสินค้าให้มีความทนทานจะทำให้โอกาสของบริโภคในการซื้อสินค้านั้นมีโอกาสในการซื้อซ้ำมากขึ้น

สินค้ามีความหลากหลาย เพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภค หมายถึง รูปแบบสินค้ามีความหลากหลายมากขึ้น เพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภค เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและยังสามารถขยายตลาดไปยังบริโภครายใหม่ๆ

ผ้าไหมแพรวา หมายถึง ผ้าที่ทอจากเส้นไหม เป็นผืนที่มีขนาดความยาว 1 วาหรือ 1 ช่วงแขน มีสีสันทึบและลวดลายที่สวยงามมีเอกลักษณ์

มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น หมายถึง ผ้าไหมแพรวาที่มีลักษณะเฉพาะ มีลวดลายที่มีเอกลักษณ์ชัดเจน มีคนในชุมชนท้องถิ่นเป็นผู้สืบทอดการทอโดยทั่วไปหรืออย่างกว้างขวางจนถึงปัจจุบัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาเรื่องเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อวงการวิชาการ

1.1 เกิดการบูรณาการ องค์ความรู้ด้านการนำเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จมาเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่งผลให้เกิดองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการในการพัฒนา และการศึกษาวิจัยต่อไป

1.2 นำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการวางแผนการใช้เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น

1.3 เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัยมาใช้บูรณาการในการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง

2. ประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ

2.1 ผู้ผลิตและผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ และสามารถนำไปปรับใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจของตน

2.2 ผู้ผลิตและผู้ประกอบการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่สามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ของตนได้

2.3 ผู้ผลิตและผู้ประกอบการผ้าไหมแพรวาสามารถผลิตสินค้าได้ตรงความต้องการของผู้บริโภค โดยยังคงรักษาเอกลักษณ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นไว้

3. ประโยชน์ด้านนโยบาย

3.1 เป็นเครื่องมือที่จะใช้เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนา กระตุ้นเศรษฐกิจ การเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวา ให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมกัน

3.2 เพื่อเป็นข้อมูลการวิจัยสนับสนุนการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ให้เป็นที่รู้จัก และนิยมของผู้ใช้ผ้าไหมแพรวามากขึ้น

3.3 หน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน โดยนำไปแปลงเป็นนโยบายและแผนปฏิบัติการในหน่วยงานหรือองค์กรของตน เพื่อประโยชน์ในการ

ใช้เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาผ้าไหมแพรวาอย่างยั่งยืน

4. ประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น

4.1 ก่อให้เกิดกระบวนการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันระหว่างชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

4.2 คนในชุมชนตระหนักในคุณค่าของท้องถิ่นตนเองและสามารถนำผ้าไหมแพรวา ผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่ทำลายอัตลักษณ์ในท้องถิ่นของตน

4.3 เกิดความร่วมมืออันดีระหว่างสถาบันกับชุมชน และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่องเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์และสนับสนุนผลการศึกษาวิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. บริบทพื้นที่ศึกษา
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับผ้าไหมแพรวา
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ
4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าสินค้า
5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

1. บริบทพื้นที่ศึกษา

สัญลักษณ์จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ 2.1 แสดงตราประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ (สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์, 2560)

ตราประจำจังหวัด

เป็นรูปบึงใหญ่ ตฤณชาติ และเมฆพยับฝน

ภาพภูมิศาสตร์

กาฬสินธุ์เป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์จังหวัดหนึ่งในภาคอีสานจากหลักฐานทางโบราณคดีบ่งบอกว่าเคยเป็นที่อยู่อาศัยของเผ่าละว้าซึ่งมีความเจริญทางด้านอารยธรรมประมาณ 1,600 ปี จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์เริ่มตั้งเป็นเมืองในสมัยรัตนโกสินทร์ เมื่อปี พ.ศ. 2336 โดยท้าวโสมพะมิตรได้อพยพหลบภัยมาจากดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงพร้อมไพร่พล และมาตั้งบ้านเรือนอยู่ริมน้ำป่าวเรียกว่า “บ้านแก่งสำโรง” แล้วได้นำเครื่องบรรณาการเข้าถวายสวามิภักดิ์ ต่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ต่อมาได้รับพระกรุณาโปรดเกล้า ยกฐานะบ้านแก่งสำโรงขึ้นเป็นเมืองและพระราชทานนามว่า “เมืองกาฬสินธุ์” หรือ “เมืองน้ำดำ” ซึ่งเป็นเมืองที่สำคัญทางประวัติศาสตร์มาตั้งแต่สมัยโบราณกาล “กาฬ” แปลว่า “ดำ” “สินธุ์” แปลว่า “น้ำ” กาฬสินธุ์จึงแปลว่า “น้ำดำ” ทั้งมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้ท้าวโสมพะมิตรเป็น “พระยาชัยสุนทร” ครองเมืองกาฬสินธุ์เป็นคนแรก (ทวีศักดิ์ ศรีศิริ, 2561)

กาฬสินธุ์อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 519 กิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 14 อำเภอ 4 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอยางตลาด อำเภอกมลาไสย อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอสมเด็จ อำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอท่าคันโท อำเภอเขาวง อำเภอห้วยเม็ก อำเภอก้ามวง อำเภอหนองกุงศรี อำเภอนามน อำเภอห้วยผึ้ง อำเภอร่องคำ กิ่งอำเภอสามชัย กิ่งอำเภอนาคู กิ่งอำเภอดอนจาน และกิ่งอำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์มีเนื้อที่ทั้งหมด 7,055.07 ตารางกิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศตอนบนเป็นภูเขาตามแนวเทือกเขาภูพาน ตอนกลางเป็นเนินเขาสลับป่าโปร่ง (ทวีศักดิ์ ศรีศิริ, 2561)

อาณาเขตติดต่อ (สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์, 2560)

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดอุดรธานี สกลนคร

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัด ร้อยเอ็ด มุกดาหาร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดมหาสารคาม ขอนแก่น และอุดรธานี

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงจนถึงที่ราบลุ่มมีน้ำแช่ขัง ดังนั้น ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดกาฬสินธุ์สามารถแบ่งลักษณะภูมิประเทศได้ 5 ลักษณะ ดังนี้

1. พื้นที่ที่เป็นภูเขา ได้แก่ เทือกเขาภูพาน ซึ่งมีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 200 - 500 เมตร อยู่ทางทิศตะวันออก และทิศเหนือของจังหวัดในพื้นที่ของอำเภอ สมเด็จ ,อำเภอเขาวง, อำเภอกุฉินารายณ์ ,อำเภอห้วยผึ้ง บริเวณนี้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญได้แก่ ลำน้ำป่าว ,ลำน้ำพาน

2. สภาพที่เป็นหุบเขา อยู่ในเขตอำเภอเขาวง มีลักษณะเป็นที่ราบระหว่าง หุบเขาสภาพเป็นลูก

คลื่น สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 175 – 250 เมตร มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น อยู่ในเขตอำเภอท่าคันโท อำเภอสหัสขันธ์ บริเวณทิศเหนือของอำเภอยางตลาด ทิศใต้ของอำเภอสมเด็จ และบางส่วนของอำเภอห้วยผึ้ง

3. สภาพเป็นลูกคลื่น สูงจากระดับน้ำปานกลาง 175 – 250 เมตร มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนตื้น อยู่ในเขตอำเภอท่าคันโท อำเภอสหัสขันธ์ บริเวณทิศเหนือของอำเภอยางตลาด ทิศใต้ของอำเภอสมเด็จ และบางส่วนของอำเภอห้วยผึ้ง

4. สภาพค่อนข้างราบ มีระดับน้ำทะเลปานกลาง 150 – 170 เมตร อยู่ในบริเวณอำเภอเมือง อำเภอยางตลาด บางส่วนของทิศใต้ของอำเภอสหัสขันธ์ ทางทิศตะวันออกของอำเภอสมเด็จ และอำเภอห้วยผึ้ง

5. สภาพพื้นที่ราบลุ่มริมฝั่งน้ำ เป็นที่ราบริมฝั่งแม่น้ำชี ลำน้ำป่าว ลำน้ำพาน มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 140 – 150 เมตร อยู่ในอำเภอกมลาไสย บางส่วนของอำเภอเมืองและอำเภอยางตลาด (สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์, 2560)

ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศแบ่งเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ระหว่างเดือนมีนาคม-เดือนพฤษภาคม ฤดูฝน ระหว่างเดือนมิถุนายน-เดือนตุลาคม ฝนตกชุกประมาณเดือนกันยายน จังหวัดกาฬสินธุ์มีฝนตกเฉลี่ย 1398.4 มิลลิเมตร/ปี และฤดูหนาว ระหว่างเดือนพฤศจิกายน-เดือนกุมภาพันธ์ อากาศเย็นสบาย ภูมิอากาศโดยทั่วไปของจังหวัดกาฬสินธุ์ จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิต่ำสุด 11.5 องศาเซลเซียส และ อุณหภูมิสูงสุด 42.3 องศาเซลเซียส (สถานีอุตุนิยมวิทยาภาฬสินธุ์, 2560)

การปกครอง

จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 18 อำเภอ 135 ตำบล 1,584 หมู่บ้าน 269,722 ครัวเรือน การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 16 แห่ง เทศบาลตำบล 54 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 80 แห่ง (สำนักงานส่งเสริมการปกครองจังหวัดกาฬสินธุ์, 2560)

ประชากร

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประชากรทั้งสิ้น 980,158 คน แยกเป็น ชาย 488,433 คน คิดเป็นร้อยละ 49.83 หญิง 491,725 คน คิดเป็นร้อยละ 50.17 อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดได้แก่ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ รองลงมา ได้แก่ อำเภอยางตลาด และอำเภอกุฉินารายณ์ (สำนักงานส่งเสริมการปกครองจังหวัดกาฬสินธุ์, 2560)

การศึกษา

การศึกษาภาคบังคับได้แพร่กระจายไปอย่างทั่วถึง การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในขณะนี้ได้ขยายออกไปสู่ชนบท ครอบคลุมทุกพื้นที่ ส่วนการศึกษานอกระบบโรงเรียนได้ส่งเสริมการศึกษาผู้ใหญ่แบบต่าง ๆ ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ตลอดจนการฝึกอาชีพให้กับผู้ที่สนใจทั่วไปรวมทั้งยังส่งเสริมให้มีการศึกษาในพุทธศาสนาด้วย (สพป.กส. เขต 1,2,3 และ สพม. เขต 24, 2560)

การศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดกาฬสินธุ์นับถือศาสนาพุทธจึงมีวัดและสำนักสงฆ์ในพุทธศาสนากระจายอยู่ทั่วไปในจังหวัด มีวัดจำนวนทั้งสิ้น 766 แห่ง พุทธศาสนิกชน 982,493 คน นอกนั้นเป็นคริสต์ศาสนิกชน จำนวน 1,395 คน และอิสลาม จำนวน 62 คน (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาฬสินธุ์, 2560)

การสาธารณสุข

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีโรงพยาบาลครบทุกอำเภอ เป็นโรงพยาบาลรัฐ 14 แห่ง 1,135 เตียง แพทย์ 89 คน ทันตแพทย์ 30 คน พยาบาล 738 คน เภสัชกร 54 คน และมีสถานอนามัยกระจายอยู่ทุกตำบล จำนวน 152 แห่ง โรงพยาบาลเอกชน 1 แห่ง (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์, 2560)

สภาพเศรษฐกิจ

จังหวัดกาฬสินธุ์มีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 500 โรงงาน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมผลผลิตการเกษตร จำนวน 142 โรงงาน เช่น โรงสีข้าว 98 แห่ง โรงงานแป้งมัน 9 แห่ง เป็นต้น โรงงานอุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ จำนวน 35 แห่ง รองลงมาอุตสาหกรรมอาหาร 32 โรงงาน เช่น โรงงานน้ำตาล 2 แห่ง และอุตสาหกรรมอื่นๆ จำนวน 29 โรงงาน จำนวนเงินทุนทั้งสิ้น 9,893,157,411 บาท และมีแรงงานทั้งสิ้น 9,243 คน (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาฬสินธุ์, 2559) จากตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ในปี 2553 พบว่าประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อคน 37,679 บาทต่อปี รายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคการเกษตร การล่าสัตว์และป่าไม้ ร้อยละ 25.40 คิดเป็นมูลค่า 9,656 ล้านบาท รองลงมาเป็นภาคการศึกษา ร้อยละ 17.21 คิดเป็นมูลค่า 6,542 ล้านบาทและภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 17.21 คิดเป็นมูลค่า 6,506 ล้านบาท p หมายถึง Preliminated (ตัวเลขเบื้องต้น) สาเหตุที่ต้องใช้ตัวเลขปี 2553 เนื่องจากเป็นตัวเลข GPP ที่ประกาศเผยแพร่แล้ว สามารถอ้างอิงกับสภาพเป็นจริงได้ ส่วนตัวเลข 2554 – 2555 เป็นตัวเลขคาดการณ์ยังไม่ประกาศใช้ (สำนักงานคลังจังหวัดกาฬสินธุ์, 2555)

การอุตสาหกรรม

จังหวัดกาฬสินธุ์มีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 500 โรงงาน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมผลผลิตการเกษตร จำนวน 142 โรงงาน เช่น โรงสีข้าว 98 แห่ง โรงงานแป้งมัน 9 แห่ง เป็นต้น โรงงาน

อุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ จำนวน 35 แห่ง รองลงมาอุตสาหกรรมอาหาร 32 โรงงาน เช่น โรงงานน้ำตาล 2 แห่ง และอุตสาหกรรมอื่นๆ จำนวน 29 โรงงาน จำนวนเงินทุนทั้งสิ้น 9,893,157,411 บาท และมีแรงงานทั้งสิ้น 9,243 คน (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาฬสินธุ์, 2559)

การเกษตรกรรม

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้น 2,487,602 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.29 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด ผลผลิตการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง โรงงานอ้อย โรงงานยางพารา ผลผลิตด้านการประมง ได้แก่ กุ้งก้ามกราม และการเลี้ยงปลาในกระชัง เป็นต้นข้าว มีพื้นที่ปลูกข้าว 1,592,784 ไร่ แยกเป็นพื้นที่ปลูกข้าวเหนียว 1,235,848 ไร่ ผลผลิตรวมประมาณ 5 แสนตัน และพื้นที่ปลูกข้าวเจ้า 291,043 ไร่ ผลผลิตรวมประมาณ 1 แสนตัน (แยกเป็นพื้นที่ปลูกข้าวขาวดอกมะลิ 105 จำนวน 190,000 ไร่ ปลูกข้าวเจ้าพันธุ์อื่น ๆ อีก 101,043 ไร่) พื้นที่ที่เหลือจำนวน 65,893 ไร่ บางส่วนเป็นพื้นที่นาที่ถูกปล่อยว่างเปล่า ใช้เป็นที่เลี้ยงสัตว์และบางส่วนใช้ในกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การเลี้ยงกุ้งก้ามกราม การเลี้ยงปลา ฯลฯ และในช่วงฤดูแล้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการทำนาปรังในพื้นที่รวม 208,454 ไร่ แยกเป็นพื้นที่ข้าวเหนียวนาปรัง 93,510 ไร่ ผลผลิตรวมประมาณ 4 หมื่นตัน และพื้นที่ข้าวเจ้านาปรัง 114,944 ไร่ ผลผลิตรวมประมาณ 6.3 หมื่นตัน (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2557)

การพาณิชย์กรรม

ด้านการค้า มีผู้ประกอบการทั้งหมด จำนวน 1,476 ราย บริษัท จำกัด 98 แห่ง ห้างหุ้นส่วน จำนวนกัก 825 แห่ง ผลิตภัณฑ์ OTOP ที่สำคัญได้แก่ ผ้าไหมแพรวา ดอกไม้ประดิษฐ์ ข้าวกล้องหอมมะลิ ข้าวสารเจ้าหอมมะลิ ใ้สกัดปลา ระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์มวลรวม GPP ของจังหวัด 20,465 ล้านบาท รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีของประชากร 21,888 บาท (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกาฬสินธุ์, 2560)

การผลิตผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์

การผลิตผ้าไหมแพรวาของจังหวัดกาฬสินธุ์มีการทอขึ้นในเขตพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอมะนัง, อำเภอสหัสขันธ์, อำเภอสมเด็จ และอำเภอสว่างแดนดิน ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP 5 ดาว ที่สำคัญของชาวจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่ามีการผลิตอยู่ใน 4 หมู่บ้าน ได้แก่

1. บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอมะนัง จังหวัดกาฬสินธุ์
2. บ้านแก ตำบลโนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
3. บ้านโนนชาติ ตำบลหนองแวง อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
4. บ้านค้อ ตำบลหนองซำ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดกาฬสินธุ์

บริบทพื้นที่ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไปของชุมชนชาวไทยบ้านโพน

ประวัติความเป็นมาในการเดินทางมาสร้างบ้านแปลงเมือง ของชาวไทย บ้านโพน ตำบลบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งขึ้นในราว พ.ศ. 2400 ก่อนตั้งบ้านขึ้นครั้งแรกมีคนมาด้วยกัน 3 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มพ่อเฒ่าพรมบุตร 2. กลุ่มตาโต 3. กลุ่มเฒ่าขุน ได้อพยพมาจากกุดบาก (อำเภอกุดบาก) มาตั้งครั้งแรกที่บ้านหนองจอก (ห่างจากบ้านโพนปัจจุบันไปทางบ้านหนองข้างประมาณ 2 กม.) และได้ปักหลักทำมาหากินอยู่ยาวนานประมาณ 10 ปี ต่อมาเห็นว่าบ้านหนองจอกคับแคบและชุมชนขึ้นมากจึงย้ายออกไปคนละทางพวกหนึ่งได้ย้ายไปอยู่หนองข้าง อีกพวกหนึ่งได้ย้ายมาอยู่บ้านนาหลุบ ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของบ้านโพน ห่างจากบ้านโพนประมาณ 10 เส้น ทำมาหากินได้ประมาณ 4-6 ปี เห็นว่าบ้านนี้ยังคับแคบอีก จึงถอยมาหาที่ตั้งบ้านใหม่ ซึ่งตั้งอยู่จนถึงวันนี้ โดยให้นามว่า “ บ้านโพนไทย ” ตั้งเฒ่าขุนเทพบริหาร เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 และหมื่นภูธร เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ได้ ทำมาหากินกันอย่างมีความสุข ชาวไทยบ้านโพนเป็นผู้ที่ชอบเข้าวัดฟังธรรม ทำบุญทำทานรักษาศีล ซึ่งมีการปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่อดีต โดยทั่วไปชาวไทยจะปลูกฝังให้บุตรหลานรู้จักทำบุญทำทาน เมื่อถึงวันพระมักนิยมไปทำบุญที่วัดกัน โดยเฉพาะวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หรือวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานบุญประเพณีตามฮีตสิบสอง ซึ่งชาวไทยจะมีการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาเช่นเดียวกับสังคมไทยอีสานทั่วไป เช่น บุญพระเวด บุญบั้งไฟ บุญออกพรรษา บุญกฐิน เป็นต้น (สำนักงานเทศบาลตำบลโพน, 2560)

พื้นที่

เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะสำหรับการเกษตรกรรม ปลูกพืช ทำไร่ ทำนาและทำสวน มีลำห้วยเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาภูพาน ไหลลงมาทางทิศใต้มารวมกันที่เขื่อนลำปาว ทำให้ฤดูฝนมักจะมีน้ำท่วมบริเวณที่ลุ่มติดลำห้วยลักษณะของดินเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนฤดูแล้งทำให้แห้งแล้ง ส่วนทรัพยากรป่าไม้เป็นจำพวกไม้เต็ง ริง และไม้พลวง

เขตพื้นที่

ตำบลโพน เป็นตำบลหนึ่งใน จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งอยู่บริเวณทางทิศใต้ของอำเภอคำม่วง ห่างจากอำเภอประมาณ 6 กิโลเมตร อยู่ห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ ประมาณ 78 กิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 598 กิโลเมตร ประกอบด้วยหมู่บ้าน 10 หมู่บ้านคือ หมู่ 1 บ้านโพน หมู่ 2

บ้านโพน หมู่ 3 บ้านโพน หมู่ 4 บ้านโพนงาม หมู่ 5 บ้านคลองเตย หมู่ 6 บ้านโพนนาเรียง หมู่ 7 บ้านโคกน้อย หมู่ 8 บ้านใหม่ชัยมงคล หมู่ 9 บ้านหนองซอแง หมู่ 10 บ้านหนองบอน

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.ทุ่งคลอง อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์

ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.โนนศิลา อ.สหัสขันธ์ จ.กาฬสินธุ์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ต.นาบอน และ ต.เนินยาง อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.หนองซำ กิ่งอ.สามชัย จ.กาฬสินธุ์

ภาษาของชาวไทยมีเอกลักษณ์เฉพาะ

ภาษาไทยเป็นภาษาเฉพาะซึ่งแตกต่างจากภาษาอีสานทั่วไป โดยส่วนมากจะไม่มีเสียงสระ

“ ไ , ใ ” แต่จะผสมเสียงเป็นสระ “ เออ ” แทน เช่น

ไปทะเลอ	แปลว่า	ไปที่ไหน
มาทะเลอ	แปลว่า	ไปไหนมา
ไปเอ็ดผอ	แปลว่า	ไปทำไม
เอ็ดผอ	แปลว่า	ทำอะไร

สภาพภูมิประเทศ

ที่ราบสลับเชิงเขาภูมิอากาศเขตร้อน สูงจากระดับน้ำทะเล 130-230 เมตร สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย ฤดูแล้งขาดน้ำ มีลำห้วยไหลผ่าน 4 สาย

- ห้วยยาง	ความยาว	3.5	กิโลเมตร
- ห้วยสมอทบ	ความยาว	2.6	กิโลเมตร
- ห้วยกุดไ้ง	ความยาว	1	กิโลเมตร
- ห้วยเหมืองน้อย	ความยาว	1.5	กิโลเมตร
	รวม	8.60	กิโลเมตร

สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน (Tropical monsoon Climate) มี 3 ฤดูกาล (สำนักงานเทศบาลตำบลโพน, 2557)

1. ฤดูร้อนอากาศอบอ้าว ประมาณ 38-41 องศาเซลเซียส มีพายุหมุนเขตร้อน ผ่านเวียดนามสู่ประเทศไทย ช่วงเดือน กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม

2. ฤดูฝนเริ่มจากเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม

3. ฤดูหนาวมีสภาพอากาศเย็น ถึงเย็นมาก ในช่วงเดือน ตุลาคม – กุมภาพันธ์

ด้านสังคม

1. จำนวนประชากร 3,838 คน ข้อมูล ณ มกราคม 2556

ชาย 1,874 คน

หญิง 1,964 คน

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลจำนวนประชากรในตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

จำนวนประชากร ระบุช่วงอายุ(ปี)	แยกเป็นชาย	แยกเป็นหญิง	รวม
0-6	126	123	249
7-12	114	133	247
13-17	141	129	270
18-60	1,261	1,288	2,549
61 ปีขึ้นไป	232	291	523
รวม	1,874	1,964	3,838

ที่มา: (สำนักงานเทศบาลตำบลโพน, 2560)

2. จำนวนครัวเรือน 982 ครัวเรือน

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลจำนวนครัวเรือนในตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

หมู่ที่	ตำบล	จำนวนครัวเรือน
1	ตำบลโพน	193
2	ตำบลโพน	148
3	ตำบลโพน	317
4	ตำบลโพน	185
5	ตำบลโพน	137

ที่มา: (สำนักงานเทศบาลตำบลโพน, 2560)

การศึกษา ศิลปะประเพณี ศาสนา วัฒนธรรม (สำนักงานเทศบาลตำบลโพน, 2560)

สถานศึกษา 1 แห่ง แบ่งเป็น โรงเรียนชุมชนโพนพิทยาคมสังกัดสำนักงานประถมศึกษา
แห่งชาติ 1 โรงเรียน ทำการสอนตั้งแต่อนุบาล 1 ถึง มัธยมปีที่ 3 มีบุคลากรอาจารย์ประจำการ 21 คน

แยกเป็น ชาย 5 คน หญิง 16 คน อัตราจ้าง 1 คน ภารโรง 2 คน มีนักเรียน 362 คน นักเรียนชาย 188 คน นักเรียนหญิง 174 คน อัตรา 1/18 คน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวันเรียน 1 แห่ง รับผิดชอบโดยเทศบาลตำบลโพน มีบุคลากร 8 คน มีเด็กเข้ารับการอบรม 95 คน ชาย 38 คน หญิง 57 คน อัตรา 1/15.58 คน

ศาสนา ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัฒนธรรมแบบไทย สืบทอดจากบรรพบุรุษดั้งเดิม มีประเพณีตามประเพณี ฮีต 12 คอง 14 มีจำนวนวัด 3 แห่ง

1. วัดโพธิ์ชัย พระภิกษุ 3 รูป
2. วัดโพธิ์ศรีวิลัย พระภิกษุ 4 รูป
3. วัดป่ารังศรีपालิวัน พระภิกษุ 5 รูป

ด้านการสาธารณสุข (สำนักงานเทศบาลตำบลโพน, 2560)

มีสถานอนามัย 1 แห่ง ขนาด-เตียง บุคลากร 6 คน

- เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข 1 คน
- พยาบาลวิชาชีพ 1 คน
- เจ้าพนักงานสาธารณสุข 1 คน
- เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 1 คน
- คนงาน 1 คน
- ภารโรง 1 คน

ให้บริการแก่ประชาชนเขตเทศบาลตำบลโพน และเขต อบต.โพน ทั้งหมดรวม 10 หมู่บ้าน อัตราส่วนเจ้าหน้าที่ต่อประชากร 1/5,000 คน

โรคที่มีผู้ป่วยเข้ารับการรักษามากที่สุด 3 อันดับ ข้อมูลเมื่อ (ต.ค.-พ.ค.2552)

1. โรคที่เกี่ยวข้องกับทางเดินหายใจ จำนวน 1,582 คน
2. โรคระบบย่อยอาหาร จำนวน 828 คน
3. โรคที่เกี่ยวข้องกับกล้ามเนื้อและโครงร่าง จำนวน 836 คน

โรคที่มีการรักษาต่อเนื่องมากที่สุด

- โรคเบาหวาน 581 ครั้ง
- ผลจากการทำงาน 770 ครั้ง (รวมทุกอันดับรวมเขต อบต.โพน)

สภาพเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม 1. โครงสร้างเศรษฐกิจและรายได้ประชากร ประชากรมีรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ทำนา ทำไร่อ้อย ทำสวนพุทรา ทำสวนยางพารา และกสิกรรมผ้าไหม)

2. การเกษตรกรรม ประกอบอาชีพทำนาทำไร่อ้อยเป็นส่วนใหญ่ ปลูกยางพารา แดงไทย โดยทำนาข้าวได้เฉพาะช่วงฤดูฝน เท่านั้น และทำนาปลังบางส่วน ปลูกพุทราเป็นอาชีพเสริม จำนวนครัวเรือนในภาคเกษตร 700 ครัวเรือน

3. การอุตสาหกรรมมีโรงสี 7 แห่ง

ด้านการพาณิชย์และการบริการ ธุรกิจบริการน้ำมันที่จดทะเบียนในเทศบาล 87 ร้าน (สำนักงานเทศบาลตำบลโพน, 2560)

1. ร้านขายของชำ	29	ร้าน	
2. ร้านอาหาร	2	ร้าน	
3. ร้านก่อสร้าง	1	ร้าน	
4. คาร์แคร์ ล้าง อัด ฉีด	1	ร้าน	
5. ร้านผ้าไหม, เสื้อผ้า, Otop	9	ร้าน	
6. ร้านรับซื้อของเก่า	1	ร้าน	
7. ร้านซ่อม	2	ร้าน	
8. บ้านเช่า	12	หลัง	
9. ร้านวัสดุการเกษตร	8	ร้าน	
10. ร้านถ่ายเอกสาร, พิมพ์การ์ด	3	ร้าน	
11. โรงน้ำแข็ง	1	ร้าน	
12. ร้านค้าวัสดุเครื่องยนต์	1	ร้าน	
13. ร้านบริการอินเทอร์เน็ต	1	ร้าน	
14. ร้านค้าเฟอร์นิเจอร์	1	ร้าน	
15. คลินิก	1	ร้าน	
16. ร้านค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า, เครื่องเสียง		3	ร้าน
17. โกดัง	1	ร้าน	

18. ร้านขายอะไหล่มอเตอร์ไซค์,อะไหล่ยนต์	6	ร้าน
19. ร้านน้ำมัน	1	ร้าน
20. ร้านซ่อมเครื่องยนต์	14	ร้าน
21. โรงขนมจีน	1	ร้าน
22. ปั้มน้ำมันหลอด	3	ร้าน
23. ร้านตัดผม	1	ร้าน
24. ร้านเย็บผ้า	3	ร้าน
25. โรงสีข้าว	8	โรง
26. ร้านปะยาง	1	ร้าน

อาชีพ

อาชีพหลัก ทำนา ทำสวน/ทำไร่

อาชีพเสริม ทอผ้าไหมแพรวา

มีการรวมกลุ่มอาชีพ 10 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มเลี้ยงวัว
- กลุ่มเลี้ยงเป็ด
- กลุ่มชาวนา
- กลุ่มโฮมสเตย์
- กลุ่มจักสาน
- กลุ่มไม้ผล
- กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า
- กลุ่มปุ๋ยชีวภาพ
- กลุ่มสตรีทอผ้าไหมแพรวา
- กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

สาธารณูปโภค

1. ไฟฟ้า มีครบทุก 10 หมู่บ้าน
2. ประปา มีครบทุก 10 หมู่บ้าน
3. โทรศัพท์มีครบทุก 10 หมู่บ้าน

การเดินทาง

1. ทางหลวงแผ่นดิน สายสมเด็จ - คำม่วง
2. ทางหลวงแผ่นดิน สายกาฬสินธุ์ - สมเด็จ - กิ่ง อ.สามชัย - อ.วังสามหมอ จ.อุดรธานี
3. ทางหลวงชนบท สายบ้านใหม่ชัยมงคลตำบลโพน - บ้านนาตาล ตำบลนาทัน
4. ทางหลวงชนบท สายบ้านใหม่ชัยมงคล ตำบลโพน - บ้านคำคา ตำบลโนนศิลา

สถานที่สำคัญ

1. วัดโพธิ์ชัย บ้านหนองบอน หมู่ 10
2. วัดโพธิ์ชัยบ้านโพน หมู่ 4
3. วัดโพธิ์ชัยศรีทองโคกน้อย หมู่ 7
4. วัดป่ารังสีपालิวัน หมู่ 3
5. วัดโพธิ์ศรีวิสัย หมู่ 4

สถานที่ท่องเที่ยว

1. ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทย ผ้าไหมแพรวา เป็นแหล่งที่แสดงถึงภาพความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของชาวผู้ไทย มีบ้านเรือนไทย 4 หลัง และศูนย์พิพิธภัณฑ์ผู้ไทย ผ้าไหมแพรวา

ร้านอาหาร

1. ร้านแก้วใจ บ้านใหม่ชัยมงคล ต.โพน อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์ เป็นร้านที่จำหน่ายอาหารพื้นบ้าน และอาหารตามสั่งทั่วไป ประเภทอาหารที่นิยมลูกค้า ได้แก่ ซุปหางวัว ไก่ผัดเม็ดมะม่วงหิมพานต์ ปลาช่อนผัดคื่นฉ่าย

สินค้าผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ

1. ก่อ่งกระดาศทิชชู
2. ตูกตาดินเผา
3. กระติบข้าว
4. ผลิตภัณฑ์จักสาน
5. ผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่
6. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา เป็นผ้าไหมทอมือ ทอด้วยความประณีต มีลวดลายวิจิตรสวยงามหนึ่งผืนหลากหลายลาย มีกระบวนการทอที่แตกต่างจากผ้าทอมือประเภทอื่น ๆ มีสีสันสลับลวดลายสวยงาม เป็นศิลปะที่ถูกถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ และมีแหล่งผลิตเฉพาะจังหวัดกาฬสินธุ์ และส่งออกจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา
7. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา (คุณบุญมาก)
8. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา (คุณวันคำ)
9. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา (คุณจันทอม)
10. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา (คุณสวรรค์)

11. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา (คุณบุญเลี้ยง)
12. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา (คุณไพโรจน์)
13. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา (คุณทองสี)
14. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา (คุณศักดิ์สิทธิ์)
15. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา (คุณลลิตวดี)
16. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา (คุณลีมา)
17. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา (คุณสมศรี)
18. ผ้าไหมแพรวาลายเกาะสลัปลายพิเศษ
19. พุทธา
20. โสร่งหางกระรอก

ความเป็นมาของผ้าไหมแพรวาบ้านโพน

ผ้าไหมแพรวาเป็นศิลปหัตถกรรมผ้าทอมือที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษของชาวผู้ไทยบ้านโพน เดิมจะทอเก็บไว้เป็นมรดก และนำมาใช้ในงานเทศกาล

บุญประเพณี หรืองานสำคัญอื่น ๆ โดยผู้หญิงใช้หมี่สไบเฉียง ผู้ชายใช้คาดเอวประกอบการ แต่งกายเรียกว่าชุดผู้ไทย ผ้าไหมแพรวาเป็นผ้าที่ทอด้วยมือดั้งเดิมจะมีเฉพาะสีแดงขนาดกว้าง 1 ศอก ยาว 1 วา คำว่า แพรวา มาจาก แพรมายถึง ผ้า วา หมายถึง ความยาวของผ้า 1 วา ก่อนที่ผ้าไหมแพรวาส่งค่าจะมีโอกาสออกสู่สายตาชาวไทยและชาวต่างประเทศการทอผ้าไหมแพรวาได้เดินทางผ่านการเวลาอันยาวนานหลายชั่วอายุคนจนเรียกได้ว่าเกือบจะสูญหายไปจากท้องถิ่นไทย

จวบจนเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2520พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จเยี่ยมพสกนิกรชาวอำเภอคำม่วน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทอดพระเนตร

เห็นชาวบ้านโพน แต่งกายด้วยชุดผู้ไทยผู้หญิงใช้ผ้าสไบแพรวาหมี่เฉียงบ่าซ้าย ผู้ชายใช้คาดเอว ทรงสนพระราชหฤทัยในความงดงามของผ้าไหมแพรวา ทรงมีพระราชประสงค์ให้อนุรักษ์ศิลปะการทอผ้าไหมแพรวา ไว้ให้ยั่งยืนสืบทอดเป็นเอกลักษณ์และมรดกของท้องถิ่นตลอดไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับงานทอผ้าไหมแพรวาไว้ในโครงการส่งเสริมการทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

โปรดเกล้าฯ ให้พัฒนาการทอผ้าไหมแพรวา เพิ่มสีสันทัน ลวดลายหลากหลาย และขยายฟืมให้มีขนาดกว้างและทอผ้าสีพื้นประกอบให้มีความยาวสามารถใช้ตัดเป็นชุดสุภาพสตรีเสื้อสุภาพบุรุษ และประยุกต์เป็นเครื่องแต่งกายใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น จากกว้าง 1 ศอกยาว 1 วา พัฒนาเป็นกว้าง 63 ,73, 80 ซม. ยาว 5 เมตร (ลวดลาย 2 เมตร สีพื้น 3 เมตร) พระองค์ทรงริเริ่มฉลองพระองค์ด้วยผ้าไหมแพรวาและทรงส่งเสริมการผลิตรวมทั้งสร้างสรรค์ฝีมือให้ประณีต สวยงาม ส่งเสริมเป็นอาชีพเสริมแก่ราษฎรเกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้แก่ครอบครัวและชุมชน ขยายผลไปยังหมู่บ้าน/ตำบล/อำเภอ/จังหวัดใกล้เคียง ผ้าไหมแพรวาได้กลายเป็นศิลปอาชีพที่ล้ำค่าช่วยให้ราษฎรมีรายได้เพิ่มพูนและมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นจนได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ปัจจุบันผ้าไหมแพรวาได้รับการยอมรับว่า แพรวาราชนิแห่งใหม่และขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ผ้าไหมแพรวากาฬสินธุ์

บริบทพื้นที่บ้านแก ตำบลโนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ประวัติความเป็นมา

ตำบลโนนศิลา อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งการปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน อยู่ห่างจากอำเภอสหัสขันธ์ ไปทางทิศเหนือ ระยะทาง 25 กม. ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ พุทธภาษาไทยอีสาน

พื้นที่

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม บางส่วนมีน้ำท่วมขัง สภาพดินเป็นดินปนทราย เนื้อที่ทั้งหมด 55 ตร.กม. หรือประมาณ 34,375 ไร่ แบ่งการปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน

เขตพื้นที่

ทิศเหนือ ติดกับ ต.โพน อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์

ทิศใต้ ติดกับ ต.โนนแหลมทอง อ.สหัสขันธ์ จ.กาฬสินธุ์

ทิศตะวันออก ติดกับ ต.เนินยาง อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์

ทิศตะวันตก ติดกับ ต.หนองซ้าง กิ่ง อ.สามชัย จ.กาฬสินธุ์

อาชีพ

อาชีพหลัก ทำนา

อาชีพเสริม ประมง ค้าขาย

สาธารณูปโภค มีไฟฟ้า ประปา ครบทุกหมู่บ้าน , ที่ทำการไปรษณีย์ 1 แห่ง

การเดินทาง

การเดินทางเข้าสู่ตำบลโดยทางหลวงหมายเลข 227 สายกาฬสินธุ์ ถึงอำเภอกำแพง จังหวัดกาฬสินธุ์ ห่างจากตัวจังหวัด 63 กม. ห่างจากตัวอำเภอ 30 กม.

สถานที่ที่น่าสนใจ

เขื่อนลำปาว

พิพิธภัณฑสถานสิรินธร

สินค้าที่น่าสนใจ

1. ผ้าไหมแพรวา เป็นผ้าไหมแพรวาที่มีลวดลายสีสันทวยงาม

ประวัติความเป็นมาผ้าไหมแพรวาบ้านแก ตำบลโนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

การทอผ้า เป็นหัตถกรรมพื้นบ้านที่ต้องอาศัยศิลปะที่เกิดขึ้น จากการสืบทอดภูมิปัญญาของบรรพบุรุษต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน ทุกหมู่บ้านของชาวอีสานจะมีความสามารถในการทอผ้า แต่จะแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม หรือ ประเพณีวัฒนธรรม ของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งเป็นผ้าทอด้วยมือ และใช้วัสดุดิบในท้องถิ่นคือ ฝ้าย ปลูกกันเองแล้วมาทำเป็นเส้นด้ายและนำมาย้อมสีธรรมชาติ คือ เปลือกไม้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น จึงนับได้ว่าการทอผ้าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่ายิ่ง ควรแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่คู่คนไทยสืบไป กลุ่มทอผ้าไหมแพรวา บ้านแก หมู่ที่ 5 ตำบลโนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวบรวมสมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะฝีมือในการทอผ้า มาร่วมกันดำเนินกิจกรรม และร่วมกันฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมการทอผ้าที่ได้รับการถ่ายทอด มาจากบรรพบุรุษ ทั้งยังมีอาชีพเสริมให้แก่ครอบครัว และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีการประชุมชี้แจง และร่วมรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปรึกษาหารือกันเป็นประจำ เพื่อให้กิจกรรมการทอผ้าพื้นเมืองของกลุ่มซึ่งดำเนินการทอผ้าย้อมสี การผลิตยังไม่กว้างขวาง แต่เมื่อสมาชิกได้มีการศึกษา ดูงานฝึกอบรม มีหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือเพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิต กลุ่มจึงได้เกิดแนวคิด ในการประดิษฐ์ประยุกต์คิดค้นวิธีการทอผ้าให้มีการพัฒนามากยิ่งขึ้น เช่น เพิ่มลวดลายที่เป็นธรรมชาติลงบนผืนผ้าผลจากการพัฒนาการทอผ้าของกลุ่ม ทำให้กลุ่มได้เข้าร่วมโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย และได้รับการคัดสรร 5 ดาว ส่งผลให้กลุ่มทอผ้าไหมแพรวา หมู่ที่ 5 ตำบลโนนศิลา

อำเภอสหัชชนันท์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีกำลังใจที่จะพัฒนางานการทอผ้าให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นปัจจุบัน กลุ่มได้ทุ่มเท มุ่งมั่น อย่างเต็มกำลังความสามารถ ร่วมกับเทคนิคต่าง ๆ มาผสมผสานกันไว้ในผ้าทอที่มีคุณภาพ เนื้อผ้าสม่ำเสมอ ไม่ยืด ไม่หด มีความคงทน มีลวดลายโดดเด่น เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

อัตลักษณ์(เอกลักษณ์)/จุดเด่นของผลิตภัณฑ์

มาตรฐานและรางวัลที่ได้รับ

1. OTOP คัดสรร 5 ดาว ปี 2546
2. มพช. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา ปี 2555

ความสัมพันธ์กับชุมชน

กลุ่มทอผ้าไหมแพรวา บ้านแก หมู่ที่ 5 ตำบลโนนศิลา อำเภอสหัชชนันท์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการใช้แรงงานของคนในหมู่บ้านตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการผลิตไปจนถึงขั้นตอนสุดท้ายออกมาเป็นผืนผ้าแพรวารวมจำหน่าย ซึ่งการทอผ้าไหมแพรวาส่วนหนึ่งใช้แรงงานของสมาชิกภายในกลุ่ม การย้อมสีไหม การเก็บลวดลายของผ้าไหมก็ใช้สมาชิกภายในกลุ่มที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการเก็บลวดลาย ซึ่งเป็นการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันและแบ่งหน้าที่กันทำ เมื่อกลุ่มมีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในรอบปีก็นำผลกำไรมาจัดสรรโดยแบ่งให้สมาชิกส่วนหนึ่ง สมทบเก็บไว้ให้กลุ่มส่วนหนึ่ง และนำไปใช้ในการสาธารณประโยชน์และสวัสดิการของหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนาหมู่บ้านอีกส่วนหนึ่ง ทำให้คนในหมู่บ้านมีอาชีพเสริม มีรายได้เพิ่มขึ้น มีความรักความสามัคคีกันของคนในหมู่บ้าน นำมาซึ่งการมีครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

กระบวนการผลิต

วัตถุดิบและส่วนประกอบ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทอและประดิษฐ์ลาย

เนื่องจากการทอผ้าไหมแพรวามีหลายลำดับขั้นตอนที่ผู้ทอต้องมีทักษะและใช้ความประณีตในการทอทั้งยังต้องใช้อุปกรณ์หลายชนิดในการทอประดิษฐ์อุปกรณ์สำคัญๆที่ต้องใช้ในการทอประดิษฐ์ลายผ้า มีดังนี้

1. ฝีม เป็นอุปกรณ์ที่ทำจากไม้เนื้อแข็งทำเป็นกรอบสี่เหลี่ยมมีฟันหลายซี่คล้ายหวีซึ่งมีทั้งทำด้วยลวดและไม้แต่ในปัจจุบันนิยมใช้ลวดทำ

2. เขาหรือเหา คืออุปกรณ์ที่ทำขึ้นจากเส้นด้ายที่ถักขึ้นเพื่อใช้กันไม่ให้เส้นไหมที่ผูกไว้กับหูกทอผ้าเลื่อนลงไปมาเขาแต่ละอันจะใช้เก็บเส้นไหมไว้เขาละเส้น

3. หูกทอผ้า คือโครงสร้างที่ทำจากไม้เนื้อแข็งที่นำมาประกอบเข้าด้วยกันเป็นโครงสร้างเหลี่ยมขนาดค่อนข้างกว้างใหญ่และมีความแข็งแรงพอที่จะรับน้ำหนัก

คนทอผ้าที่ต้องเข้าไปนั่งในขณะทอผ้าได้แปรงหรือหวีคืออุปกรณ์ที่ทำมาจากเส้นใยจากต้นตาลทำให้มีลักษณะคล้ายแปรงขนาดใหญ่ใช้สำหรับช่วยหวีเส้นไหมให้เรียบเพื่อนำไปทอให้ง่ายขึ้น

4. ไม้เก็บขีด คืออุปกรณ์ที่ทำจากแผ่นไม้เรียบมีลักษณะแบน กว้างประมาณ 7-8 เซนติเมตร ยาวประมาณ 1 เมตรปลายด้านหนึ่งของไม้เก็บขีดลักษณะเรียวแหลมเพื่อช่วยให้ใช้สะดวกในการสะกิดหรือเขี่ยเส้นไหมในขณะประดิษฐ์ลายผ้า

5. ไม้ค้ำขีด คือ ไม้ที่เป็นแผ่นบางๆมีลักษณะคล้ายไม้เก็บขีด แต่มีความกว้างมากกว่ามีปลายด้านหนึ่งเป็นปลายแหลมเพื่อให้สอดตามไม้ขีด และค้ำไว้ให้ยกขึ้นแล้วสอดนิ้วเพื่อสอดเส้นด้ายสีต่างๆเพิ่มเข้าไปให้เป็นลวดลาย

6. หลอด และกระสวยหลอด ทำมาจากไม้ปล้องกลมเล็ก ๆ ตัดเป็นท่อน ๆ ยาวประมาณ 5-6 เซนติเมตร เป็นไม้กลวงมีรูยาวตลอดใช้สำหรับพันเส้นไหมต่าง ๆ ที่เตรียมไว้ประดิษฐ์ลาย กระสวยหลอด คือไม้เนื้อแข็งที่นำมาทำให้เป็นลำรางรูปคล้ายเรือ ยาวประมาณ 30-40 เซนติเมตรที่ตรงกลางของกระสวยเขาะเป็นล่องลึกมีแกนยึดหัวท้ายเพื่อนำหลอดพันเส้นไหมที่เตรียมไว้สอดยึดเข้าไป

ขั้นตอนการผลิต

กระบวนการ/ ขั้นตอนการผลิต รวมถึงวัตถุดิบที่ใช้ผลิต มีดังต่อไปนี้

ไหมไทยคุณภาพดี 1.5 กิโลกรัม นำมาฟอกขาวไหม แล้วย้อมด้วยสีโดยสามารถย้อมได้ทั้งสีเคมี และสีธรรมชาตินำเส้นไหมที่ผ่านการย้อมสีแล้วนำมาสู่กระบวนการทอการทำให้เป็นไส้หูก 1 เครื่อง โดยมีความยาว 4 เมตรนำเครื่องหูกที่ได้แล้วนำมาสับหรือต่อกับต้นแบบลวดลายที่อยู่ในพิมพ์ แล้วเริ่มกระบวนการทอลวดลายที่เก็บบรรจุไว้ที่เขาคูทอโดยเฉพาะลายต้นแบบที่ไม่ซ้ำลายโดยทอให้ได้ 10 ลาย อาจจะมีบางลายที่ผู้ทอพัฒนาลวดลายบ้างแต่ก็ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของลายผ้าแพรวาที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณการประดิษฐ์ลวดลายบนผืนผ้าเรียงลำดับดังนี้ เริ่มจากการทอส่วนชายครุย การทอลายเล็ก การทอส่วนที่เป็นผืนผ้า การทอลายที่เชิงผ้า การทอลายหลักหรือลายใหญ่

เทคนิค/เคล็ดลับในการผลิต

ในการทอผ้าไหมแพรวาถ้าทำให้เส้นผ้ามีความเรียบ เส้นด้ายสม่ำเสมอ มีความคงทน จะต้องนำเส้นด้ายไปชุบให้เปียกแล้วนำไปต้มใส่ข้าวจ้าวประมาณ 3 กำมือ ต่อด้าย 1 กิโลกรัม ต้มประมาณ 1 ชั่วโมง นำด้ายมาขยำให้เข้ากันแล้วนำไปผึ่งแดดให้แห้ง ซึ่งจะทำให้เส้นฝ้ายที่เรานำมาทอมีความเหนียว ซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่ได้รับการถ่ายทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ โดยใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้

ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ

กลุ่มทอผ้าไหมแพรวา ที่อยู่ 85 บ้านแก ตำบลโนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 46140

เบอร์โทรศัพท์ 0857577543

E-mail: otoptoday@gmail.com

ประธานกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการกลุ่มทอผ้าไหมแพรวา

แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์

1. จำหน่ายที่กลุ่มทอผ้าไหมแพรวา ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 8 หมู่ที่ 5 บ้านแก ตำบล โนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 46140 โทร. 0857577543

2. เครือข่ายการผลิตภายในตำบล นอกเขตพื้นที่ตำบล และอำเภอ

3. ตามที่ส่วนราชการจัดให้มีกิจกรรมการจำหน่ายสินค้าขึ้น

เส้นทางคมนาคม

โดยรถโดยสารประจำทาง

จากกรุงเทพมหานคร ถึง สถานีรถโดยสารประจำทางจังหวัดกาฬสินธุ์

จากสถานีรถโดยสารประจำทางจังหวัดกาฬสินธุ์ ถึง บ้านแก หมู่ที่ 5 ตำบลโนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลิตภัณฑ์

ผ้าไหม

บริบทพื้นที่บ้านโนนชาติ ตำบลหนองแวง อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ประวัติความเป็นมา

ตำบลหนองแวง มีจำนวนหมู่บ้าน 16 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านหนองแวง หมู่ 2 บ้านหนองขาม หมู่ 3 บ้านสร้างแก้ว หมู่ 4 บ้านโคกกลาง หมู่ 5 บ้านโนนชาติ หมู่ 6 บ้านคำไผ่ หมู่ 7 บ้านหนองผ้าอ้อม หมู่ 8 บ้านโนนชาติ หมู่ 9 บ้านหนองแวง หมู่ 10 บ้านพรสวรรค์ หมู่ 11 บ้านดงคำพัฒนา หมู่ 12 บ้านหนองผ้าอ้อม หมู่ 13 บ้านสร้างแก้ว หมู่ 14 บ้านประชาสามัคคี หมู่ 15 บ้านโนนชาติ หมู่ 16 บ้านหนองแวง

พื้นที่

มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 49,125 ไร่ เป็นพื้นที่การเกษตรประมาณ 24,018 ไร่ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปทิศใต้ของตำบลเป็นพื้นที่สูงจึงเป็นที่ทำไร่ ส่วนทิศเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือจะเป็นพื้นที่ราบ เหมาะแก่การปลูกข้าว ดินค่อนข้างเป็นทราย

เขตพื้นที่

ทิศเหนือ ติดกับ ต.ศรีสมเด็จ และ ต.สมเด็จ อ.สมเด็จ จ.กาฬสินธุ์

ทิศใต้ ติดกับ ต.นาจารย์ ต.กลางหมื่น และ ต.ภู่ออ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์

ทิศตะวันออก ติดกับ ต.ยอดแกง อ.นามน จ.กาฬสินธุ์

ทิศตะวันตก ติดกับ ต.นามาเชือ อ.สหัสขันธ์ จ.กาฬสินธุ์

อาชีพ

อาชีพหลัก ทำนา ทำไร่

อาชีพเสริม เลี้ยงสัตว์ รับจ้าง

สาธารณูปโภค

จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ในเขต อบต. 1,676 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 98.00 ของจำนวนหลังคาเรือน

การเดินทาง

การเดินทางใช้ถนนถีนานนท์ จากกาฬสินธุ์ - สมเด็จ ห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ประมาณ 30 กม. ห่างจากอำเภอสมเด็จ ประมาณ 10 กม.

ผลิตภัณฑ์

ผ้าไหมมัดหมี่

สถานที่ที่น่าสนใจ

1. อบต.หนองแวง
2. วัดหนองแวงศีลาราม
3. วัดสว่างจิวราราม
4. วัดสว่างอารีย์
5. วัดนิมิตเมธาवास
6. วัดสระเกษ
7. วัดเวฬุณาราม
8. วัดมัตถิมवास
9. วัดศิริธรรมาราม
10. วัดดงคำพัฒนาราม
11. วัดเทพะวิสุธาราม

สินค้าผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ

1. ที่นอนปิกนิก
2. ผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม
3. ผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม (คุณละมุล)
4. ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าเด็ก
5. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมัดหมี่ ทอมือด้วยความประณีต เนื้อผ้าดี สีสันทนและลวดลายสวยงาม มีให้

เลือกมากมาย

กลุ่มทอผ้าไหมมัดหมี่

125 หมู่ 5 บ้านโนนชาติ ต.หนองแวง อ.สมเด็จ จ.กาฬสินธุ์ 46150

ติดต่อ : นางพุดม สุขมั่งคะเศ

โทร : 09 278-9765

จำนวนสมาชิกกลุ่ม 52 คน

การจัดการ

เดิมชาวบ้านโนนชาติทอผ้าไหมมัดหมี่ หลังฤดูทำนามาตั้งแต่สมัยก่อน และสืบทอดการทอผ้าไหมมัดหมี่ให้ลูกหลานต่อมาจนถึงปัจจุบัน และจึงได้จัดตั้งกลุ่มเพื่อทำเป็นอาชีพเสริม

ชุมชน

1. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
2. กลุ่มเลี้ยงปลา
3. กลุ่มทอผ้าไหมมัดหมี่

การรวมกลุ่ม

เป็นการรวมกลุ่มของสมาชิกในกลุ่มในหมู่บ้าน ร่วมกันผลิตและจำหน่าย

อาชีพหลัก

ทำนา ทำสวน

อาชีพเสริม

ทอผ้าไหมมัดหมี่

บริบทพื้นที่บ้านหนองซ่าง ตำบลหนองซ่าง อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ประวัติความเป็นมา

ประมาณปีพุทธศักราช 2387 หรือประมาณ 160 ปีที่ผ่านมา (นับจาก ปีพ.ศ.2548) ตามคำบอกเล่าต่อกันมา ได้มีคนกลุ่มหนึ่งประกอบด้วย นายวัน สุปัญญาบุตร ,นายโพธิ์ สุปัญญาบุตร ,นายท้าวศิริกำเลิศ ,นายคุณ ศิลาพจน์ และนายทา ปัญจิต พร้อมกับพรรคพวกได้อพยพมาจาก เมืองบงเมืองวัง ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ (ปัจจุบันคือตำบลกุดสิม อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์) โดยการเดินทางของคนกลุ่มนี้ในสมัยนั้นใช้ ช้าง เป็นพาหนะในการขนส่งเสบียง อาหารและสิ่งของอื่นๆที่จำเป็น ซึ่งการเดินทางในสมัยนั้นเต็มไปด้วยความยากลำบาก เพราะเส้นทางเป็นป่าเขา แต่คนกลุ่มนี้ก็ไม่ได้อาศัยแต่ประการใด และได้เดินทางมาเรื่อยๆ พอเดินทางมาถึงแหล่งน้ำ แห่งหนึ่งก็ได้หยุดพักผ่อน ประกอบกับเสบียงที่ได้เตรียมมาก็เหลือน้อยลงทุกที นายคุณ ศิลาพจน์ และพรรคพวกจึงจึงได้ตกลงกันตั้งรกรากในบริเวณนี้ เพราะเห็นว่าในบริเวณที่หยุดพักเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ จึงได้ตั้งชื่อว่า “บ้านหนองจอก” เพราะในหนองน้ำมีจอกเป็นจำนวนมาก หลังจากนั้นไม่นาน นายคุณ ศิลาพจน์ และพรรคพวกก็ได้อพยพไปตั้งรกรากใหม่ที่อยู่ทางทิศตะวันตก ซึ่งไม่ห่างจากบ้านหนองจอกมากนัก เพราะในบริเวณนี้มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเกษตร และมีพื้นที่บางส่วนเป็นที่ดอนซึ่งเหมาะสำหรับการสร้างที่อยู่อาศัย แต่ในขณะเดียวกัน ก็มีคนอื่นกลุ่มหนึ่งได้อพยพไปตั้งถิ่นรกรากทางทิศตะวันออกของบ้านหนองจอก (ปัจจุบันคือบ้านโพน

อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์) หลังจากนั้นไม่นาน ช้างของนายคุณ ศิลาพจน์ ซึ่งเป็นพาหนะในการเดินทางอพยพทุกครั้งที่มีการอพยพ มีอาการผิดปกติเกิดขึ้น เชื่องซึมไม่กินอาหาร นายคุณ ศิลาพจน์ และพรรคพวกได้เฝ้าดูอาการของช้าง และได้รับการรักษาตามวิธีการพื้นบ้าน โดยใช้สมุนไพรที่มีอยู่ตามธรรมชาติ แต่อาการของช้างก็ยังไม่ดีขึ้นนับวันยิ่งทรุดลง ประกอบกับช้างมีอายุมากแล้ว อยู่มาวันหนึ่ง นายคุณ ศิลาพจน์ และพรรคพวก กำลังเฝ้าดูอาการของช้างอยู่นั้น ช้างได้พยายามยกเท้าหน้าขึ้นเหนือหัวของมัน หลังจากนั้นไม่นานมันก็ได้ทรุดลงกับพื้นและเสียชีวิตลงในเวลาต่อมา ซึ่งทำให้นายคุณ ศิลาพจน์ และพรรคพวกเสียใจเป็นอย่างมาก และนายคุณ ศิลาพจน์และพรรคพวกจึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านหนองช้างตาย” เมื่อปี พุทธศักราช 2407

ต่อมาได้มีคนกลุ่มหนึ่งในบ้านหนองช้างตายได้แยกตัวออกไปตั้งรกรากแห่งใหม่ ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือของบ้านหนองช้างตายซึ่งในปัจจุบันคือ “บ้านหนองแก่นทราย” และในปีพุทธศักราช 2420 ชาวบ้านหนองช้างตายได้ตัดคำว่า ตายออกเนื่องจากเป็นคำที่ไม่เป็นมงคล จึงเหลือแต่คำว่า “บ้านหนองช้าง” และเป็นชื่อของหมู่บ้านจนมาถึงทุกวันนี้ แต่เดิมทีนั้น บ้านหนองช้างกับบ้านหนองแก่นทราย ตั้งเป็นหมู่บ้านเดียวกันเป็นหมู่ที่ 4 ตำบลสำราญ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ และเมื่อ พ.ศ. 2538 ได้มีการประกาศจัดตั้งกิ่งอำเภอสามชัยขึ้น ทำให้บ้านหนองช้างและบ้านหนองแก่นทราย หมู่ที่ 4 แยกมาอยู่ที่กิ่งอำเภอสามชัย และได้จัดตั้งเป็นสภาตำบลหนองช้าง ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองช้าง ซึ่งในปัจจุบันตำบลหนองช้าง มีทั้งหมด 8 หมู่บ้านดังต่อไปนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านค้อ
- หมู่ที่ 2 บ้านจาน
- หมู่ที่ 3 บ้านหนองช้าง
- หมู่ที่ 4 บ้านห้วยยาง
- หมู่ที่ 5 บ้านหนองแก่นทราย
- หมู่ที่ 6 บ้านนาคูณ
- หมู่ที่ 7 บ้านดงดาว
- หมู่ที่ 8 บ้านพรเจริญ

พื้นที่

ตำบลหนองช้าง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอสามชัย และอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดกาฬสินธุ์ ห่างจากอำเภอสามชัยประมาณ 5 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ประมาณ 89 กิโลเมตร มีสภาพเป็นที่ราบลุ่ม สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองช้าง พื้นที่ทั้งหมดประมาณ 24,250 ไร่ หรือประมาณ 38.8 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ทางการเกษตร ประมาณ 21,242 ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร และนับถือศาสนาพุทธ โดยมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่อื่นๆ ดังนี้

ที่ทำการบริหารส่วนตำบลหนองช้าง ตั้งอยู่เลขที่ 40 หมู่ที่ 5 บ้านหนองแก่นทราย ตำบลหนองช้าง อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

เขตพื้นที่

ทิศเหนือ ติดกับเขต องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคลอง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศใต้ ติดกับเขต องค์การบริหารส่วนตำบลคำสร้างเที่ยง อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศตะวันออก ติดกับเขต เทศบาลตำบลโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศตะวันตก ติดกับเขต องค์การบริหารส่วนตำบลสำราญ อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ลักษณะภูมิทัศน์

ตำบลหนองช้างมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่ม สลับกับป่าโคก และภูเขาบางส่วน สภาพดินเป็นดินปนกรวด มีความสมบูรณ์ต่ำ มี 3 ฤดู ลักษณะอากาศ ฤดูร้อนสภาพอากาศร้อนชื้น ฤดูฝนมีน้ำฝนตกชุก ฤดูหนาวมีสภาพอากาศหนาวมาก (มีสภาพอากาศหนาวแห้ง)

คำขวัญตำบล

" หนองช้างถิ่นภูไท ศิวีไลแพรวา งามตาโปงลาง "

ปากกว้างหนองไม้โจด น้อมนำประเพณี รุ่งโรจน์วัฒนธรรม "

อาชีพ

อาชีพหลัก ทำนา

อาชีพเสริม เลี้ยงสัตว์

สาธารณูปโภค มีไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์สาธารณะครบทุกหมู่บ้าน

การเดินทาง

เริ่มเดินทางจากที่ว่าการกิ่งอำเภอสามชัย ถึงตำบลหนองช้าง โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2289 ระยะทาง 5 กม.

สถานที่สำคัญ

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง
- 2) ศูนย์การเรียนชุมชน(ศรช.) 1 แห่ง
- 3) สถานีตำรวจภูธร 1 แห่ง
- 4) สถานีอนามัย 1 แห่ง
- 5) วัด 2 แห่ง คือ โปธิ์แสงสว่าง และวัดสว่างศรีบุญเรือง

สถานที่ท่องเที่ยว

1 ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ตำบลหนองช้าง หมู่ที่ 3 ผ้าแพรวา ลวดลายวิจิตรสวยงามใช้สำหรับตัดชุดสภาพบุรุษสตรี เป็นของขวัญของฝากสินค้าผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ

สินค้าผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ

- 1 กระเป๋าผ้าไหม
- 2 ผลิตภัณฑ์จักสาน
- 3 ผลิตภัณฑ์ผ้าไหม
- 4 ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าไหมสำเร็จรูป
- 5 ผ้าไหมแพรวา เป็นผ้าแพรวาที่ทอจากเส้นไหม ด้วยลายเกราะ มีหลายสีสวยงามประณีต
- 6 ผ้าไหมแพรวา (นางสาวประกอบ)
- 7 ผ้าไหมแพรวา (นางสิน)
- 8 หมอนสามเหลี่ยม

สรุป การทอผ้าแพรวามีมาพร้อมกับวัฒนธรรมของชาวภูไท ซึ่งเป็นชนกลุ่มหนึ่งที่มีถิ่นกำเนิดในบริเวณแคว้นสิบสองจุไทย (ดินแดนส่วนเหนือของลาวและเวียดนาม ติดกับดินแดนภาคใต้ของจีน) อพยพเคลื่อนย้ายผ่านเวียดนาม ลาว แล้วข้ามฝั่งแม่น้ำโขง เข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่แถบเทือกเขาภูพาน ทางภาคอีสานของไทย ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าการทอในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอคำม่วง, อำเภอสหัสขันธ์, อำเภอสมเด็จ และอำเภอสามชัย (กัญญารัตน์ แสนศิลา, 2561)

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผ้าไหมแพรวา

ผ้าไหมไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมการแต่งกายที่สืบสานกันมากกว่า 3,000 ปี มาแล้วโดยมีแหล่งสำคัญอยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และได้ขยายไปยังภาคเหนือตอนบน จนปัจจุบันได้แพร่กระจายไปทุกภูมิภาคของประเทศซึ่งมีความแตกต่างกันในลวดลายตามเชิงความคิดและวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่น (ทิพย์สุรางค์ วัชชุม, 2554)

ผ้าไหมแพรวา

ผ้าแพรวา นับเป็นผ้าไทยอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความนิยมสูงในหมู่ผู้นิยมผ้าไทย ทั้งที่อยู่ในประเทศและต่างประเทศ ที่บ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นพื้นที่ที่มีการทอผ้าไหมแพรวาที่งดงาม และมีชื่อเสียงระดับประเทศ (สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์, 2560)

ผ้าแพรวา มีความหมายรวมกันว่าผ้าทอเป็นผืนที่มีขนาดความยาว 1 วา หรือ 1 ช่วงแขน ใช้สำหรับคลุมไหล่หรือห่มสไบเฉียง ที่เรียกว่าผ้าเปียงของชาวผู้ไทย ซึ่งใช้ในโอกาสที่มีงานเทศกาลบุญประเพณี หรืองานสำคัญอื่นๆโดยประเพณีทางวัฒนธรรมของหญิงสาวชาวผู้ไทย จะต้องยึดถือปฏิบัติคือ จะต้องตัดเย็บผ้าทอ 3 อย่างคือ เสื้อดำ ตำแพรว (หมายถึงการทอผ้าแพรวา) และชิ้นไหม

ผ้าแพรวา มีความหมายตามรูปศัพท์ซึ่งเป็นคำผสมระหว่างคำมูล 3 คำคือ ผ้า หมายถึง วัสดุอย่างหนึ่งที่ลักษณะเป็นผืน ได้จากการเอาเส้นใยของฝ้าย ไหม ป่าน ปอ ฯลฯ ซึ่งผ่านกรรมวิธีทออย่าง เป็นต้นว่าการปั่น เส้นใยให้เป็นด้าย ย้อมสี ฟอกสี การฟั่นเกลียว การเคลือบผิว ฯลฯ แล้วนำมาทอเข้าด้วยกันให้เป็นผืน มีขนาดความกว้าง ความยาว แตกต่างกันไปตามความต้องการใช้สอยประโยชน์ เมื่อทอเสร็จเป็นผืนแล้ว จะเรียกชื่อแตกต่างกันออกไปตามชื่อวัสดุที่นำมาใช้ถักทอ เช่น ถ้าทอจากใยฝ้าย เรียกว่าผ้าฝ้าย หรือถ้าทอจากเส้นใยไหม เรียกว่าผ้าไหม

แพรวา มาจากคำ 2 คำ คือ คำว่า แพรว กับ วา

แพรว เป็นคำที่ชาวอีสานใช้เรียกผ้าผืนนี้ วา คือความยาวของผ้าผืนนี้จะยาวประมาณ 1 วา ทำจากฝ้ายก็เรียกว่า ผ้าแพรวา ทำจากไหมก็เรียกว่า ผ้าแพรวา

แพรว หรือ แพ (ภาษาอีสาน) หมายถึง ผ้าที่ยังไม่ได้แปรรูปให้เป็นเสื้อ หรือช่อง (โสังหรือกางเกง) คือยังมีลักษณะเป็นผืนผ้าที่เสร็จจากการถักทอ มักเรียกชื่อแตกต่างกันออกไปตามลักษณะวัสดุที่ใช้ เช่น แพรวไหม แพรวฝ้าย แพรวอู่ไ้ เป็นต้น

วา หมายถึง มาตราวัดความยาวอย่างหนึ่ง ได้จากการกางแขนทั้ง 2 แขนออกไปจนสุดแล้ว ทาบกับสิ่งที่ต้องการวัดขนาดความยาว ด้วยการทาบลงไปให้แขนตรงเป็นเส้นขนาน ทำอย่างนี้แต่ละ ครั้งเรียกว่า 1 วา (ต่อมาปรับปรุงมาตราวัดนี้ใหม่ว่า 1 วา มีขนาดเท่ากับ 4 ศอก) ดังนั้นคำว่า ผ้าแพร วา จึงมีความหมายรวมกันว่า ผ้าทอเป็นผืนที่มีขนาดความยาว 1 วาหรือ 1 ช่วงแขน

สรุปได้ว่า ผ้าไหมแพรวา หมายถึง ผ้าที่ทอจากเส้นไหม เป็นผืนที่มีขนาดความยาว 1 วาหรือ 1 ช่วงแขน มีสีสันทันและลวดลายที่สวยงามมีเอกลักษณ์

ประวัติ

แพรวา หรือผ้าไหมแพรวา เป็นผ้าทอมืออันเป็นเอกลักษณ์ของชาวผู้ไทยหรือภูไท การทอผ้า แพรวามีมาพร้อมกับวัฒนธรรมของชาวภูไท ซึ่งเป็นชนกลุ่มหนึ่งที่มีถิ่นกำเนิดในบริเวณแคว้นสิบสองจุ ไทย (ดินแดนส่วนเหนือของลาวและเวียดนาม ติดกับดินแดนภาคใต้ของจีน) อพยพเคลื่อนย้ายผ่าน เวียดนาม ลาว แล้วข้ามฝั่งแม่น้ำโขง เข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่แถบเทือกเขาภูพาน ทางภาคอีสานของ ไทย ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดกาฬสินธุ์ นครพนม มุกดาหาร สกลนคร โดยยังคงรักษาวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ การแต่งกาย และการทอผ้าไหม ที่มีภูมิปัญญาในการทอด้วยการเก็บลายจากการ เก็บขิด และการจกที่มีลวดลายโดดเด่น นับเป็นภูมิปัญญาที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษและ พัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ผ้าแพรวาจึงเหมือนเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มชนที่สืบเชื้อสายมาจากกลุ่มผู้ไท โดยผู้หญิงจะถูกฝึกทอผ้ามาตั้งแต่อายุ 9 – 15 ปี ชาวผู้ไทยที่ทอผ้าแพรวาส่วนใหญ่จะอยู่ที่บ้านโพน อำเภอดงคำมวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบกับการเลือกใช้เส้นไหมน้อยหรือไหมยอดที่มีความเลื่อมมัน ผ้า ไหมแพรวาจึงถือว่าเป็นของล้ำค่า และมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชาวผู้ไทยอย่างแท้จริง ดังคำขวัญ จังหวัดกาฬสินธุ์ที่ว่า “หลวงพ่อดังคำลือเลื่อง เมืองฟ้าแดดสงยาง โปงลางเลิศล้ำ วัฒนธรรมผู้ไทย ผ้า ไหมแพรวา ผาเสวยภูพาน มหาธารลำปาว ไดโนเสาร์สัตว์ โลกล้านปี” (สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์, 2560)

ผ้าแพรวาได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากโครงการศูนย์ศิลปาชีพพิเศษในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เมื่อครั้งเสด็จเยี่ยมพสกนิกรชาวอำเภอดงคำมวง เมื่อปี 2520 ได้ทอดพระเนตร เห็นชาวภูไทบ้านโพน แต่งตัวโดยใช้ผ้าแพรวาหม่มตามแบบสไบเฉียง หรือเรียกว่าผ้าเบี่ยงทรงสนพระทัย มาก จึงโปรดให้มีการสนับสนุน และได้มีพระราชดำริให้ขยายหน้าผ้าให้กว้างขึ้น เพื่อที่จะนำไปใช้เป็น ผ้าผืน สำหรับตัดเสื้อผ้าได้ อีกทั้งพัฒนาลวดลายให้เหมาะสมตามความต้องการของตลาด การ

พัฒนาการทอผ้าแพรวา เกิดขึ้นเพราะพระบารมีของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงทอดพระเนตรเห็นความงาม และคุณค่าแห่งศิลปะชิ้นนี้ในครั้งนั้น

ลวดลายและกรรมวิธีการทอ

ลวดลายผ้าแพรวา นับเป็นผ้ามรดกของครอบครัว โดยในแต่ละครัวเรือนจะมีผ้าแซ่ว ซึ่งเป็นผ้าไหม ส่วนใหญ่ทอพื้นสีขาว ขนาดประมาณ 25 x 30 เซนติเมตร มีลวดลายต่างๆเป็นต้นแบบ ลายดั้งเดิมแต่โบราณ ซึ่งทอไว้บนผืนผ้าที่สืบต่อมาจากบรรพบุรุษ บนผ้าแซ่วผืนหนึ่งๆ อาจมีลวดลายมากถึงประมาณกว่า 100 ลาย การทอผ้าจะดูลวดลายจากต้นแบบในผ้าแซ่ว โดยจะจัดวางลายใดตรงส่วนไหนหรือให้สีใด ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ทอ เกิดเป็นเอกลักษณ์ของผ้าแพรวาจากการวางองค์ประกอบของลวดลายต้นแบบ และการให้สีสันทนของผู้ทอลวดลายของแพรวา มีลักษณะคล้ายคลึงกับลายขิดอีสาน แตกต่างกันบ้างที่ความหลากหลายของสีสันทนในแต่ละลวดลาย แต่มีลักษณะรวมกันคือลายหลักมักเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานของลายผ้า ส่วนสีสันทนผ้าแพรวาแต่เดิมนิยมพื้นสีแดงคล้ำ ย้อมด้วยครั่งมีลายจกสีเหลือง สีน้ำเงิน สีขาว และสีเขียวเข้ม กระจายทั้งผืนผ้าสอดสลับในแต่ละลาย แต่ละแถวลวดลายที่ปรากฏบนผ้าทอแพรวา ที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของผ้าประเภทนี้ จะประกอบด้วยตัวลาย ทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้

1) ลายหลัก คือลายที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งปรากฏอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ของลายผ้าในแนวนอนลายหลักแต่ละลายมีความ กว้างของลายสม่ำเสมอ คือกว้างประมาณแถวละ 8 – 12 เซนติเมตร ในแพรวาผืนหนึ่งๆ จะมีลายหลักประมาณ 13 แถว ลายหลักต่างๆ เช่น ลายนาค ลายสี่แขน ลายพันธุ์มหา ลายดอกสา ฯลฯ ส่วนประกอบสำคัญของลายหลัก คือ ลายนอก ลายใน และลายเครือ ลายนอกคือส่วนที่มีลักษณะเป็นตารางสามเหลี่ยมประกอบ 2 ข้างของลายใน มีลวดลายครึ่งหนึ่งของลายในตลอดความกว้างของผืนผ้า ลายใน คือส่วนที่อยู่ตรงกลางของแถวหลัก มีลวดลายเต็มรูปอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ตลอดความกว้างของผืนผ้าเช่นกัน ลายเครือ คือส่วนที่อยู่ในกรอบแถวบนของกรอบสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ในแต่ละแนวมี กึ่งกลางของลายหลักเป็นส่วนยอดของลายเครือ

2) ลายคั่น หรือลายแถบ คือลายที่มีขนาดเล็กอยู่ในแนวขวางผืนผ้า ความกว้างของลายประมาณ 4 – 6 เซนติเมตร ทำหน้าที่เป็นตัวแบ่งลายใหญ่ออกเป็นช่วงสลับกันไป เช่น ลายตาไก่ลายงู ลอย ลายขาเข ฯลฯ

3) ลายช่อปลายเชิง หรือลายเชิงผ้า คือลายที่ปรากฏอยู่ตรงช่วงปลายของผ้าทั้ง 2 ข้าง ทอดติดกับลายคั่น ทำหน้าที่เป็นตัวเริ่มและตัวจบของลายผ้า มีความกว้างประมาณ 4 – 10 เซนติเมตร เช่น ลายช่อชั้นหมาก ลายดอกบัวน้อย ฯลฯ

ส่วนประกอบของผ้าแพรวา

ผ้าแพรวา เป็นผ้าทอจากเส้นใยไหม ที่มีลักษณะลวดลายผสมกันระหว่างลายขีดและจกบนผืนผ้า ในกระบวนการทอจะใช้วิธีเก็บลายขีดบนผ้าผืนเรียบ ใช้ไม้เก็บขีด คัดเก็บขิดยกลาย โดยต้องนับจำนวนเส้นไหม แล้วใช้ไม้ลายขิดสายเป็นลายเก็บไว้ ในการทอเก็บลายจะแบ่งเป็นช่วง แต่ละช่วงเก็บลายไม่เหมือนกัน ส่วนที่อยู่ตรงปลายต่อกับผ้าเรียบ เป็นการเก็บขิดดอกเล็ก ส่วนต่อไปเป็นการเก็บขิดดอกใหญ่ เรียกว่า “ดอกลายผ้า” ใช้ไม้ในการเก็บลายต่างกัน

ส่วนกรรมวิธีการจก ซึ่งคือกรรมวิธียกเส้นด้ายยืน แล้วสอดเส้นไหมสีซึ่งเป็นเส้นพุ่งพิเศษเข้าไปในผืนผ้า ทำให้เกิดลวดลายผ้าที่ต้องการ การทอแพรวาแบบผู้ไทเท่านั้น จะไม่ใช้อุปกรณ์อื่นช่วย ไม่ว่าจะเข็ม ไม้ หรือขนม่น แต่จะใช้นิ้วก้อยจกเกาะเกี่ยว และสอดเส้นไหมสีซึ่งเป็นเส้นพุ่งพิเศษแล้วผูกเก็บปมเส้นด้ายด้านบน เพื่อให้เกิดลวดลาย โดยใช้การเกาะลายด้วยนิ้วก้อยตลอด จากริมผ้าข้างหนึ่งไปยังอีกข้างหนึ่งตลอดทั้งแถว

จุดเด่นและความเป็นเอกลักษณ์ของผ้าแพรวาคือ ลวดลายสีสันทัน และความ มีระเบียบ ความเรียบ ความงามของผืนผ้า ในผ้าแพรวาผืนหนึ่งจะมีอยู่ประมาณ 10 หรือ 12 ลาย ใช้เส้นไหมในการทอตั้งแต่ 2-9 สี สอดสลับในแต่ละลายแต่ละแถว ลวดลายที่ปรากฏจะประณีตเรียบเนียนเป็นเนื้อเดียวกันตลอดทั้งผืนผ้าลักษณะของ ลายผ้าของแพรวาที่ทอในปัจจุบัน แบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆได้แก่ ผ้าแพรวาลายล่อง ผ้าแพรวาลายจก และผ้าแพรวาลายเกาะผ้าแพรวาลายล่อง หมายถึง ผ้าแพรวาที่มีลวดลายเรียบง่าย มี 2 สี สีหนึ่งเป็นสีพื้น อีกสีหนึ่งเป็นลวดลายผ้าแพรวาลายจก หมายถึง ผ้าแพรวาลายล่อง ที่มีการเพิ่มความพิเศษโดยการจกเพิ่มดอกเข้าไปในลายล่องบนผืนผ้า เพื่อแต้มสีสันทันให้สวยงามยิ่งขึ้น แต่สีจะไม่หลากหลายสดใสเหมือนแพรวาลายเกาะผ้าแพรวาลายเกาะ หมายถึงผ้าแพรวาที่มีลวดลายและสีสันทันหลายสีเกาะเกี่ยวพันกันไป ลวดลายที่ใช้ทอแพรวาลายเกาะ ส่วนใหญ่เป็นลายดอกใหญ่ ซึ่งเป็นลายหลักของการทอผ้าแพรวา อาจจะทอไม่ให้ซ้ำลายกันเลยในแต่ละแนวก็ได้การนำไปใช้ประโยชน์ แต่โบราณนิยมเพื่อนำไปใช้เป็นผ้าห่มตัว โดยห่มเฉียงบ่าหรือห่มเฉียงนอก ฯลฯ และใช้ปูสำหรับกราบพระ นิยมใช้คู่กับแพรมนซึ่งมีขนาดเล็กกว่า ทำเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีชายครุย

ทั้ง 2 ด้าน ใช้สำหรับคลุมศีรษะหรือเป็นผ้าเช็ดหน้า ปัจจุบันมีการทอเป็นผ้าผืนหน้ากว้าง สำหรับตัดเป็นเสื้อผ้าสวมใส่

ความหมายของผ้าไหมแพรวา เป็นชื่อเฉพาะที่ชาวอีสานทั่วไปใช้เรียกผ้าชนิดหนึ่งที่ใช้สำหรับคลุมไหล่ หรือใช้ห่มสไบเฉียงของชาวภูไทย ซึ่งมักจะนำมาใช้ในโอกาสพิเศษเท่านั้น เช่นงานเทศกาลประจำปี หรืองานบุญประเพณี (สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์, 2560)

กระบวนการผลิต

วัตถุดิบและส่วนประกอบ

เนื่องจากการทอผ้าไหมแพรวามีหลายลำดับขั้นตอนที่ผู้ทอต้องมีทักษะ และใช้ความประณีต ในการทอก็ยังคงต้องใช้อุปกรณ์หลายชนิด ในการทอประดิษฐ์อุปกรณ์สำคัญๆ ที่ต้องใช้ในการทอประดิษฐ์ลายผ้า มีดังนี้

1. ฝีม เป็นอุปกรณ์ที่ทำจากไม้เนื้อแข็งทำเป็นกรอบสี่เหลี่ยมมีพื้นหลายซี่คล้ายหวี ซึ่งมีทั้งทำด้วยลวดและไม้แต่ในปัจจุบันนิยมใช้ลวดทำ

2. เขหรือเหา คือ อุปกรณ์ที่ทำขึ้นจากเส้นด้ายที่ถักขึ้นเพื่อใช้กันไม่ให้เส้นไหมที่ผูกไว้กับหูกทอผ้าเลื่อนยุ่งไปมา เขาแต่ละอันจะใช้เก็บเส้นไหมไว้เขาละเส้น

3. หูกทอผ้า คือ โครงสร้างที่ทำจากไม้เนื้อแข็งที่นำมาประกอบเข้าด้วยกันเป็นโครงสี่เหลี่ยมขนาดค่อนข้างกว้างใหญ่ และมีความแข็งแรงพอที่จะรับน้ำหนักคนทอผ้าที่ต้องเข้าไปนั่งในขณะทอผ้าได้

- แปรงหวีหูก คือ อุปกรณ์ที่ทำมาจากเส้นใยจากต้นตาลทำให้มีลักษณะคล้ายแปรงขนาดใหญ่ ใช้สำหรับช่วยหวีเส้นไหมให้เรียบ เพื่อให้นำไปทอได้ง่ายขึ้น

- ไม้เก็บขิด คือ อุปกรณ์ที่ทำจากแผ่นไม้เรียบ มีลักษณะแบน กว้างประมาณ 7-8 เซนติเมตร ยาวประมาณ 1 เมตร ปลายด้านหนึ่งของไม้เก็บขิดลักษณะเรียวแหลม เพื่อช่วยให้ใช้สะดวกในการสะกิดหรือเขี่ยเส้นไหมในขณะประดิษฐ์ลายผ้า

- ไม้ค้ำขิด คือ ไม้ที่เป็นแผ่นบางๆ มีลักษณะคล้ายไม้เก็บขิด แต่มีความกว้างมากกว่า มีปลายด้านหนึ่งเป็นปลายแหลมเพื่อให้สอดตามไม้ขิด และค้ำไว้ให้ยกขึ้น แล้วสอดนิ้วเพื่อสอดเส้นด้ายสีต่างๆ เพิ่มเข้าไปให้เป็นลวดลาย

- หลอด และกระสวยหลอด ทำมาจากไม้ปล้องกลมเล็กๆ ตัดเป็นท่อนๆ ยาวประมาณ 5-6 เซนติเมตร เป็นไม้กลวงมีรูยาวตลอด ใช้สำหรับพันเส้นไหมต่างๆ ที่เตรียมไว้ประดิษฐ์ลาย กระสวย

หลอด คือ ไม้เนื้อแข็งที่นำมาตากให้เป็นลำวางรูปคล้ายเรือ ยาวประมาณ 30-40 เซนติเมตร ที่ตรงกลางของกระสวยเซาะเป็นร่องลึก มีแกนยึดหัวท้ายเพื่อนำหลอดพันเส้นไหมที่เตรียมไว้สอดยึดเข้าไป

- ไม้เหยียบหูก คือ ไม้สองอัน ยาวประมาณ 1 เมตร ที่ใช้เชือกสอดร้อยไว้อยู่ด้านล่างของหูกทอผ้า เพื่อเหยียบยึดเส้นด้ายที่หูกขึ้นลงเป็นจังหวะ เพื่อจะได้สอดกระสวยไปได้

- ไม้หาบหูก เป็นไม้เนื้อแข็งใช้สำหรับสอดเชือกผ่านรูที่เจาะไว้ร่องเข้ากับพืมที่แขวนอยู่บนโครงหูก

- ไม้ทำลายขีด เป็นไม้ไผ่กลมขนาดเล็กๆ มีจำนวนหลายอันเท่ากับจำนวนลายขีด

- ไม้กำพืม หรือ ไม้ม้วนผ้า คือ ไม้เนื้อแข็งที่มีขนาดยาวเท่ากับความกว้างของโครงหูกทอผ้า

4. ผ้าแซ่ว คือ ผ้าไหมซึ่งส่วนใหญ่ทอพื้นสีขาวหรือสีขาวนวล กว้างยาวประมาณ 25x30 เซนติเมตรและทอเป็นลวดลายต่างๆ เต็มทั่วผืนผ้าลวดลาย บนผ้าผืนนี้ผู้ทอได้ใช้เป็นแม่แบบในการทอลายผ้าแพรวา

ขั้นตอนการผลิต

1. ไหมไทยคุณภาพดี 1.5 กิโลกรัมนำมาฟอกขาวไหม แล้วย้อมด้วยสีโดยสามารถย้อมได้ทั้งสีเคมี และสีธรรมชาติ

2. นำเส้นไหมที่ผ่านการย้อมสีแล้วนำมาสู่กระบวนการกวัก การทำให้เป็นไส้หูก 1 เครื่อง โดยมีความยาว 4 เมตร

3. นำเครื่องหูกที่ได้แล้วนำมาสับหรือต่อกับต้นแบบลวดลายที่อยู่ในพืม แล้วเริ่มกระบวนการทอลวดลายที่เก็บบรรจุไว้ที่เขาคูกโดยทอเฉพาะลายต้นแบบที่ไม่ซ้ำลายโดยทอให้ได้ 10 ลาย อาจจะมีบางลายที่ผู้ทอพัฒนาลวดลายบ้างแต่ก็ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของลายผ้าแพรวาที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ

การประดิษฐ์ลวดลายบนผืนผ้า เรียงลำดับดังนี้

1. เริ่มจากการทอส่วนชายครุย
2. การทอลายเล็ก
3. การทอส่วนที่เป็นผืนผ้า
4. การทอลายที่เชิงผ้า
5. การทอลายหลักหรือลายใหญ่

เทคนิค/เคล็ดลับในการผลิต

- การตัดเย็บ ชั้นแรกให้จุ่มผ้าไหมลงในน้ำร้อนเพื่อไล่สีที่ตกค้างหรือสีที่ไม่สามารถจับติดเนื้อผ้าไหมให้ออกไป เพื่อให้ผ้าไหมมีความเป็นประกายเงางาม
- ก่อนทำการตัดเย็บควรรีดผ้าไหมจากด้านหลังโดยการพ่นคีนน้ำบาง ๆ เท่านั้นและควรจัดลวดลายผ้าให้ตรงก่อนทำการตัดและเย็บด้วยเข็มและด้ายที่เหมาะสมกับคุณภาพของผ้า
- การซักควรซักด้วยมือและใช้น้ำยาซักแห้งแล้วบิดเบา ๆ นำไปผึ่งในที่ร่ม
- การรีดควรรีดด้วยอุณหภูมิ 120-140 องศาเซลเซียสและควรมีผ้าฝ้ายหนา ๆ ทับบนผ้าไหมก่อนทำการรีด
- การเก็บรักษา หลังการสวมใส่ทุกครั้งควรตรวจสอบสิ่งสกปรกที่ติดอยู่อย่างระมัดระวังและควรผึ่งเสื้อผ้าให้คงรูปเดิม มีการถ่ายเทอากาศที่ดีปราศจากฝุ่นละออง

เอกลักษณ์ของผ้าไหมแพรวา จะใช้สีแดงเป็นหลักเป็นแม่สีของผ้าสลับลายถึง 5 ลาย มีสีมากกว่า 5 สี ดังนั้นการทอผ้าแพรวาจึงต้องใช้ฝีมือบวกความชำนาญอย่างสูง ผ้าแพรวาจะมีลายกั้นระหว่างดอก ช่วงดอกจะเรียกว่า ดอกอ้อมคันลาย จะสลับดอกตามขวางไปเรื่อยๆ จนเกือบจะถึงเชิงผ้า จึงจะมีลวดลายปลายเชิงผ้าเรียกว่า ลายช่อนปลายเชิง จากนั้นจะเป็นเชิงผ้า คือลายที่อยู่สุดท้ายของปลายผ้า

รูปแบบผ้าไหมไทย

(กรมหม่อนไหม, 2558) ผ้าไหมไทยมีชื่อเรียกขานแตกต่างกันตามวิธีการผลิต และลวดลายของผ้า เช่น

- 1 ผ้าไหมพื้น เป็นผ้าไหมที่ทอลายขัด โดยใช้เส้นยืนละเส้นพุ่งธรรมดา เส้นเดียวตลอดทั้งผืน หรืออาจใช้เส้นยืนหรือเส้นพุ่งต่างกันก็ได้
- 2 ผ้ามัดหมี่ เป็นผ้าไหมที่มีถิ่นกำเนิดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวิธีการทำด้วยการมัดด้ายให้เป็นลวดลายที่เส้นพุ่ง หรือเส้นยืนด้วยเชือก แล้วนำไปย้อมสีที่ละชั้นตอนของลายผ้าที่มัดไว้ เพื่อให้ได้สีและลวดลายตามที่ต้องการ แล้วจึงนำมาทอเป็นผืนผ้าตามลวดลายที่มัดไว้
- 3 ผ้าขัด เป็นผ้าไหมแบบทอยกลายในตัวด้วยกรรมวิธีเขี่ย หรือสะกิดเส้นด้ายขึ้น แล้วสอดเส้นพุ่งไปตามแนวเส้นยืน จึงหวนการสอดเส้นด้าย จะทำให้เกิดลวดลายรูปแบบต่างๆ
- 4 ผ้ายก เป็นผ้าไหมที่ทอยกลายในตัวโดยใช้เส้นพุ่งพิเศษเป็นดินเงิน ดินทอง โดยใช้วิธีการเก็บตะกรอเช่นเดียวกับการทอขัด มีทอกันอย่างแพร่หลายในภาคเหนือที่จังหวัดเชียงใหม่และลำพูน ภาคใต้ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่รู้จักกันในชื่อของ “ไหมพุมเรียง”

5 ผ้าจก เป็นผ้าที่ใช้วิธีการเก็บและทอเช่นเดียวกับผ้าจิด แต่มีการทำลายลายด้วยการเพิ่มเส้นพุ่งพิเศษเข้าไปเป็นช่วงๆ ไม่ติดต่อกันตลอด มีการสลับสีและลวดลายได้ต่างๆ กัน

6 ผ้าแพรวา เป็นผ้าทอที่มีลักษณะลวดลายผสมระหว่างลายจิด และลายจก บนผืนผ้า “แพรวา” หมายถึง ผ้าที่มีความยาวประมาณวา เพื่อใช้เป็นสไบและใช้ในงานพิธีต่างๆตามวัฒนธรรมของเขตผู้ไท ปัจจุบันได้มีการดัดแปลงให้เหมาะสมตามสมัยนิยม

7 ผ้าไหมบาติก เป็นผ้าไหมสีพื้นและนำมาเขียนลวดลายบนเนื้อผ้าด้วยขี้ผึ้ง (wax) แล้วนำไปย้อมสีตามต้องการ จากนั้นจึงนำไปต้มเพื่อให้ขี้ผึ้งออก ก็จะได้ลวดลายสีอันสวยงาม

(ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 5 และบริษัท ออราเคิลอินเฟอร์ จำกัด, 2551) ได้แสดงข้อมูลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ปัญหา และแนวทางแก้ไขเพื่อพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมผ้าไหมแพรวา ในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นข้อมูลด้านการตลาดที่สำคัญนำมาสู่แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. จุดแข็ง (strength)

- 1.1 เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์และภูมิปัญญาเฉพาะตัว
- 1.2 สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์อื่น
- 1.3 เป็นแหล่งแรงงานฝีมือด้านการทอในพื้นที่
- 1.4 มีการรวมกลุ่มเพื่อรับซื้อ และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายในกลุ่ม
- 1.5 ได้รับการรับรองขึ้นทะเบียนบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

(มผช.)

2. จุดอ่อน (weakness)

- 2.1 ขาดการทำตลาดเชิงรุก
- 2.2 ขาดความหลากหลายของผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์แปรรูป
- 2.3 ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์
- 2.4 ขาดความร่วมมือและเกณฑ์ราคากลางเพื่อการจำหน่าย
- 2.5 การเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิต
- 2.6 ขาดความเข้มแข็งของการรวมกลุ่ม

3. โอกาส (opportunity)

3.1 นโยบายสนับสนุนของภาครัฐทั้งด้านการจัดการทางธุรกิจและแผนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด

3.2 คุณภาพ รูปแบบ และลวดลายของผ้าไทยเป็นที่ยอมรับของลูกค้าต่างประเทศ

3.3 เป็นหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภาคอีสาน

3.4 อยู่บนเส้นทางการเดินทางไปยังจังหวัดภาคอีสานตอนบน

3.5 สินค้าเครื่องนุ่งห่ม ที่มีการเปิดตลาดภายใต้กรอบ FTA ไปแล้วนั้น โดยภาพรวมแล้วคู่แข่งจาได้มีการเปิดตลาดในลักษณะต่างตอบแทน และสุดท้ายมีอัตราภาษีเป็นศูนย์ เป็นประโยชน์กับไทยที่ช่วยให้มีต้นทุนต่ำลงเมื่อเทียบกับคู่แข่งที่ซึ่งไม่ได้มีการทำความตกลงเขตการค้าเสรีกับคู่แข่งจาก FTA ของไทยดังกล่าว

4. อุปสรรค (threat)

4.1 ขาดความต่อเนื่องของการสนับสนุนตามนโยบายภาครัฐ

4.2 ความไม่มั่นคงของการเมืองและเศรษฐกิจ

4.3 ความหลากหลายของสินค้าทดแทน

4.4 กำลังซื้อที่ลดลงของผู้บริโภค

4.5 ความไม่สะดวกของเส้นทางคมนาคม

4.6 ขาดการพัฒนาและการเชื่อมโยงเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

4.7 สินค้าผ้าไหมที่ประเทศไทยเจรจา FTA กับจีนส่งผลกระทบต่อ

การค้าขายสินค้าผ้าไหมภายในประเทศเนื่องจากจีนเป็นผู้ส่งออกสินค้าผ้าไหมรายใหญ่ระดับโลกมีความสามารถในการแข่งขันสูง การลดอัตราภาษีจึงทำให้จีนมีความสามารถในการแข่งขันสำหรับตลาดประเทศไทยสูงขึ้น

(นิภา ขุนทอง, 2554) ปัญหาในภาพรวมของกลุ่มผู้ประกอบการ ร้านค้า และวิสาหกิจชุมชน โดยส่วนใหญ่พบว่า รายได้และกำไรมีความคงที่ถึงลดลง จำนวนแรงงานทอผ้าเริ่มลดลงซึ่งจากการค้นหาสาเหตุของปัญหา สาเหตุที่ทำให้ยอดขายลดลงมีหลายสาเหตุ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการตลาดเชิงรับ คือ สินค้าขาดความหลากหลาย ช่องทางการตลาดน้อยและขาดเทคนิคการขาย เรื่องทัศนคติที่ไม่ดีกับผ้าไหมของผู้บริโภค พบว่าไม่เป็นที่ยอมรับของคนรุ่นใหม่ ไม่มีโอกาสใช้ในชีวิตประจำวัน และในเรื่องการควบคุมคุณภาพการผลิตที่ไม่ได้มาตรฐาน

(การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาฬสินธุ์, 2561) จังหวัดกาฬสินธุ์ได้ให้ความสนใจในการส่งเสริมและสนับสนุนการทอผ้าไหมแพรวาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะได้รับการอุปถัมภ์ไว้ในโครงการศิลปาชีพพิเศษ และการยอมรับของผู้บริโภค ส่งผลให้การผลิตผ้าไหมแพรวากลายรูปเป็นอุตสาหกรรมในท้องถิ่น ด้วยรูปแบบกระบวนการลงทุน กระบวนการผลิตการจำหน่าย การโฆษณา การพัฒนารูปแบบ สีสันทดลลาย การปรุงแต่งเนื้อผ้าให้เกิดความสวยงามจำหน่ายได้ราคาสูงขึ้นด้วยการอบ และอบน้ำยาวิทยาศาสตร์ มีศูนย์ส่งเสริมการผลิต การจำหน่ายทั้งภาครัฐและเอกชน อีกทั้งมีศูนย์จำหน่ายทั่วทุกภูมิภาคของประเทศรวมทั้งเป็นหัตถกรรมล้ำค่าในตลาดต่างประเทศอีกด้วย

สรูปผ้าไหมแพรวาถูกยกให้เป็นราชินีแห่งไหม ผ้าไหมแพรวาเป็นผ้าทอมืออันเป็นเอกลักษณ์ของชาวผู้ไทยหรือภูไท การทอผ้าแพรวามีมาพร้อมกับวัฒนธรรมของชาวภูไท ซึ่งปัจจุบันยังคงรักษาวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ การแต่งกาย และการทอผ้าไหม ที่มีภูมิปัญญาในการทอด้วยการเก็บลายจากการเก็บขิด และการจกที่มีลวดลายโดดเด่น เส้นไหมน้อยหรือไหมยอดที่มีความเลื่อมมัน ผ้าไหมแพรวาจึงถือว่าเป็นของล้ำค่า และมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชาวผู้ไทยอย่างแท้จริง นับเป็นภูมิปัญญาที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผ้าแพรวาจึงเหมือนเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มคนที่สืบเชื้อสายมาจากกลุ่มผู้ไทย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้า

เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้า เป็นกระบวนการขั้นตอนการตกแต่งชุบน้ำยาเคมีลงบนผ้า เพื่อให้มีคุณสมบัติที่เปลี่ยนไปจากเดิม เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้ามีหลายรูปแบบดังนี้

1. การตกแต่งสะท้อนน้ำ (Water repellency) ผ้าที่ตกแต่งสะท้อนน้ำจะไม่ยอมให้น้ำแทรกผ่าน ผิวผ้าเข้าสู่ด้านในผ้าการเอาเทียนไข เคลือบบนผิวหน้าผ้าทำให้ผ้าสะท้อนน้ำออกไปหรือนำพลาสติก หรือยางมาเคลือบเพื่อป้องกันน้ำได้ แต่ผ้านี้เมื่อสวมใส่จะไม่สบายตัวและรู้สึกร้อนชื้นของผ้านี้คือการกันอากาศและเหงื่อจากร่างกาย ด้วยปัจจุบันมีบริษัทหลายแห่งในโลกที่พยายามทำผ้าสะท้อนน้ำและผ้าหายใจได้ซึ่งหลักการของผ้านี้คือขนาดหยุดของน้ำจากฝนหรือหิมะจะมีขนาดใหญ่ ไม่สามารถผ่านรูเล็กๆของผ้าได้ในขณะที่ไอเหงื่อหรือไอน้ำที่มีโมเลกุลเล็กกว่ามากๆสามารถแทรกผ่านได้ ทำให้หายใจได้สบายตัว (Tomasino, 1992)

2. การตกแต่งป้องกันจุลินทรีย์ (Antimicrobial finishes) การตกแต่งทนรา และการเนาเปื้อนนั้นสามารถทำได้ด้วยการตกแต่งด้วยเมลามีนเลซินสามารถป้องกันการเจริญเติบโตของ

เชื้อจุลินทรีย์ได้โดยไม่ทำลายผ้าหรือจะเป็นการตกแต่งด้วยไทเทเนียมไดออกไซด์หรือ ซิงค์ออกไซด์ก็สามารถป้องกันการเกิดกลิ่นเหม็นอับ ที่อยู่บนผ้าได้โดยสารเหล่านี้จะทำหน้าที่ฆ่าเชื้อแบคทีเรียที่อยู่บนผ้าทำให้ผ้าไม่เกิดกลิ่นอับ (Bellini & Vago, 2002)

3. การตกแต่งให้นุ่มการคืนตัวเมื่อยับ (Wrinkle recovery) การตกแต่งนี้จะทำให้ทนต่อการทำให้ยับ หรือสามารถคืนตัวเมื่อยับได้ เพื่อให้การดูแลรักษาผ้าน้อยลง ประสิทธิภาพของการตกแต่งขึ้นกับปริมาณเส้นใย ของผ้าโครงสร้างผ้าและสูตรเคมีที่เฉพาะในการตกแต่ง การตกแต่งบางอย่างสามารถทำร่วมกับการตกแต่งสะท้อนน้ำดังนั้นจะป้องกันการเปื้อน และสิ่งสกปรกได้ซึ่งผ้าที่ผ่านการตกแต่งนี้จะรีดง่ายกว่าปกติการตกแต่งเหล่านี้จะใช้สารเรซินโดยสารเรซินคือสารที่สามารถเกิดปฏิกิริยาเคมีกับเส้นใยเซลลูโลส ทำให้เกิดลักษณะที่เป็นร่างแหหรือเปลี่ยนแปลงลักษณะที่ดูดซับน้ำได้กลายเป็นหมู่ที่ไม่ดูดซับน้ำทำให้เส้นใยมีลักษณะคล้ายกับเส้นใหญ่สังเคราะห์ดังนั้นจึงทำให้ทนยับกันโหดขจัดมันทำให้ผ้านุ่มสะท้อนน้ำหรือกันน้ำเป็นต้นเรซินจะต้องมีตัวเร่งปฏิกิริยาเคมีและอุณหภูมิสูงๆเป็นตัวกระตุ้น การเกิดปฏิกิริยาเคมีหรือการรวมตัวกันเป็นโครงสร้างแบบร่างแห (network crosslinking) (Tomasino, 1992)

เรซินสังเคราะห์เป็นสารประกอบหลายโมเลกุลที่มีขนาดเล็กบางชนิด ไม่ละลายน้ำแต่จะสามารถกระจายได้ดีในน้ำเพราะอยู่ในรูปของอิมัลชัน เมื่อนำไปใช้ตกแต่งสิ่งทอเรซินจะถูกบีบอัดให้แทรกเข้าไปในช่องว่างของเส้นใยเกิดฟิลลิง (filling) เป็นลักษณะร่างแหกับเส้นใยและเคลือบบนผิวเส้นใยเมื่อได้รับความร้อนเรซินจะกระจายตัวอยู่อย่างสม่ำเสมอจะเกิดปฏิกิริยาต่อเชื่อมพันธะกับซินอยาให้และตัวเรซินเองเป็นสารโมเลกุลใหญ่ (polymer) เคลือบเส้นใยไว้ สารทำให้ผ้านุ่ม (softener) สารดังกล่าวเป็นสารเคมีที่ใช้มากในการตกแต่งสิ่งทอที่ต้องการให้มีผิวสัมผัสนุ่มขึ้น สารนี้นอกจากปรับผิวสัมผัสให้นุ่มแล้วยังช่วยเพิ่มความแข็งแรงของเส้นใยช่วยให้เส้นใยคืนเย็บได้ง่ายไม่เป็นรู นิยมใส่ในอุตสาหกรรมฟอกย้อมสารเพิ่มความนุ่มส่วนใหญ่จะเป็นอิมัลชันของอนุพันธ์ของกรดไขมันหรือสารประกอบซิลิโคน (dimethylsiloxane and amino silicone) เนื่องจากเป็นสารอิมัลชันของ สารโมเลกุลใหญ่ดังนั้นมันจึงเคลือบอยู่บนเส้นใยและไม่เกิดปฏิกิริยาเคมีเพื่อสร้างพันธะกับใยผ้าทำให้สารเพิ่มความนุ่มหลุดออกได้ง่ายเมื่อซักแต่ถ้าใช้ร่วมกับเรซินก็จะหลุดได้ยากกว่าเช่นผ้าสะท้อนน้ำ (waterproof fabrics) ผ้าที่ตกแต่งให้สะท้อนน้ำจะไม่ยอมให้น้ำแทรกผ่านผิวผ้าเข้าไปด้านใน (Tomasino, 1992)

4. การตกแต่งกลิ่นหอม(Aroma therapy) เพื่อให้สิ่งทอให้มีกลิ่นหอมด้วยอนุภาค แคปซูลที่บรรจุ น้ำหอม กระบวนการเริ่มจากการเคลือบน้ำหอม ด้วยแคปซูลขนาดเล็ก ที่เตรียมขึ้น โดยเทคนิค Microencapsulation น้ำมันหอมระเหยนี้มา จากพืชชนิดต่าง ๆ เช่น กลิ่นลาเวนเดอร์ , กลิ่นโรสแมรี่, กลิ่นมะนาว , กลิ่นคาโมมายด์ ส่งผลให้ผู้ที่ได้ดมกลิ่นผ่อนคลาย เราสามารถสร้าง กลิ่นต่าง ๆ ใส่ลงในผ้าให้ตรงตามความต้องการของลูกค้าได้ เช่น ผ้าในสปา มีกลิ่นสมุนไพร, ผ้าในร้านอาหาร กาแฟ มีกลิ่นหอมกาแฟ (Tomasino, 1992)

สรุปเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จผ้า เป็นกระบวนการขั้นตอนการตกแต่งซุบน้ำยาเคมีลงบนผ้า แล้วผ้าไหมแพรวาจะมีคุณสมบัติที่เปลี่ยนไปจากเดิมคือ สามารถกันน้ำ กันเหงื่อ ต้านแบคทีเรีย มีความนุ่ม พลิ้ว รวมทั้งมีกลิ่นหอม ตามคุณสมบัติเฉพาะของสารเคมีแต่ละชนิดที่ผสมเทซุบลงบนผ้าซึ่งสามารถช่วยเพิ่มคุณสมบัติตามธรรมชาติบางอย่างของผ้าไหมแพรวาให้สูงขึ้นและสร้างคุณสมบัติใหม่ให้กับผ้าไหมแพรวาตลอดจนเพิ่มอายุการใช้งานของผ้าไหมแพรวา หรือทำให้ผ้าไหมแพรวาคงทนทำให้เกิดรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายแต่ยังคงอัตลักษณ์ของลวดลายที่เป็นมรดกทางภูมิปัญญาวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้ โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จ 4 วิธี เพื่อยืดอายุการใช้งาน และเพิ่มมูลค่าสินค้าให้กับผ้าไหมแพรวาดังนี้ 1) การตกแต่งสะท้อนน้ำ (Water repellency) 2) การตกแต่งป้องกันจุลินทรีย์ (Antimicrobial finishes) 3) การตกแต่งให้นุ่มการคืนตัวเมื่อยับ(Wrinkle recovery) 4) การตกแต่งกลิ่นหอม(Aroma therapy)

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีตกแต่งสำเร็จผ้า หมายถึง กระบวนการขั้นตอนการตกแต่งซุบน้ำยาเคมีลงบนผ้า เพื่อให้มีคุณสมบัติที่เปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งในงานวิจัยเล่มนี้ผู้วิจัย หมายถึงการตกแต่งสำเร็จ 4 รูปแบบดังนี้ การตกแต่งสะท้อนน้ำ, การตกแต่งป้องกันจุลินทรีย์, การตกแต่งให้นุ่มการคืนตัวเมื่อยับ, การตกแต่งกลิ่นหอม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าสินค้า

(อาจารย์ คำทูล, 2555) การเพิ่มมูลค่าสินค้า หมายถึง วิธีการต่างๆที่นำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และงานบริการเพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และบริการโดยคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการยังคงรักษาคุณภาพที่ดีหรือดีกว่าเอาไว้

การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าจะทำให้สินค้าเกิดความแตกต่างจากคู่แข่งชั้น ในการดำเนินการสร้างมูลค่าเพิ่มสามารถทำได้หลากหลายวิธีและในการขายให้กับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มก็

ต้องมีการดำเนินการที่แตกต่างกันไปด้วยไม่ว่าจะเป็นการตั้งราคาขาย การจัดจำหน่ายผ่านช่องทางจำหน่ายต่างๆ ฯลฯ ซึ่งการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้านี้ จะเป็นตัวช่วยให้สินค้ามีลักษณะที่โดดเด่นกว่าสินค้าของคู่แข่งและสามารถสร้างความจงรักภักดีต่อตัวสินค้า และตราสินค้าในระยะยาว

สรุปได้ว่า การเพิ่มมูลค่า (The value increasing) หมายถึง วิธีการหรือกลยุทธ์ทางการตลาดอย่างหนึ่งในการพัฒนาสินค้าให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ในที่นี้ผู้วิจัยใช้กลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดที่เหมาะสม 4P อาจจะเรียกได้อีกอย่างว่า “Marketing Mix” ได้แก่ 1) ผลิตภัณฑ์ (Product), 2) ราคา (Price), 3) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place), 4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) มาปรับประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวาของจังหวัดกาฬสินธุ์

คุณสมบัติของสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่ม

(โอภาส พานิชชะกุล, 2553) สินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มส่วนใหญ่จะมีคุณสมบัติประการใดประการหนึ่งหรือทั้งหมดของคุณสมบัติต่อไปนี้

1. ให้ความสะดวกและง่ายต่อการซื้อ
2. ดึงดูดใจสะดุดตา
3. ใหม่และแปลกกว่าสินค้าที่วางขายอยู่แล้ว
4. แตกต่างจากสินค้าคู่แข่ง
5. น่าสนใจและให้ความตื่นเต้น
6. ให้ความยอมรับแก่ลูกค้าสูง
7. ให้ประโยชน์กับผู้ซื้อ
8. ราคาที่ไม่มีคู่แข่งได้
9. กำไรสูง

แนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า

(เอ็กซ์เปอร์เน็ท และ แมทท์, 2547) เนื่องจากสินค้ามีความหลากหลายและความต้องการของผู้บริโภคก็แตกต่างกันไปการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้านั้นสามารถทำได้หลายทางด้วยกันโดยจะขอสรุปเพื่อเป็นแนวทางดังนี้

1. ทำให้สินค้ามีคุณภาพดีทนทานเช่นสินค้า Brand ที่มีสภาพดีและมีความทนทานในการใช้งานมากกว่าBrandอื่นย่อมได้รับความพอใจและความจงรักภักดีจากลูกค้าและการผลิตสินค้าให้มีความทนทานจะทำให้โอกาสของบริโภคในการซื้อสินค้านั้นมีโอกาสในการซื้อซ้ำมากขึ้น

2. ทำให้เกิดความสะดวกต่อการใช้งานสินค้าที่ทำให้ผู้บริโภคเกิดความสะดวกในการใช้งานสามารถใช้ชื้อนี้เป็นชุดไทยและถือว่าเป็นมูลค่าให้กับผู้บริโภค

3. เน้นการออกแบบให้สวยงามการออกแบบย่อมทำให้เกิดการกระตุ้นต่อการซื้อของผู้บริโภค บรรจุภัณฑ์ที่ดีก็เปรียบเสมือนหน้าต่างที่ดูดีของสินค้าก่อให้เกิดความพึงพอใจทั้งผู้ให้และผู้รับในส่วนของ การออกแบบสินค้าให้มีการกระตุ้นต่อผู้ซื้อและถือเป็นมูลค่าเพิ่ม

4. ทำให้สินค้ามีความหลากหลายมากขึ้นการเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภคก็ถือเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าด้วยและยังสามารถขยายตลาดไปยังบริษัทรายใหม่ๆ อย่างไรก็ตามการทำให้สินค้ามีความหลากหลายมากขึ้น ผู้ผลิตจะต้องมีการวางแผนที่ดีผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายก็ต้องมีคลังมากขึ้น ต้นทุนการผลิตและการจัดจำหน่าย ก็สูงขึ้นผู้ผลิตต้องพิจารณาการเลือกผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมสินค้า บางรุ่นที่ไม่ได้รับการตอบสนองที่ดีจากตลาดก็อาจจะต้องยกเลิกการผลิตไป

5. ทำให้ผู้บริโภคมาซื้อสินค้าได้ง่าย เนื่องจากผู้บริโภคมีต้นทุนด้านการมีเวลาพลังงานและอารมณ์ที่แตกต่างกัน การที่จะนำสินค้าไปถึงผู้บริโภคได้ง่ายและรวดเร็วก็เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับตัวสินค้าด้วยดังนั้นการเลือกช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าที่เหมาะสมและตัวแทนจำหน่ายที่มีประสิทธิภาพตลอดจนการให้ข้อมูลแก่ลูกค้าด้วยสื่อในหลายหลายทางก็จะทำให้ลูกค้าสามารถเข้าถึงตัวสินค้าด้วยต้นทุนที่ต่ำและง่ายต่อการตัดสินใจซื้อ

6. คุณค่าต่อสภาพแวดล้อมกระแสนุรักษ์สภาพแวดล้อมที่ได้รับการยอมรับมากขึ้นในประเทศแถบยุโรปและอเมริกาเหนือรวมถึงความเข้มแข็งที่เพิ่มมากขึ้นขององค์กรเพื่อการอนุรักษ์ต่างๆเช่น Green peace จะมีผลต่อตัวสินค้าที่วางขายในตลาดการผลิตสินค้าที่ยึดกระแสนุรักษ์จะได้รับการตอบรับที่ดีมากขึ้น สินค้าก็จะมีมูลค่าและคุณค่าเพิ่มที่มีต่อผู้บริโภค ที่ห่วงใยสภาพแวดล้อม

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นกระบวนการที่เป็นกลยุทธ์ในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการผลิตหรือการค้นคว้าวิจัยเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และพัฒนารวมวิธีการผลิตซึ่งเป็นการใช้ความรู้ในด้าน ต่างๆ

เช่นด้านการตลาดด้านการผลิตและด้านวิศวกรรมเพื่อให้ผลิตภัณฑ์สนองต่อความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าโดยผู้ประกอบการต้องทำการ ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของค่าเพื่อให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของลูกค้า

ความสำคัญของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น หรือสินค้าท้องถิ่น หมายถึง สินค้า บริการ ที่มีกระบวนการในการนำแนวความคิดหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้มีการสั่งสม สืบสาน มาสร้างให้เป็นผลิตภัณฑ์ ที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ที่สะท้อนความเป็นชุมชนโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต รวมทั้งเชื่อมโยงวิถีชีวิตและศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นระยะเวลาานาน (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ, 2552)

การนำผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าเด่นจุดขายรูปแบบการใช้งานเข้ากับยุคสมัยด้วยการเพิ่มขบวนการบริหารจัดการ การผลิต และการตลาดจึงเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นการสร้างความเจริญและยกระดับความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยมีรายได้ มีงานทำ ช่วงลดปัญหาต่างๆ เช่น ลดปัญหาความยากจน ปัญหาอพยพย้ายถิ่นฐานของแรงงาน เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงที่มีผลทำให้ต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

การคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเป็นพื้นฐานสำคัญของการวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ จะทำให้สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ได้อย่างถูกต้องตรงตามต้องการ และทันเวลาที่จะพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนั้น ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของสภาวะเศรษฐกิจ วัฒนธรรมความนึกคิด ความคิดเห็น และความเชื่อ แบบแผนชีวิตและความเป็นอยู่ ความต้องการสินค้าชนิดต่างๆและแบบต่างๆของกลุ่มคนในสังคม ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคและความคิดเห็นของลูกค้าที่มีต่อสินค้าต่างๆ

2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีผลทำให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยี พัฒนาวัตถุดิบหรือส่วนประกอบ พัฒนาขั้นตอนกระบวนการผลิต กรรมวิธี การบรรจุภัณฑ์ และชนิดของบรรจุภัณฑ์

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ ทำให้ผู้ประกอบการ ในการพัฒนาสินค้าใหม่ ซึ่งพอสรุปเหตุผลได้ดังนี้

1. เพื่อความอยู่รอดและเจริญเติบโตของธุรกิจ
2. เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดและความต้องการของลูกค้า
3. เพื่อให้มีผลตอบแทนที่สม่ำเสมอ
4. เพื่อแก้ปัญหาความอึดตัวของตลาด
5. เพื่อสนองต่อการแข่งขันของตลาด

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (New product development)

New product หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. Innovation หมายถึง ผลิตภัณฑ์นวัตกรรมใหม่ ที่ไม่เคยมีมาก่อนในตลาด
2. Modified หมายถึง ผลิตภัณฑ์ปรับปรุงใหม่ โดยการปรับเปลี่ยน ดัดแปลง ผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมให้มีความแปลกใหม่มากขึ้น
3. Me-too หมายถึง ผลิตภัณฑ์ลอกเลียนแบบ โดยการลอกเลียนแบบผลิตภัณฑ์ของคู่แข่ง เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่สำหรับบริษัท แต่เก่าในตลาด

กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (New product development process) แบ่งออกเป็น 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่ (Idea generation) คือ การสร้างแนวคิดที่จะประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ตัวใหม่ชนิดใดชนิดหนึ่ง ซึ่งจะเห็นว่าน่าจะสามารถเสนอขายให้แก่ตลาดได้ เช่น อาจจะมีแนวคิดที่จะผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เป็นน้ำน้ำชาจิตเข้มข้นแซ่แซ่ ซึ่งเป็นน้ำชาที่ผ่านขั้นตอนทำให้เข้มข้น และอยู่ในรูปก้อนแซ่แซ่ในบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม (คล้ายบรรจุภัณฑ์ของไอศกรีม) วางจำหน่ายในตู้แช่แข็งในซูเปอร์มาร์เก็ต หรือร้านสะดวกซื้อต่างๆ ผู้บริโภคเมื่อซื้อแล้วก็ต้องนำมาผสมน้ำให้เจือจางก่อนรับประทาน หรืออาจจะมีแนวคิดที่สร้างสรรค์ลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับผลิตภัณฑ์เดิมๆ ที่มีและมีความชำนาญในการผลิตอยู่แล้ว

2. การประเมินและคัดเลือกแนวความคิด (Idea screening) หลังจากที่ได้มีการระดมสมอง และสร้างสรรค์แนวคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่มีหลายแนวคิดและหลากหลายแล้ว จะต้องนำแนวคิดนั้นๆ มาคัดเลือก การคัดเลือกแนวคิดมีสิ่งที่ควร 2 ประการ คือ ประการแรก คือ ความผิดพลาดในการคัดเลือกแนวคิดที่ไม่ดีหรือไม่เหมาะสมมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ และประการที่ 2 คือ ความผิดพลาดในการละทิ้งแนวคิดที่ดี ซึ่งการประเมินแนวคิดในขั้นต้นนั้น อาจจะเป็นการประเมินถึง

ความเป็นไปได้ในการผลิต โอกาสทางการตลาด สถานการณ์ของอุปทานของวัตถุดิบที่ต้องใช้ ผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

3. การพัฒนาและทดสอบแนวความคิด (Concept development and testing) คือ ความพยายามที่จะหาคุณสมบัติจุดเด่น ตำแหน่งทางการตลาด ลักษณะการใช้งาน รวมถึงความต้องการของตลาดที่คาดว่าจะมีผลต่อผลิตภัณฑ์ตามแนวคิดใหม่ที่ได้เลือกมานั้น โดยการหาข้อมูลต่างๆมาเพื่อประกอบแนวคิดนั้นๆ ในหลายๆด้าน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดของผลิตภัณฑ์

4. การพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด (Marketing strategy development) เป็นการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายทางการตลาด การทำ STP Marketing (การแบ่งส่วนตลาด การเลือกตลาดเป้าหมาย และการกำหนด ตำแหน่งผลิตภัณฑ์) และการออกแบบกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix : 4 P's) ที่เหมาะสม ตลอดจนถึงการวางแผนการผลิต การวางแผนด้านวัตถุดิบ รายการวางแผนด้านการลงทุนและการเงิน เพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์

5. การวิเคราะห์สภาพทางธุรกิจ (Business analysis) เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์และความเป็นไปได้ทางธุรกิจ ในการนำผลิตภัณฑ์ออกจำหน่าย เช่น การคาดคะเนถึงความต้องการซื้อ ต้นทุนและผลกำไรที่จะได้รับ เป็นต้น

6. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product development) เมื่อแนวความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ผ่านขั้นตอนต่างๆ ทั้ง 5 ขั้นมาแล้ว ในขั้นนี้จะเป็นการพัฒนาแนวความคิดให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา เป็นการดำเนินการทดลองผลิตภัณฑ์ตามแนวคิดใหม่นั้นๆ ว่ามีอุปสรรคใดๆ เกิดขึ้นบ้างไม่ว่าจะเป็น เทคนิคการผลิต การทำงานของเครื่องจักรและพนักงานผู้ควบคุมการผลิต ตลอดจนการตรวจสอบความสม่ำเสมอของปริมาณและคุณภาพของวัตถุดิบ และคุณภาพของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ฯลฯ ปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ ผู้ผลิตจำเป็นต้องศึกษาและวางแผนแนวทางการแก้ปัญหา ก่อนนำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาด เพราะหากเขาถึงตลาดแล้วเกิดปัญหาด้านคุณภาพหรือปริมาณ ทำให้ไม่สามารถผลิตตามความต้องการของตลาดได้ก็จะเกิดความเสียหายขึ้นอย่างมากและทำให้ผู้บริโภคขาดความเชื่อมั่นในตัวผลิตภัณฑ์และแบรนด์ของผลิตภัณฑ์ด้วย เมื่อกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ก็จะต้องมีการทดสอบผลิตภัณฑ์นั้นกับกลุ่มเป้าหมายอีกครั้ง

แนะนำผลการทดลองเพื่อประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับตัวผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการขายต่อไป

7. การทดสอบตลาด (Market testing) ก่อนที่จะนำผลิตภัณฑ์ออกวางจำหน่าย ควรมีการทดสอบตลาดก่อน โดยอาจจะทำในรูปของการวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในขอบเขตที่จำกัด หรือให้ผู้บริโภคทำการทดลองใช้หรือบริโภคผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อเป็นการวัดการยอมรับของลูกค้าเป้าหมาย ทำให้ทราบถึงจุดดี จุดด้อยของผลิตภัณฑ์ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้มากที่สุด กระบวนการนี้จะทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นได้รับการยอมรับของกลุ่มเป้าหมาย ปัจจัยในการทดสอบหลายแนวทางด้วยกัน คือ ราคาที่ผู้บริโภคยอมรับได้ การส่งเสริมการขาย การหาสิ่งจูงใจที่ทำให้ผู้บริโภคซื้อผลิตภัณฑ์นั้น รวมถึงช่องทางการจัดจำหน่ายที่เหมาะสม และการยอมรับของผู้บริโภคต่อบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์นั้น เป็นต้น

8. การดำเนินธุรกิจ (Commercialization) คือ การนำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาดจริง (การวางตลาด) จากผลการทดสอบตลาดเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งแต่ละบริษัทจะนำเอาผลิตภัณฑ์นั้นเข้าสู่ตลาด โดยการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้อย่างรัดกุม เมื่อผลิตภัณฑ์ได้ผ่านการทดสอบตลาดแล้ว ในขั้นสุดท้ายก็จะเป็นการนำผลิตภัณฑ์ใหม่ออกวางจำหน่ายจริงตามแผนการตลาดที่ได้วางแผนเอาไว้ ขั้นนี้จึงเป็นขั้นแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ (Introduction Stage) ของวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Product life Cycle : PLC)

ในกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ อาจจะไม่ประสบความสำเร็จในทุกครั้งที่ดำเนินการ บางครั้งอาจเกิดความล้มเหลว ในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งก็ได้ เช่น ความไม่แน่นอนของวัตถุดิบ เทคโนโลยี กระบวนการการผลิตยังไม่ดีพอ ต้นทุนการผลิตสูงเกินกว่าที่จะผลิตสินค้าที่แข่งขันได้ในตลาด กระบวนการพัฒนาการผลิตอาจจะล่าช้าทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่ทันสมัย

กลยุทธ์ทางการตลาดที่ใช้ในการเพิ่มมูลค่าสินค้า

แนวความคิดทางการตลาด มีส่วนประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความสำคัญของลูกค้า

ความต้องการของลูกค้าจะเป็นตัวกำหนดผลิตภัณฑ์ว่าผู้ผลิตควรผลิตอะไร มีคุณภาพอย่างไร ปัจจุบันนี้ถือว่าลูกค้าเป็นบุคคลสำคัญที่สุด บางครั้งถึงกับกล่าวว่าลูกค้าคือพระราช

2. ความสำคัญของกำไร

จุดมุ่งหมายประการสำคัญของธุรกิจ คือ กำไรสูงสุด แต่ธุรกิจจะต้องอยู่ได้ตลอดไปด้วย ไม่ใช่กำไรสูงสุดในระยะสั้น แล้วเลิกกิจการไป นอกจากนี้กำไรยังต้องสอดคล้องกับความต้องการของสังคมด้วย จัดหาสินค้าที่มีคุณภาพดีมาบริการ

3. การประสานงานทางการตลาด

ได้แก่ การนำเอาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การโฆษณา และการขายมาประกอบร่วมกัน ประสานกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเป็นวงจร แนวความคิดทางการตลาดจะรู้สิ่งสำคัญคือ งานทางการตลาดซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นของวงจรการผลิต ฝ่ายการตลาดจะต้องศึกษาให้รู้ว่าลูกค้าต้องการอะไร ฝ่ายผลิตได้ผลิตให้ตรงกับความต้องการของลูกค้า

หลักการตลาดขั้นพื้นฐานที่เป็นที่รู้จักกันดี และเป็นพื้นฐานที่ดีที่สุดคือ การใช้ 4P (Product, Price, Place, Promotion) หลักการนี้ ก็คือ การวางแผนในแต่ละส่วนให้เข้ากัน และเป็นที่ต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่เราเลือกไว้มากที่สุด โดยในบางธุรกิจอาจไม่สามารถปรับเปลี่ยนทั้ง 4P ได้ทั้งหมดในระยะสั้น แต่เราก็สามารถ ค่อยปรับเปลี่ยนได้จนเป็นกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดที่เหมาะสม ซึ่ง 4P อาจจะถูกเรียกได้อีกอย่างว่า “Marketing Mix”

ในปี 1960 McCarthy นักวิชาการตลาดจากมหาวิทยาลัยมิชิแกนสเตท ได้เสนอแนวคิดส่วนประสมทางการตลาด (Marketing mix) ทั้ง 4 ส่วน ดังนี้คือ

1. ผลิตภัณฑ์ (Product)

ผลิตภัณฑ์ จะต้องมีการพิจารณาออกแบบหรือพัฒนาขึ้นมาได้ตรงกับความต้องการของตลาดและลูกค้า ความหมายของผลิตภัณฑ์นี้จะหมายถึง แบบรูปร่างของผลิตภัณฑ์ และรวมไปถึงบริการที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์นั้นๆ ส่วนสำคัญที่สุดของผลิตภัณฑ์นี้คือ การมุ่งพยายามพัฒนาให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้

ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สินค้า บริการ ความคิดหรือตัวองค์กร ที่มีกิจการนำเสนอต่อผู้บริโภค ซึ่งรวมถึงคุณภาพสินค้า การออกแบบ รูปลักษณ์ ตราสินค้า และบรรจุภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ หมายถึง ลักษณะบางประการของกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ของบริษัทที่อาจกระทบต่อพฤติกรรมซื้อของผู้บริโภคคือความใหม่ ความสลับซับซ้อน และคุณภาพที่คนรับรู้ได้ของผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ใหม่และสลับซับซ้อนอาจต้องมีการตัดสินใจอย่างกว้างขวางรูปร่างผลิตภัณฑ์ตลอดจนหีบห่อและป้ายฉลากสามารถสร้างอิทธิพลต่อกระบวนการซื้อของผู้บริโภคสินค้าคุณภาพสูงหรือสินค้าที่ปรับเข้ากับความต้องการบางอย่างของผู้ซื้อที่มีอิทธิพลต่อการซื้อด้วย

การตัดสินใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จะประกอบด้วยการตัดสินใจหลายๆด้านเช่นการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์คุณภาพการออกแบบรูปลักษณ์ตรา ยี่ห้อ ชื่อ ยี่ห้อ สายผลิตภัณฑ์คุณภาพรวมทั้งการจัดการกลยุทธ์การตลาดในแต่ละส่วนของวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์

ผู้ประกอบการต้องมีการกำหนดการออกแบบและพัฒนาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ตรงกับความต้องการของตลาดและลูกค้าแต่ละบุคคลอย่างพึงพอใจโดยองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ที่ดีประกอบไปด้วย

- สินค้าให้เลือก (Product Variety) การมีสินค้าให้เลือกมากจะทำให้ลูกค้ามีทางเลือกและมีโอกาสตัดสินใจซื้อมากกว่าร้านที่มีสินค้าให้เลือกน้อย

- คุณภาพสินค้า (Quality) คือความมีมาตรฐานของสินค้าหรือบริการโดยสินค้าที่มีคุณภาพที่ดีย่อมได้รับการยอมรับมากกว่าสินค้าคุณภาพไม่ดีแม้ราคาจะสูงกว่าก็จะไม่ได้รับความสนใจเท่ากับสินค้าที่มีคุณภาพดีแต่ราคาสูง

- ลักษณะ (Feature) คือลักษณะทั่วไปของสินค้าเช่นสินค้าที่มีลักษณะเป็นของแห้งหรือของสดหรือสินค้าที่มีลักษณะเป็นสินค้าเทคโนโลยี เป็นต้น

- การออกแบบ (Design) คือการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อผลิตสินค้าที่มีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์และสามารถใช้งานได้ดีย่อมเป็นที่นิยมของผู้บริโภค

- ตราสินค้า (Brand name) คือชื่อ Name คำ Word สัญลักษณ์ symbol การออกแบบ Design หรือส่วนประสมของสิ่งดังกล่าวเพื่อระบุถึงสินค้าและบริการของผู้ขาย

- การบรรจุหีบห่อ (Packaging) คือการบรรจุสินค้าที่ซื้อลงในหีบห่อ ที่สวยงาม ปลอดภัยและสะดวกต่อการขนย้ายสินค้า ย่อมเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคต้องการมากที่สุด

- ขนาด (Size) คือ ปริมาณของสินค้าที่มีความเหมาะสมในการใช้งานแต่ละครั้ง เช่น การออกแบบสินค้า ประเภทรองเท้า เสื้อผ้า ต้องออกแบบให้มีความหลากหลาย ขนาดตามความเหมาะสมแก่ความต้องการของผู้บริโภค

- บริการ (Service) การให้ความสะดวกแก่ผู้บริโภค ผู้บริโภคเข้ามาใช้บริการ ผู้บริโภคต้องได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว และเป็นกันเอง จากร้านค้า รวมทั้งบริการหลังการขายก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์นั้นๆ

- การรับประกัน (Warranties) คือ การรับรองคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ว่าเมื่อผู้บริโภคซื้อผลิตภัณฑ์นั้นๆ ไปใช้แล้วจะได้รับสินค้าที่ดี และมีคุณภาพที่สุด แต่หากเกิดปัญหาหรือไม่มีเฟิงเข้าใจเจ้าของผลิตภัณฑ์ยินดีรับประกันความเสียหายนั้น
- การรับคืน (Returns) เป็นสิ่งที่มีความใกล้เคียงกับการรับประกัน ด้วยการรับคืนผลิตภัณฑ์ที่เกิดปัญหาขึ้น ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้ผลิตสินค้า ที่พึงปฏิบัติและการที่ผลิตภัณฑ์ใดมีการรับคืนสินค้าแสดงถึงควมมีมาตรฐานสินค้าที่สูงมาก

2. ราคา (Price)

ราคา เป็นคุณค่า Value ของสินค้าในรูปแบบของเงินตรา ราคาเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งของการตลาด ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค

ราคา เป็นกลยุทธ์ที่มีอิทธิพลต่อการซื้อที่ต่อเมื่อ ผู้บริโภคทำการประเมินทางเลือก และการตัดสินใจโดยปกติผู้บริโภคชอบผลิตภัณฑ์ที่มีราคาต่ำ นักการตลาดจึงควรคิดราคาน้อย ลดต้นทุนการซื้อคืนทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจด้วยลักษณะอื่นๆ

ราคาต้องมีการกำหนดให้ถูกต้องเหมาะสม เพราะหัวใจของส่วนผสมทางการตลาดทั้งหมดและเป็นกลไกที่สามารถดึงดูดความสนใจให้เกิดขึ้น ในการกำหนดราคาขึ้น จะต้องมีการพิจารณาทั้งลักษณะของการแข่งขันในตลาดเป้าหมาย และปฏิกิริยาของลูกค้าต่อราคาที่แตกต่างกัน ราคาเกี่ยวข้องกับการกำหนดราคาให้เหมาะสมที่สุด ที่ใช้ในการผลักดันผลิตภัณฑ์ที่ติดอยู่แล้ว ให้ออกไปสู่ที่มีความต้องการ โดยวิธีการส่งเสริมการจำหน่ายที่ดีเหมาะสมกับตลาดเป้าหมาย

ราคาเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของส่วนประสมทางการตลาดเป็นส่วนที่ทำให้เกิดรายรับในขณะนี้ที่ส่วนประกอบอื่นๆ ของส่วนประสมทางการตลาดทำให้เกิดต้นทุน ราคาเป็นส่วนผสมทางการตลาดที่สามารถปรับได้ง่ายที่สุดเพราะส่วนประกอบอื่นไม่ว่าจะเป็นคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ทางการจัดจำหน่ายหรือแม้แต่การส่งเสริมตลาดต้องใช้เวลาานาน ราคายังใช้เป็นเครื่องมือที่บริษัทจะส่งไปยังตลาดมีคุณค่าของผลิตภัณฑ์หรือตราหือและเป็นสิ่งที่กำหนดรายได้ของกิจการ กล่าวคือ การตั้งราคาสูง ก็จะทำให้ธุรกิจมีรายได้สูงขึ้น การราคาต่ำก็จะทำให้รายได้ของธุรกิจนั้นต่ำ ซึ่งอาจจะนำไปสู่ภาวะขาดทุนได้ อย่างไรก็ตาม ก็ได้หมายความว่าธุรกิจนี้จะตั้งราคาได้ตามใจชอบ ธุรกิจจะต้องอยู่ในภาวะของการมีคู่แข่ง

การตัดสินใจทางด้านราคาเป็นหนึ่งในการตัดสินใจทางการตลาดที่สำคัญโดยเฉพาะในสภาวะที่มีการแข่งขันสูงเช่นการตั้งราคาสูง จะทำให้มีกำไรต่อหน่วยสูงและอาจทำให้เสียเปรียบคู่แข่งชั้นใน

ขณะที่การตั้งราคาต่ำก็ทำให้ได้กำไรต่อหน่วยต่ำเช่นกัน อย่างไรก็ตามการกำหนดราคาควรเป็นไปตามเป้าหมายหลายอย่างของธุรกิจคือการกำหนดราคา ควรสนับสนุนกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจและควรทำให้เกิดความสำเร็จของเป้าหมายทางการเงินของธุรกิจ นอกจากนี้การกำหนดราคาจะต้องสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงของสิ่งแวดล้อมทางการตลาด สำหรับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกำหนดราคา คือการแข่งขันและสภาพแวดล้อมทางการตลาด

3. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)

ช่องทางการจัดจำหน่าย หมายถึง กลุ่มขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนที่ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ทาง่ายสำหรับการใช้หรือบริโภค ซึ่งช่องทางการจัดจำหน่ายจะเป็นตัวกลางนำผลิตภัณฑ์ไปยังผู้บริโภค นำข้อมูลข่าวสาร เอกสารส่งเสริมการขาย ดังนั้นผู้ผลิตจึงต้องพิจารณาในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตคนกลางหรือผู้จัดจำหน่ายและผู้ซื้อเป็นพิเศษ จากการศึกษาถึงปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่าย เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นทางด้านปัจจัยด้านข้างทางการจัดจำหน่ายที่มีผลต่อการตัดสินใจ

การตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดจำหน่ายนั้น เกี่ยวข้องกับการตอบสนองความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ในเรื่องของความถูกต้อง ปริมาณ เวลา และสถานที่ การตัดสินใจเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่ายนั้น เป็นการตัดสินใจด้านระบบการขนส่งคลังสินค้า การควบคุมสินค้าคงคลัง ระบบการซื้อ และการเลือกช่องทางการจัดจำหน่าย เช่น การจัดจำหน่ายผ่านทางผู้ค้าส่ง ค้าปลีก เป็นต้น

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ กล่าวว่า สถานที่หรือช่องทางการจัดจำหน่าย อาจหมายถึงสถานที่อำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ที่จอดรถ ระยะทางที่จะไปถึงสถานที่จำหน่ายหรือสถานที่บริการ หรือแม้แต่วเวลาที่ลูกค้าจะต้องเสียไปในการมาใช้บริการ ประกอบด้วย

- ช่องทาง (Channels) คือ เส้นทางที่ผลิตภัณฑ์และบริการสิทธิ์ของผลิตภัณฑ์เคลื่อนย้ายไปยังตลาด ช่องทางการจัดจำหน่ายอาจประกอบด้วย ผู้ผลิตคนกลางที่เกี่ยวข้องกับการจัดจำหน่ายผู้บริโภค

- ความครอบคลุม (Coverage) คือ ความทั่วถึงในการกระจายตัวของสินค้า ไปยังส่วนต่างๆ ของตลาด สินค้ามีความครอบคลุมมากเท่าไร ย่อมเข้าถึงผู้บริโภคมากเท่านั้น

- การเลือกคนกลาง (Assortment) คือ การเลือกบุคคล หรือร้านค้าที่เป็นตัวแทนในการจำหน่ายสินค้า การเลือกคนกลางที่ดีขึ้นเพื่อการจัดจำหน่ายสินค้า ทำให้สินค้ายังคงมีคุณภาพดีและมี การกระจายสินค้าไปได้อย่างทั่วถึง

- ทำเลที่ตั้ง (Location) คือ การเลือกสถานที่ในการตั้งร้านค้าหรือการตั้งโกดังสินค้า ที่มีความสะดวกในการขนส่งสินค้า และเข้าถึงผู้บริโภคได้โดยสะดวก จะช่วยในการจำหน่ายสินค้าได้มาก และ ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นต้นทุนในการขนส่งอีกด้วย

- การคลังสินค้า (Warehousing) คือ การบริการสินค้าคงคลังให้เพียงพอกับความต้องการ ของลูกค้า อาคารคลังสินค้าเหมาะสม ทำให้สินค้าเข้าถึงผู้บริโภคได้อย่างทั่วถึง

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

การส่งเสริมการตลาด เป็นกลยุทธ์ที่เกาะอิทธิพลในทุกขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจซื้อ ข้าราชการที่นักการตลาดส่งไปตราด “เตือนใจ” ให้ผู้บริโภครู้ว่าเรามีปัญหาสินค้าของการตลาด สามารถ แก้ไขปัญหาให้เขาได้ และยังสามารถส่งมอบพื้นที่ให้ได้มากกว่าสินค้าของคู่แข่ง เมื่อได้รับข่าวสารหลัง การซื้อเป็นการยืนยันว่าการตัดสินใจซื้อของลูกค้า

ปัจจัยทางการตลาดมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์โดยตรงกับพฤติกรรมผู้บริโภค เนื่องจา กการดำเนินกิจกรรมทางการตลาดจะต้องสอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีการเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา ปัจจัยทางการตลาดจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้บริโภคมีความต้องการในสินค้าและบริการ ดังนั้น นักการตลาดจะต้องกำหนดปัจจัยทางการตลาดหรือส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix) ยัง เหมาะสมกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมายเพราะจะได้ทราบว่าจะต้องทำอย่างไรกับส่วนผสมทางการ ตลาดแต่ละตัวเราจะต้องมีความรู้ความเข้าใจตลอดจนความต้องการและแรงจูงใจของผู้บริโภคที่เป็น กลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการตลาดเพื่อเตือนความทรงจำ แจ้งข่าวสารและเพื่อจูงใจให้เกิด ความต้องการผลิตภัณฑ์ และทำให้เกิดพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ โดยธุรกิจมีเครื่องมือการสื่อสารที่ หลากหลายรูปแบบ ไปยังกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย

1. การโฆษณา (Advertising) เป็นกิจกรรมการติดต่อสื่อสารใดๆก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการ เสนอ และหรือ การส่งเสริมความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้า บริการ หรือความคิด อาจมีผู้อุปถัมภ์รายการ คุณต้องจ่ายค่าใช้จ่ายในการโฆษณา แล้วเป็นตัวติดต่อสื่อสารที่ใช้สื่อ (Media) ซึ่งถือว่าการขาย โดยไม่ใช้พนักงานขาย เพื่อให้สอดคล้องกับตลาดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการโฆษณาจึงต้อง

สัมพันธ์กับตำแหน่งผลิตภัณฑ์ ส่วนผสมทางการตลาด เพื่อแจ้งข่าวสาร เพื่อการจูงใจ เพื่อเตือนความทรงจำ สื่อการโฆษณามีหลายประเภท เช่น นิตยสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ ป้ายโฆษณา การโฆษณาแต่ละประเภท จะมีจุดเด่น จุดด้อยแตกต่างกัน ดังนั้นในการเลือกสื่อโฆษณา ควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์หลัก เพื่อที่จะให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ มีประสิทธิภาพและได้ผลสูงสุดด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำที่สุด

2. การขายโดยพนักงานขาย (Personal selling) เป็นการติดต่อสื่อสารทางตรงแบบเผชิญหน้าระหว่างผู้ขายกับลูกค้าที่คาดหวัง การขายโดยใช้บุคลากร พนักงานขายจึงมีความสำคัญ

3. การส่งเสริมการขาย (Sale Promotion) หมายถึง กิจกรรมการส่งเสริมที่นอกเหนือจากการโฆษณา การขายโดยใช้พนักงานและการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสามารถกระตุ้นความสนใจ การทดลองใช้ หรือการซื้อของลูกค้าขั้นสุดท้าย หรือบุคคลอื่น ในช่องทางการส่งเสริมการขายจึงเป็นเครื่องมือส่งเสริมการตลาดอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการโฆษณา การขายโดยพนักงาน การให้ข่าว รายการประชาสัมพันธ์ เครื่องมือส่งเสริมการขายได้แก่

- การกระตุ้นผู้บริโภค (Consumer) ให้เกิดความสนใจ การทดลองใช้หรือเกิดการซื้อ ซึ่งถือว่าเป็นการส่งเสริมการขายที่มุ่งสู่ผู้บริโภค เช่น การแจกของตัวอย่างสินค้า บัตรลดราคา การให้เงินรางวัล การแข่งขันการใช้แอสมภ์การค้า การแสดงสินค้า

- การกระตุ้นคนกลางให้ใช้ความพยายามในการขายสินค้าของผู้ผลิตให้มากขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นการส่งเสริมการขายที่มุ่งสู่คนกลาง เช่น การให้ส่วนลดทางการค้า การแถมสินค้า การให้ส่วนลดสินค้า การให้การสนับสนุนการจัดโฆษณา การแข่งขันการขายของผู้ขาย

4. การให้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ (Publicity and Public Relation) การให้ข่าวเป็นการส่งเสริมการขายโดยไม่ใช้บุคคลที่มีการจ่ายเงินจากองค์กรที่ได้รับผลประโยชน์ส่วนการประชาสัมพันธ์ หมายถึง ความพยายามที่มีการวางแผนในองค์กรหนึ่ง เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีขององค์กรให้เกิดกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง การให้ข่าวสารเป็นกิจกรรมหนึ่งของการประชาสัมพันธ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการตอบสนองความต้องการของลูกค้า

สรุปจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และบริการ สามารถทำได้โดยการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์และงานบริการ โดยที่ยังคงรักษาคุณภาพที่ดีของการบริการไว้นั้น สามารถทำได้หลาย

ทาง โดยผู้วิจัยนำแนวคิดส่วนประสมทางการตลาด (Marketing mix) ทั้ง 4 ส่วน ได้แก่ 1) ผลิตภัณฑ์ (Product), 2) ราคา (Price), 3) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place), 4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) มาปรับประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวาของจังหวัดกาฬสินธุ์ได้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

คำว่า “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” (Local wisdom) หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน (Popular wisdom) หรือ ภูมิปัญญาไทย (Thai wisdom) เป็นคำที่เกิดขึ้นใหม่ มีความหมายที่ลึกซึ้ง ทำให้มีความยุ่งยากที่ใช้สื่อสารให้เข้าใจกันโดยทั่วไปได้ อย่างไรก็ตามได้มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลายความคิดเห็นดังนี้

ประเวศ วะสี (2536) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์หรือความชัดเจนจากชีวิตและสังคมในท้องถิ่นหนึ่ง ๆ เพราะฉะนั้นจึงมีความสอดคล้องกับเรื่องของท้องถิ่นมากกว่าภูมิปัญญาที่มาจากข้างนอกซึ่งลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นก็คือมีวัฒนธรรมเป็นพื้นฐาน มีความเป็นบูรณาการสูงทั้งในเรื่องของกาย ใจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และเชื่อมโยงไปสู่นามธรรมที่ลึกซึ้งสูงส่งอีกทั้งยังเน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่าวัตถุ เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความสำคัญแก่ประสบการณ์ จึงมีความเคารพผู้อาวุโส ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์มากกว่า

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ถูกให้ความหมายไว้ดังนี้คือ

1. ความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ ความสามารถทางพฤติกรรมและความสามารถในการแก้ไขปัญหาของมนุษย์
2. ความรู้ ความคิด ความเชื่อ ความสามารถ ความชัดเจนที่กลุ่มชนได้จากประสบการณ์ ที่สั่งสมไว้ใน การปรับตัวและดำรงชีพตามสภาพแวดล้อมของธรรมชาติ
3. ภูมิปัญญาเป็นเรื่องที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีต และเป็นเรื่องของการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติแวดล้อม คนกับสิ่งเหนือธรรมชาติโดยผ่านกระบวนการทางจารีตประเพณี การทำมาหากิน และพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความสัมพันธ์เหล่านี้ เป้าหมายก็คือ เพื่อให้เกิดความสุขทั้งในส่วนที่เป็นชุมชน หมู่บ้าน และในส่วนที่เป็นปัจเจกของ

ชาวบ้านเอง หากเกิดปัญหาทางด้านความไม่สมดุลกันขึ้น ก็จะก่อให้เกิดความไม่สงบสุขทั้งในส่วนที่เป็นสังคม และในส่วนที่เป็นปัจเจกของชาวบ้านเอง

4. ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ ในการศึกษาเล่าเรียน การที่ชาวบ้านรู้จักวิธีการทำนา การไถนา การนำกระบือมาใช้ในการไถนา การรู้จักนวดข้าวโดยการใช้กระบือ รู้จักสาน กระบุง ตะกร้า เอาไม้ไผ่มาทำเครื่องไม้ใช้สอยในชีวิตประจำวัน รวมทั้งรู้จักเอาดินขี้ทามาแช่น้ำ ต้มให้เดือดแห้งเป็นเกลือสินเธาว์ ก็เรียกว่าภูมิปัญญาทั้งสิ้น

(คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารละจดหมายเหตุ, 2558) กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ที่มาขององค์ความรู้ที่งอกงามขึ้นใหม่ที่ช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนไทย ลักษณะองค์รวมของภูมิปัญญามีความเด่นชัดในหลายด้าน เช่น ด้านเกษตรกรรมด้านอุตสาหกรรม และหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี และด้านโภชนาการ

(ทิพย์สุรางค์ วัชชุม, 2554) ภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงความรู้ ความสามารถ หรือระบบของความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมจากประสบการณ์ของชีวิตที่มีคุณค่าของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวให้เหมาะสมแก่กาเปลี่ยนแปลงของบริบทของสังคม เป็นความรู้ที่สร้างสรรค์เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป และถ่ายทอดความรู้เหล่านั้นสู่ลูกหลานมีการปรับประยุกต์ไปตามประสบการณ์ของตนเองและสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างมีคุณค่า

ภูมิปัญญา เป็นผลที่เกิดจากคิดหรือสิ่งที่สังคมมีความเข้าใจรวมกันว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า สังเกตได้จากสังคมท้องถิ่น สามารถสรุปได้ว่าใครเป็นฉลาด หรือมีภูมิปัญญา ภูมิปัญญาเป็นความฉลาดของสังคมหนึ่งอาจไม่ใช่ความรู้ที่สมบูรณ์เสมอไป ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ทำให้ท้องถิ่นดำรงอยู่ได้อย่างสมดุล

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันเกิดจากพัฒนาการปรับตัว และปรับวิถีชีวิตของคน เป็นความรู้ที่เกิดจากการทดลองปฏิบัติจริงในห้องทดลองทางสังคม ความรู้เหล่านี้ ถูกค้นพบลองใช้ตัดแปลง ถ่ายทอดกันมาด้วยเวลายาวนาน ผ่านกระบวนการขัดเกลาของกลุ่มคน จึงมีค่าและมีความสำคัญยิ่งนัก นับเป็นมรดกทางปัญญาของมนุษย์ ที่ทุกคนควรรู้ รักษา พัฒนา และนำมาปรับใช้พัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

จากความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึง ความรู้ ความสามารถ หรือระบบของความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมจากประสบการณ์ของชีวิตที่มีคุณค่า ของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวให้เหมาะสมแก่การ เปลี่ยนแปลงของบริบทของสังคม เป็นความรู้ที่สร้างสรรค์เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป และถ่ายทอด ความรู้เหล่านั้นสู่ลูกหลาน

ความหมายของวัฒนธรรม

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2550) วัฒนธรรม คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างเพื่อ การดำรงชีวิตร่วมกันในสังคม วัฒนธรรมจึงมีความหมายครอบคลุมแบบแผนการดำเนินชีวิตทุกแง่มุม พิจารณาจากทัศนะของการยังชีพแล้วอาจกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมเป็นดังอุปกรณ์ที่มนุษย์ใช้ปรับตัวเพื่อ ความอยู่รอด เห็นได้ชัดจากกรณีของผู้ที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก เช่น สังคม ของผู้ที่หาของป่าล่า สัตว์ที่ได้คิดค้นและทำเครื่องใช้ไม้สอยเพื่อจัดหาปัจจัย 4 ที่เป็นพื้นฐานแห่งชีวิต ตามนัยนี้วัฒนธรรมจึง เป็นภูมิปัญญาที่คนรุ่นลูกหลานได้สืบทอดต่อมาจากบรรพบุรุษ การเรียนรู้มักเริ่มต้นอย่างไม่เป็น ทางการโดยผ่านประเพณีจากคำบอกเล่าประเพณีทันทานตำนาน ตลอดจนการอบรมสั่งสอนและการ เลียนแบบอย่างการกระทำของคนในครอบครัวและวงศัวง ส่วนการเข้ารับการศึกษาวิชาชีวะและ ความรู้ต่างๆ จากผู้รู้และสถาบันเป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมอย่างเป็นทางการ ดังนั้น ในปัจจุบันได้มีการ นำสิ่งที่เรียกว่า วัฒนธรรมมาใช้ประโยชน์ในเชิงการท่องเที่ยว จึงทำให้กลายเป็นทรัพยากรการ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(พนมพร สารสิทธิยศ, 2552) วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของคนในสังคม เป็นแบบแผนการ ประพฤติปฏิบัติ และการแสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้คิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกัน สามารถเข้าใจ ชาบซึ้ง ยอมรับและใช้ปฏิบัติร่วมกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนใน สังคมนั้น ๆ มีความเจริญงอกงาม ซึ่งเป็นผลจากระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับ สังคม และมนุษย์กับธรรมชาติ จำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ จิตใจ สังคม และวัตถุมีการสั่งสมและสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จากสังคมหนึ่งไปสู่อีกสังคมหนึ่งจนกลายเป็นแบบแผนที่สามารถ เรียนรู้และก่อให้เกิดผลิตรกรรมและผลิตผล ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม อันควรค่าแก่การวิจัย อนุรักษ์ พัฒนา ถ่ายทอด ส่งเสริม เสริมสร้าง เติบโตและแลกเปลี่ยนเพื่อสร้างเสริมคุณภาพ

แห่งความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ สังคม และธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอย่างมี
สันติภาพ สันติสุข และอิสรภาพ

ประเภทของวัฒนธรรม

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2550) โดยทั่วไปนิยมจะมีการจัดแบ่งวัฒนธรรม ออกเป็น
2 ประเภท คือ

1) วัฒนธรรมทางวัตถุ หรือวัฒนธรรมที่จับต้องได้ ที่เห็นได้ชัด ก็คือ อุปกรณ์และสิ่งของ
เครื่องใช้ที่เกี่ยวกับปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค

2) วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ หรือวัฒนธรรมที่ไม่อาจจับต้องได้ จากพัฒนาการของสังคม
วัฒนธรรมไทยที่ผ่านมา อาจกล่าวได้ว่าโดยภาพรวมแล้วสังคมวัฒนธรรมไทยประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

2.1 ประเพณีหลวง คือ แบบแผนความเป็นอยู่ของชนชั้นผู้นำ เจ้านายและขุนนาง
ปัจจุบันประเพณีหลวงบางอย่างยังคงถือปฏิบัติอยู่ แต่ส่วนใหญ่ก็คลายความเข้มข้นลง เนื่องจาก
ทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการท่องเที่ยว เป็นเรื่องราวประเพณีของสามัญชน

2.2 ประเพณีราษฎร์ แบบแผนของพิธีประเพณีและเทศกาลต่างๆ ที่สามัญทั่วไป
ยึดถือปฏิบัติ ประเพณีราษฎร์ ประกอบด้วย

- ประเพณีและเทศกาลที่เกี่ยวกับศาสนาและวิถีชีวิต
- ประเพณีเนื่องด้วยชีวิต

มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2558) “มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” หมายถึง การปฏิบัติ การ
แสดงออก ความรู้ ทักษะ ตลอดจนเครื่องมือ วัตถุ สิ่งประดิษฐ์ และพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับ
สิ่งเหล่านั้น ซึ่งชุมชน กลุ่มชน และในบางกรณีปัจเจกบุคคล ยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทาง
วัฒนธรรมของตน มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ซึ่งถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่งนี้ เป็น
สิ่งซึ่งชุมชนและกลุ่มชนสร้างขึ้นใหม่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน เป็น
ปฏิสัมพันธ์ ของพวกเขาที่มีต่อธรรมชาติ และประวัติศาสตร์ของตน และทำให้คนเหล่านั้นเกิด
ความรู้สึกมีอัตลักษณ์ และความต่อเนื่อง ดังนั้น จึงก่อให้เกิดความเคารพต่อความหลากหลายทาง
วัฒนธรรม และการคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์

งานวิจัยนี้สรุปความหมายของ มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น หมายถึง ผ้าไหมแพรวาที่มีลักษณะเฉพาะ มีลวดลายที่มีเอกลักษณ์ชัดเจน มีคนในชุมชนท้องถิ่นเป็นผู้สืบทอดการทอ โดยทั่วไปหรืออย่างกว้างขวางจนถึงปัจจุบัน

ประเภทของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2558) มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม จำแนกออกเป็น 7 สาขา ดังนี้

1. ศิลปะการแสดง หมายถึง การแสดงดนตรี การรำ การเต้น และละครที่แสดงเป็นเรื่องราว ทั้งที่ เป็นการแสดงตามขนบแบบแผน และ/หรือมีการประยุกต์เปลี่ยนแปลง การแสดง ที่เกิดขึ้นนั้น เป็นการแสดงสดต่อหน้าผู้ชม และมีจุดมุ่งหมายเพื่อความงาม ความ บันเทิงและ/หรือเป็นงานแสดงที่ ก่อให้เกิดการคิด วิพากษ์ นำสู่การพัฒนาและ เปลี่ยนแปลงสังคม แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1.1 ดนตรีและเพลงร้อง หมายถึง เสียงที่เกิดจากเครื่องดนตรีและ การขับร้องที่ ประกอบกันเป็นทำนองเพลง ทำ ให้รู้สึกเพลิดเพลิน หรือเกิดอารมณ์ ต่างๆ โดยมีบทบาทหน้าที่เพื่อ บรรเลง ขับกล่อม ให้ความบันเทิง ประกอบพิธีกรรม ความหมายของมรดกภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรม คู่มือการเสนอขอขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ 9 และประกอบการแสดง ดนตรี แบ่งออกเป็นดนตรีในการแสดงและดนตรีใน พิธีกรรม ตัวอย่างเช่น เป็ยะ ปี่พาทย์ ซอสามสาย เพลง โคราช ซอล้านนา

1.2 นาฏศิลป์และการละคร หมายถึง การแสดงออกทางร่างกาย ท่วงท่า การ เคลื่อนไหว ท่าเต้น ท่ารำ การเชิด การพากย์ การใช้เสียง การขับร้อง การใช้บท การใช้อุปกรณ์ ฯลฯ ซึ่งสื่อถึงเรื่องราว อารมณ์ ความรู้สึก อาจแสดงร่วมกับ ดนตรีและการขับร้องหรือไม่ก็ได้ การแสดง แบ่งออกเป็น การแสดงในพิธีกรรม การแสดงที่เป็นเรื่องราวและไม่เป็นเรื่องราว ตัวอย่างเช่น โขน โนรา ก้านกึงกะหร่า มะโย่ง ฟ้อนโยคีถวายไฟ

2. งานช่างฝีมือดั้งเดิม หมายถึง ภูมิปัญญา ทักษะฝีมือช่าง การเลือกใช้วัสดุ และกลวิธีการ สร้างสรรค์ ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ สะท้อนพัฒนาการทางสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มชน แบ่งเป็น 10 ประเภท ได้แก่

2.1 ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า หมายถึง ผลผลิตที่เกิดจากการทอ ย้อม ถัก ปัก ตี เกลียว ยก จก มัดหมี่ พิมพ์ลาย ขิด เกาะ/ล้วง เพื่อใช้เป็น เครื่องนุ่งห่ม และ แสดงสถานภาพทาง

สังคม ตัวอย่างเช่น ผ้าทอนาหมื่นศรี ผ้ายก ผ้าไหม ผ้ามัดหมี่ ผ้าทอไทลื้อ ผ้าย้อมคราม ผ้าทอ กะเหรี่ยง ผ้าขาวม้า

2.2 เครื่องจักสาน หมายถึง ภาชนะเครื่องใช้ประจำ บ้านที่ทำจากวัสดุดิบ ในท้องถิ่น เช่น ไม้ หวาย กระจูด ลำ เจริง โดยนำ มาจักและสาน จึงเรียกว่า เครื่องจักสาน กลวิธีในการทำ เครื่องจักสาน ได้แก่ การถัก ผูก รัต มัด ร้อย โดยใช้ ตอก หวาย เพื่อให้เครื่องจักสานคงทนและคงรูป อยู่ได้ตามต้องการ ตัวอย่างเช่น ก่องข้าวดอก เครื่องจักสานไม้ไผ่ ตะกร้อหวาย ชั่วตะ และ เครื่องจักสาน ย่านลิเภา

2.3 เครื่องรัก หมายถึง หัตถกรรมที่ใช้รักเป็นวัสดุสำคัญในการ สร้างผลงาน เช่น ปิดทองรดน้ำ ภาพกำ มะลอ ประดับมุก ประดับกระจกลี 10 คู่มือการเสนอขอขึ้นทะเบียนมรดกภูมิ ปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ ปั้นกระแฉะ และเงิน รักหรือยารัก มีคุณลักษณะเป็นยางเหนียว สามารถเกาะ จับพื้นของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ประสงค์จะทำ หรือถมทับหรือเคลือบผิวได้ดี ทำให้เป็น ผิวมัน ภายหลังรักแห้งสนิท มีคุณภาพคงทนต่อความร้อน ความชื้น กรดหรือ ด่างอ่อนๆ และยังเป็นวัสดุที่ใช้ เชื่อมสิมุกหรือสีเข้าด้วยกัน ตัวอย่างเช่น เครื่องมุกไทย เครื่องรัก

2.4 เครื่องปั้นดินเผา หมายถึง หัตถกรรมที่ใช้ดินเหนียวเป็นวัตถุดิบหลัก ในการผลิต มีทั้งชนิดเคลือบและไม่เคลือบ โดยที่เนื้อดินเหนียวต้องมีส่วนผสม ของทราย แม่น้ำที่เป็นทรายเนื้อ ละเอียดและช่วยให้เนื้อดินแห้งสนิทไม่แตกร้าว ดินเหนียวที่ใช้ทำ เครื่องปั้นดินเผาจากที่ต่างๆ ให้สี แตกต่างกันไป ตัวอย่างเช่น เครื่องปั้นดินเผาเวียงกาหลง

2.5 เครื่องโลหะ หมายถึง สิ่งที่มีวัสดุหลักเป็นเหล็ก ทองเหลืองหรือ ทองแดง เครื่อง โลหะที่ทำจากเหล็ก นิยมทำ โดยการเผาไฟให้อ่อนตัวและตีเหล็ก เป็นรูปทรงต่างๆ เครื่องโลหะที่ทำ จากทองเหลือง นิยมนำ ทองเหลืองมาเผาจน หลอมเหลวแล้วจึงนำ ไปเทลงในแบบตามลักษณะที่ ต้องการเสร็จแล้วนำ มาตกแต่ง ส่วนเครื่องโลหะที่ทำจากทองแดง มีการนำ ทองแดงมาใช้เป็นโลหะ เจือหลักสำหรับ ผลิตตัวเรือนของเครื่องประดับโลหะเงินเจือ ตัวอย่างเช่น เครื่องทองเหลือง งานคร่ำ บาตรบ้านบาตร

2.6 เครื่องไม้ หมายถึง งานฝีมือช่างที่ทำจากไม้ซุงหรือไม้แปรรูปเป็นท่อน เป็นแผ่น เพื่อใช้ในงานช่างก่อสร้างประเภทเครื่องสับ เครื่องเรือน เครื่องบูชา เครื่องตั้ง เครื่องประดับ เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องศาสตรา เครื่องดนตรี เครื่องเล่น และยานพาหนะ โดยอาศัยเทคนิควิธีการแกะ สลัก สับ ขุด เจาะ กลึง ถาก ขุด และขัด ตัวอย่างเช่น เรือกอและ เกวียนสลักลาย เรือนไทยพื้นบ้าน

2.7 เครื่องหนัง หมายถึง งานหัตถกรรมพื้นบ้านที่ทำ มาจากหนังสัตว์โดย ผ่านกระบวนการหมักและฟอกหนังเพื่อไม่ให้เน่าเปื่อย และให้เกิดความนิ่มนวล คู่มือการเสนอขอขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ 11 สามารถบ่งบอได้ตามที่ต้องการ เครื่องหนังนิยมนำ ไปใช้ในงานด้านศิลปะการแสดง รวมถึงอุปกรณ์อื่นๆ ที่มีหนังเป็นส่วนประกอบ ตัวอย่างเช่น รูปหนังตะลุง รูปหนังใหญ่

2.8 เครื่องประดับ หมายถึง งานช่างฝีมือที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อการตกแต่งให้ เกิดความงดงาม เริ่มต้นจากการใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น มาผลิตและพัฒนา ขึ้นเรื่อยๆ โดยใช้ภูมิปัญญาและโลหะมีค่าต่างๆ ตัวอย่างเช่น เครื่องทองโบราณสกุลช่างเพชรบุรี

2.9 งานศิลปกรรมพื้นบ้าน หมายถึง งานที่มีการแสดงอารมณ์สะท้อน ออกทางฝีมือช่างให้เห็นประจักษ์เป็นรูปธรรมเพื่อตอบสนองต่อการยังชีพและ ความต้องการด้านคุณค่าความงาม เช่น งานเขียน งานปั้น งานแกะสลัก งานหล่อ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น สัตตภัณฑ์ล้านนา งานช่างดอกไม้สด บายศรี

2.10 ผลิตภัณฑ์อย่างอื่น หมายถึง งานช่างฝีมือดั้งเดิมที่ไม่สามารถจัดอยู่ ใน ๙ ประเภทแรกได้ ซึ่งอาจเป็นงานช่างฝีมือที่ประดิษฐ์หรือผลิตขึ้นจากวัสดุใน ท้องถิ่นหรือจากวัสดุเหลือใช้ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น เครื่องแต่งกายมโนห์รา

3. วรรณกรรมพื้นบ้าน หมายถึง วรรณกรรมที่ถ่ายทอดอยู่ในวิถีชีวิตชาวบ้าน โดยครอบคลุม วรรณกรรมที่ถ่ายทอดโดยวิธีการบอกเล่า และที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร แบ่งเป็น 7 ประเภท ได้แก่

3.1 นิทานพื้นบ้าน หมายถึง เรื่องเล่าที่สืบทอดต่อกันมา เช่น นิทานจักรวาลต่างๆ นิทานศาสนา นิทานคติ นิทานอธิบายเหตุ นิทานเรื่องสัตว์ นิทานเรื่องผี มุขตลก นิทานเรื่องไม้ นิทานเข้าแบบ ตัวอย่างเช่น นิทานสังข์ทอง นิทานขุนช้างขุนแผน นิทานวรรณคดี

3.2 ตำนานพื้นบ้าน หมายถึง เรื่องเล่าเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของ สถานที่ บุคคล ศาสนวัตถุ และศาสนสถานที่สำคัญๆ ในท้องถิ่นต่างๆ และเรื่องเล่า ที่อธิบายความเป็นมาของ ความเชื่อและพิธีกรรมในท้องถิ่นต่างๆ ตัวอย่างเช่น ตำนานพระร่วง ตำนานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

3.3 บทสวดหรือบทกล่าวในพิธีกรรม หมายถึง คำสวดที่ใช้ประกอบใน พิธีกรรมต่างๆ เช่น บททำขวัญ คำบูชา คำสมา คำเวหนทาน บทสวดสรภัญญ์ คาถา บทอาถรรพ์ บท

ประกอบการรักษาโรคพื้นบ้าน คำ ใ้พร คำอธิษฐาน ฯลฯ ตัวอย่างเช่น บทเวหนทาน บททำขวัญช้าง บททำขวัญข้าว

3.4 บทร้องพื้นบ้าน หมายถึง คำ ร้องที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาในโอกาส ต่างๆ เช่น บทกล่อมเด็ก บทร้องเล่น บทเกี่ยวพาราสี บทจ้อย คำ เช็ง ฯลฯ ตัวอย่างเช่น เพลงแห่งนางแมว กาพย์ เช็งบั้งไฟ

3.5 สำนวน ภาษิต หมายถึง คำ พูดหรือคำกล่าวที่สืบทอดกันมา มักมี สัมผัสคล้องจองกัน เช่น โวหาร คำคม คำ พังเพย คำอุปมาอุปไมย คำขวัญ คติพจน์ คำสวดสาบาน คำสาปแช่ง คำชม คำคะนอง ฯลฯ ตัวอย่างเช่น ฃญาอีสาน

3.6 ปริศนาคำทาย หมายถึง คำ หรือข้อความที่ตั้งเป็นคำถาม คำตอบ ที่สืบทอดกันมา เพื่อให้ผู้ตอบได้ทายหรือตอบปัญหา ตัวอย่างเช่น คำ ทาย ปัญหาเขาวงกต ฆะหมี่

3.7 ตำรา หมายถึง องค์กรความรู้ที่มีการเขียนบันทึกในเอกสารโบราณ เช่น ตำ รา โหราศาสตร์ ตำ ราชูลักษณะคนและสัตว์ ตำ ราชยา ฯลฯ ตัวอย่างเช่น ตำ ราชาสตรา ตำ ราชพรหมชาติ ตำ ราชพิชัยสงคราม

4. กีฬากฎมปัญญาไทย หมายถึง การเล่น การกีฬา และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ที่มีการปฏิบัติกันอยู่ใน ประเทศไทยและมีเอกลักษณ์สะท้อนวิถีไทย แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

4.1 การเล่นพื้นบ้าน หมายถึง กิจกรรมการเคลื่อนไหวทางกายที่ทำ ด้วยความสมัครใจ ตามลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ ตัวอย่างเช่น แนนข้ามส้าว เสือข้ามห้วย หมากเก็บ แยะงรุ ตีจับ วัวไทย ไม้ทิ่ม เสือกินวัว กาฟักไข่ หนอนซ้อน

4.2 กีฬาพื้นบ้าน หมายถึง การเล่นที่มีลักษณะแข่งขันมีผลแพ้ชนะ โดยมีกฎกติกาที่เป็นลักษณะเฉพาะถิ่น ตัวอย่างเช่น หมากกรุกไทย มวยตบจาก ตะกร้อ แข่งเรือ ตีไ้คน

4.3 ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว หมายถึง วิธีการหรือรูปแบบการต่อสู้ที่ ใช้ร่างกายหรืออุปกรณ์ โดยได้รับการฝึกฝนตามวัฒนธรรมที่ได้รับการถ่ายทอด กันมา ตัวอย่างเช่น มวยไทย กระบี่กระบอง มวยโบราณสกลนคร

5. **แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรมและงานเทศกาล** หมายถึง การประพฤติปฏิบัติในแนวทางเดียวกันของคนในชุมชนที่สืบทอดต่อกันมา บนหนทางของมงคลวิถี นำ ไปสู่สังคมแห่งสันติสุขแสดงให้เห็นอัตลักษณ์ของชุมชน และชาติพันธุ์นั้นๆ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

5.1 **มารยาท** หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่ติงามต่อผู้อื่น ตัวอย่างเช่น การแสดงความเคารพแบบไทย

5.2 **ขนบธรรมเนียมประเพณี** หมายถึง การประพฤติปฏิบัติและการกระทำกิจกรรมที่สืบทอดต่อกันมาในวิถีชีวิตและสังคมของชุมชนนั้นๆ

5.2.1 ประเพณีเกี่ยวกับศาสนา ตัวอย่างเช่น ประเพณีตักบาตรเทโว ประเพณีรับบัว เทศน์มหาชาติ

5.2.2 ประเพณีเกี่ยวกับเทศกาล ตัวอย่างเช่น สงกรานต์ ลอยกระทง ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีการเล่นผีตาโขนในงานบุญหลวง

5.2.3 ประเพณีเกี่ยวกับวงจรชีวิต ตัวอย่างเช่น การแต่งงานแบบไทย พิธีทำบุญต่ออายุ พิธีไหว้ครู พิธีบายศรีสู่ขวัญ พิธีทำขวัญนาคน

5.2.4 ประเพณีเกี่ยวกับการทำ มาหากิน ตัวอย่างเช่น พิธีกรรมขอฝน ประเพณีกองข้าวศรีราชา พิธีบูชา แม่โพสพ ประเพณีทำขวัญข้าว

6. **ความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล** หมายถึง องค์กรความรู้ วิธีการทักษะ ความเชื่อ แนวปฏิบัติและการแสดงออกที่ พัฒนาขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติและ เหนือธรรมชาติ แบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่

6.1 **อาหารและโภชนาการ** หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์บริโภค รวมถึงวิธีการปรุง และประกอบอาหาร รูปแบบการบริโภค และคุณค่าทางโภชนาการ ตัวอย่างเช่น สำรับอาหารไทย ต้มยำกุ้ง ผัดไทย ข้าวต้มมัด

6.2 **การแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน**

6.2.1 การแพทย์แผนไทย หมายถึง กระบวนการทางการแพทย์ เกี่ยวกับการตรวจ วินิจฉัย บำ บัด รักษา หรือป้องกันโรค หรือการส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพ ของมนุษย์และ/หรือสัตว์ ด้วยภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

6.2.2 การแพทย์พื้นบ้าน หมายถึง การดูแลสุขภาพตนเองในชุมชน แบบดั้งเดิม โดยอาศัยความเชื่อ พิธีกรรม และทรัพยากรที่แตกต่างกันไปในแต่ละ ท้องถิ่นจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ตัวอย่างเช่น ฤๅษีตัดตน ลูกประคบ ยาหอม การนวดไทย

6.3 โหราศาสตร์ และดาราศาสตร์

6.3.1 โหราศาสตร์ หมายถึง ความรู้ในการทำ นายโชคชะตา ทำ นายอนาคตของบุคคล และบ้านเมือง โดยอาศัยตำแหน่งของดวงดาวในเวลาที่เกิด เหตุการณ์ต่างๆ

6.3.2 ดาราศาสตร์ หมายถึง ความรู้ที่เกี่ยวกับการสังเกตและอธิบายธรรมชาติของดวงดาวและเทหพิภพ ตัวอย่างเช่น โหราศาสตร์ไทย

6.4 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง ความรู้ในการจัดการระบบ นิเวศ เพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ตัวอย่างเช่น ข้าวหอมมะลิ ไก่ชนไทย คีฉี่ของกะเหรี่ยง

6.5 ชัยภูมิและการตั้งถิ่นฐาน หมายถึง ความรู้และความเชื่อในการเลือก ที่อยู่อาศัยที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมของชุมชน ตัวอย่างเช่น ดอนปู่ตา

7. ภาษา หมายถึง เครื่องมือที่ใช้สื่อสารในวิถีการดำรงชีวิตของชนกลุ่มต่างๆ ซึ่งสะท้อน โลกทัศน์ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชน ทั้งเสียงพูด ตัวอักษร หรือ สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงพูด แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

7.1 ภาษาไทย หมายถึง ภาษาประจำชาติ หรือภาษาราชการที่ใช้ในประเทศไทย

7.2 ภาษาท้องถิ่น หมายถึง ภาษาที่ใช้สื่อสารในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งและ มักเป็นภาษาแม่ของคนในท้องถิ่นนั้น ในประเทศไทยมีภาษาท้องถิ่นทั้งที่เป็นภาษา ตระกูลไทและภาษาตระกูลอื่นๆ แบ่งออกเป็น ภาษาไทยถิ่นตามภูมิภาค ซึ่งเป็น ภาษาที่ใช้สื่อสารในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย เช่น ภาษาไทยกลาง ภาษาไทยถิ่น อีสาน ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นใต้ และภาษาชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ สื่อสารในชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศไทย เช่น ภาษาเขมรถิ่นไทย ภาษาชอง ภาษามอแกน ภาษาญ้อ ภาษาผู้ไท ภาษาไทยเบิ้ง/แดง หรือภาษาไทยโคราช เป็นต้น

7.3 ภาษาสัญลักษณ์ หมายถึง ภาษาที่ใช้ติดต่อสื่อสารด้วยภาษามือ ภาษา ท่าทาง หรือเครื่องหมายต่างๆ เป็นต้น

องค์ประกอบของมรดกทางวัฒนธรรม (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2558)

1) ให้คุณค่าทางประวัติศาสตร์ วิชาการ หรือศิลปะ

2) แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของวิถีชีวิตของกลุ่มชนและ สังคมที่ได้มีการสืบทอดกันมา

3) มีรูปแบบดั้งเดิมสามารถสืบค้นถึงที่มาในอดีตได้

4) มีลักษณะบ่งบอกถึงความเป็นชุมชนหรือท้องถิ่น

5) หากไม่มีการอนุรักษ์ไว้จะสูญหายไปในที่สุด

ลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจะอยู่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง คือ

1 รายการที่มีลักษณะเฉพาะในชุมชน ท้องถิ่น ที่เสี่ยงต่อการ สูญหาย ใกล้เคียงกับผู้สืบทอด ยกตัวอย่างเช่น ภาษาของ การสักยา คชศาสตร์ชาวกูย

2 รายการที่มีลักษณะเฉพาะในชุมชน ท้องถิ่น ที่ยังมีผู้สืบทอด และปฏิบัติอยู่ ยกตัวอย่าง เช่น ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ ตำนานพญาหงษ์พญาพาน

3 รายการที่มีอัตลักษณ์ชัดเจนและมีการปฏิบัติ สืบทอด โดยทั่วไปหรืออย่างกว้างขวาง ยกตัวอย่าง เช่น งานแกะสลักผักผลไม้ ราโตน กูกินหาง

สรุป กรมส่งเสริมวัฒนธรรมโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มรดกภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรมได้ กำหนดสาขาของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมรวม 7 สาขา ได้แก่ สาขาศิลปะการแสดง สาขางานช่างฝีมือดั้งเดิม สาขาวรรณกรรมพื้นบ้าน สาขากีฬาภูมิปัญญาไทย สาขาแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรมและงานเทศกาล สาขาความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล และสาขาภาษา โดยจะพิจารณาข้อมูลที่ได้มีการจัดเก็บและสำรวจจากสำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดต่างๆ และการพิจารณาคัดเลือกกลั่นกรองของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามกระบวนการขั้นตอนและหลักเกณฑ์ การพิจารณาขึ้นทะเบียนของแต่ละสาขา ผ้าไหมแพรวาจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นมรดกภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรมของท้องถิ่น สาขางานช่างฝีมือดั้งเดิม เป็นการใช้อมิปัญญา ทักษะฝีมือช่าง การเลือกใช้วัสดุ และกลวิธีการสร้างสรรค์ ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ สะท้อนพัฒนาการทางสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มชน ซึ่งผ้าไหมแพรวาจัดอยู่ในประเภทผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า มาจากผลผลิตที่เกิดจากการทอ ย้อม ถัก ปัก ตีเกลียว ยก จก มัดหมี่ พิมพ์ลาย ขีด เกาะ/ล้วง เพื่อใช้เป็น เครื่องนุ่งห่ม และ แสดงสถานภาพทางสังคม ทั้งนี้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจะอยู่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

คือ 1) รายการที่มีลักษณะเฉพาะในชุมชน ท้องถิ่นที่เสี่ยงต่อการสูญหาย ใกล้ขาดผู้สืบทอด 2) รายการที่มีลักษณะเฉพาะในชุมชน ท้องถิ่นที่ยังมีผู้สืบทอด และปฏิบัติอยู่ 3) รายการที่มีอัตลักษณ์ชัดเจนและมีการปฏิบัติ สืบทอด โดยทั่วไปหรืออย่างกว้างขวาง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(จตุรรัตน์ ศรีโยวงศ์, 2546) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาตลาดของธุรกิจผ้าไหมในเขตอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาตลาดของธุรกิจผ้าไหมในเขตอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น จากการศึกษาพบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีช่วงอายุ 31-40 ปี และมีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท นิยมซื้อผ้าไหมชนบทเพราะชื่อเสียงที่มีมานานและชอบซื้อผ้าไหมพื้น และ ผ้าไหมมัดหมี่สีเข้มเช่น ดำ น้ำเงิน และเสนอแนะให้ปรับปรุงด้านลวดลายของผ้าไหมมัดหมี่และสีสันทันของผ้าไหมพื้นแนวทางการพัฒนาตลาดของธุรกิจผ้าไหม ผู้ประกอบการธุรกิจผ้าไหมควรจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาเทคนิคการผลิต สร้างความแตกต่างให้ตัวผลิตภัณฑ์โดยเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ และติดต่อตัวแทนร้านค้าจำหน่ายในภูมิภาคอื่นเพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย รวมทั้งหน่วยงานของรัฐควรช่วยส่งเสริมธุรกิจผ้าไหมโดยการโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อขยายตลาดของธุรกิจผ้าไหมให้กว้างขวางออกไปอีกด้วย

(ทัศนาวลัย พรหมเสน, 2547) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนากลยุทธ์การตลาดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากลยุทธ์การตลาดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ผลิตส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผนการผลิตในระยะยาวที่ชัดเจน การผลิตขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้า และปริมาณเงินทุนกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มผู้ผลิตทำการผลิตมีชนิด รูปแบบ และขนาดของผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย แต่เป็นการพัฒนาอย่างช้า ๆ กำหนดราคาโดยประเมินจากต้นทุนของผลิตภัณฑ์ การจำหน่ายส่วนใหญ่ยังจำกัดอยู่ในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ วิธีการส่งเสริมการตลาดที่ใช้ ได้แก่ การให้ส่วนลด และของแถม ปัญหาด้านการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาวัตถุดิบราคาแพง และความไม่เพียงพอของเงินทุน ส่วนปัญหาด้านการตลาดได้แก่ การขาดทักษะในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้ในราคาต่ำและการขาดตลาดรองรับที่แน่นอน ลูกค้าส่วนใหญ่นิยมซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาที่เป็นผ้าฝืน เพราะความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่น

เด่น โดยตัดสินใจซื้อเอง เพื่อนำไปเป็นของฝากส่วนวิธีการซื้อผลิตภัณฑ์จะซื้อโดยตรงด้วยตนเองที่แหล่งผลิต

(จารวี ธีรการัญญาภาส, 2548) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อผลิตภัณฑ์ผ้าไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 25-34 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้าง ส่วนมากเลือกซื้อผ้าไทยจากร้านค้าในแหล่งชุมชน และงานแสดงสินค้า มักพิจารณาจากคุณภาพความหลากหลาย และราคาของสินค้าเป็นสำคัญ โดยในภาพรวมทางประชากรศาสตร์ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา การศึกษา อาชีพ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไทย จากการศึกษางานวิจัย สรุปได้ว่า ผู้บริโภคผ้าไหมแพรวาไม่เพียงแค่นำไปตัดเป็นเสื้อผ้าเท่านั้น ยังนำไปทำเป็นกระเป๋าสุภาพสตรี กระเป๋าสตางค์ และเครื่องประดับอื่นๆด้วย โดยในส่วนของผู้บริโภคผลิตภัณฑ์จากผ้าไทย จะเลือกซื้อเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน เหตุจูงใจที่ซื้อคือ ความสวยงามของลวดลาย รูปแบบ ขนาด และประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ โดยแนวทางการพัฒนาตลาดของธุรกิจผ้าไหม ผู้ประกอบการธุรกิจผ้าไหมควรสร้างความแตกต่างให้ตัวผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ เน้นการสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทย ให้ผลิตภัณฑ์สามารถแข่งขันได้ และเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคอย่างกว้างขวางมากขึ้น

(พนมพร สารสิทธิยศ, 2552) ได้ศึกษาเรื่อง ผู้ไทย : แนวทางการจัดการหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว (โฮมสเตย์) จังหวัดมุกดาหาร การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติ สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการจัดการหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว (โฮมสเตย์) จังหวัดมุกดาหาร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การสังเกต และการสนทนากลุ่ม ตรวจสอบข้อมูลโดยใช้เทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า และเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า แต่ละหมู่บ้านมีการจัดการด้านที่พักอาศัย ด้านอาหาร ด้านวัฒนธรรม ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านการประชาสัมพันธ์ อย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวผู้ไทย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวในหมู่บ้านวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

(ภัทรา คุ่มเขต, 2555) ศึกษาวิจัยเรื่อง เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จสะท้อนน้ำมันของผ้าฝ้ายทอมือ เพื่อผลิตชุดเซฟ มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบสมบัติทางกายภาพและการสะท้อนน้ำมันของผ้าฝ้ายทอมือ ตกแต่งสำเร็จสะท้อนน้ำมันบนผ้าฝ้ายทอมือ ทดสอบและวิเคราะห์สมบัติการสะท้อนน้ำมัน

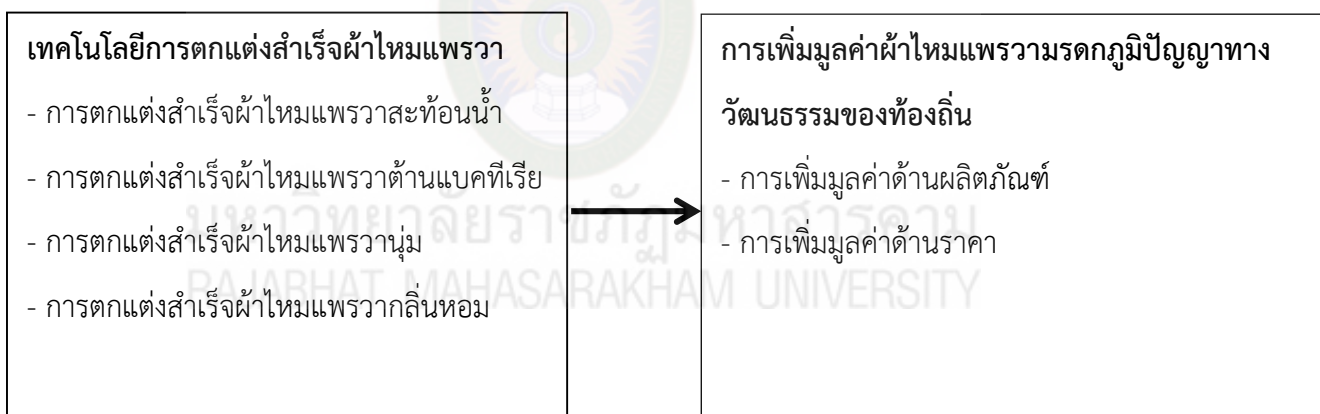
ของผ้าฝ้ายทอมือ ออกแบบและตัดเย็บชุดเซฟต์นแบบจากผ้าฝ้ายทอมือ วิธีวิจัยคือ ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและการสะท้อนน้ำมันของผ้าฝ้ายทอมือ โดยการนำผ้าฝ้ายทอมือ 4 ภาคของประเทศไทยมาทำการทดสอบสมบัติทางกายภาพ จากนั้นนำผ้าฝ้ายทอมือไปตกแต่งสำเร็จสะท้อนน้ำมัน ทดสอบและวิเคราะห์สมบัติการสะท้อนน้ำมันของผ้าฝ้ายทอมือเปรียบเทียบก่อนและหลังตกแต่งสำเร็จสะท้อนน้ำมัน ออกแบบและตัดเย็บชุดเซฟต์นแบบจากผ้าฝ้ายทอมือ ผลการวิจัย พบว่า สมบัติทางกายภาพของผ้าฝ้ายทอมือภาคกลางมีความแข็งแรงต่อแรงดึงและแรงฉีกขาดมากที่สุด ส่วนค่าการสะท้อนน้ำมันผ้าฝ้ายทอมือทั้ง 4 ภาค ก่อนการตกแต่งสะท้อนน้ำมันได้ค่าการสะท้อนน้ำมันเกรด 0 คือ ไม่สามารถสะท้อนน้ำมันได้ ผลการตกแต่งสำเร็จสะท้อนน้ำมันบนผ้าฝ้ายทอมือ พบว่า ผ้าฝ้ายทอมือภาคเหนือและภาคอีสานได้ค่าการสะท้อนน้ำมันเกรด 5.5 คือ มีการสะท้อนน้ำมันได้ดี ผลการทดสอบและวิเคราะห์สมบัติทางกายภาพของผ้าฝ้ายทอมือภายหลังจากการตกแต่งในเรื่องความแข็งแรงของแรงดึงและแรงฉีกขาดไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการออกแบบและตัดเย็บชุดเซฟต์นแบบจำนวน 4 ชุดตามที่ออกแบบไว้จากผ้าฝ้ายทอมือ 4 ภาคที่ผ่านการตกแต่งสำเร็จสะท้อนน้ำมัน

(สุภาภรณ์ เชียงใหม่ และสถาพร, 2561) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวากรณีศึกษากลุ่มทอผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอดำรงวิทยะจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน จัดตั้งขึ้นเมื่อปี.ศ.2520 โดยได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากโครงการศูนย์ศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 840 คน โดยมีปัจจัยที่สนับสนุนการพัฒนา ได้แก่ ด้านคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มที่มีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ มีทักษะและความชำนาญในการทอผ้า ด้านการดำเนินงานและการจัดการกลุ่มที่มีการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ ต่างๆไว้เป็นระบบชัดเจน ด้านการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมในการวางแผนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน ด้านเครือข่ายทั้งในและต่างจังหวัด และด้านการได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน แต่อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการศึกษาสภาพปัญหา พบว่า กลุ่มประสบปัญหาในการพัฒนาและต่อยอดผลิตภัณฑ์ที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคเท่าที่ควรขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับช่องทางการตลาดผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งปัญหาต้นทุนวัตถุดิบที่สูงซึ่งแนวทางและโอกาสในการพัฒนาให้กลุ่มประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนคือ เน้นการลดต้นทุนการผลิต ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงาน หรือการสร้างเอกลักษณ์ของกลุ่มเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวการประสานงานที่ดีกับเครือข่าย

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการเพิ่มทักษะในการให้บริการด้านอื่นๆนอกเหนือจากทักษะด้านการผลิต เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่หลากหลายจากการเปิดการค้าเสรีอาเซียน ทั้งนี้ผ้าไหมแพรวาถือเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักหนึ่งใน 60 รายการของกลุ่มสินค้าชุมชนระดับ premium อย่างสินค้า GI หรือสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ที่ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการขับเคลื่อนประเทศไทยแลนด์4.0เพื่อรองรับกับ สภาวะเศรษฐกิจและสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป อาจกล่าวได้ว่า วิสาหกิจชุมชนเป็นรากฐานในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยเป็นจุดเริ่มต้นในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคงมั่งคั่งและยั่งยืน

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องเทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มมูลค่าผ้าไหมแพรวามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย